

Hrvatska riječ

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003.

ISSN 1451-4257

SUBOTICA, 30. PROSINCA 2005. * CIJENA 35 DINARA * Broj 151

SRETNNA NOVA 2006.

Intervju:
Mišo Kovač

TEMA BROJA: PRVI SLUŽBENI POSJET PREDSTAVNIKA SRBA IZ HRVATSKE HRVATIMA U SİCG

PETI FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA 2005

**CD S PETOG FESTIVALA BUNJEVAČKI PISAMA
MOŽETE PO CIJENI OD 400 DINARA
KUPITI U SUVENIRNICI ISPOD GRADSKE KUĆE U SUBOTICI**

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg Cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Lazar Baraković (predsjednik), Dušica Dulić,
Zdenko Đaković, dr. Marija P. Matarić,
Pavle Pejčić, Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan**DIREKTOR I****V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

POMOĆNICA I ZAMJENICA**ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Dušica Dulić

REDAKCIJA:Ivan Andrašić (Podunavlje),
Davor Bašić Palković (glazba i kazalište),
Jasminka Dulić (politika),
Dražen Prčić (sport i zabava),
Zdenko Samaržija (povijest),
Zvonko Sarić (kultura),
Nada Sudarević (fotografije),
Željka Vukov (društvo),
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović**TELEFON:** ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78**ŽIRO RAČUN:** 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Dnevnik« Holding, Novi Sad,
»Dnevnik« ŠtamparijaList je registriran kod Tajništva za informiranje
Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto, po
Službenom glasniku broj 140 od 1. siječnja 2005.

Svođenje računa

Konac je godine i vrijeme je da se svode računi. Najbolje svatko za sebe, ali nije zabranjeno ni tuđe zbrajati, poglavito ako je riječ o onima koji se bave javnim poslom.

Godinu 2005. možda će mnogi smatrati najtežom u posljednjih četiri-pet, ali treba biti pošten i reći da je, pokraj svega lošega, prvenstveno na planu socijale i životnoga standarda, ova godina generalno odškrinula vrata novoj nadi u objema zemljama čiji razvoj tako zorno pratimo – i u Srbiji i u Hrvatskoj.

Nakon izbornoga šoka prije točno dvije godine i depresije koja je uslijedila, u Srbiji su se polako počele slagati kockice onako kako bi za nju i njenu budućnost bilo poželjno. Stabilizirana je suradnja s Haagom, optuženici su kao na pokretnoj traci kupovali karte u jednom smjeru, a Europa je malo olabavila kriterije i pokazala kako osim batinom zna zamahati i mrkvom. Ostalo je još nekoliko prepreka, ali Vladi treba pomoći i prepustiti joj da sama odredi kada će ih preskočiti, jer bezglavo ispunjavanje tuđih želja i vlastitih obveza u ovako rovitim područjima doista može destabilizirati situaciju i potopiti teško građenu sigurnost i proeuropsku perspektivu.

Upravo na to je u jednom momentu upozorila situacija u Hrvatskoj, kada je poslije četiri i pol godine bijega uhićen najtraženiji Hrvat na svijetu, i kada su emocije i ratno sjećanje izveli ljude na ulice. Srećom, ništa se nije dogodilo i Hrvatska se konačno može potpuno posvetiti svome glavnom cilju.

Unutar naše, hrvatske zajednice godina se također može ocijeniti više-manje pozitivno. Uz već poznate i opisane trzavice pokazalo se da sustav postoji i da predstavničko tijelo hrvatske manjinske zajednice može funkcionirati kao i sva druga predstavnička tijela, na osnovi principa 50 posto plus jedan. Vrijeme jednoglasja davno je prošlo, ako ga je ikad i bilo, pa svako inzistiranje na obvezatnom konsenzusu sada, kao i ubuduće, predstavlja samo smetnju i smutnju. Treba biti realan i reći da Hrvati u Srbiji i Crnoj Gori, Srbiji, odnosno Vojvodini, nisu ni bolji ni lošiji od drugih Hrvata i drugih naroda, da i njih ima i lijevih i desnih, i pametnih i manje pametnih, i sposobnih i nesposobnih, i ovih i onih, te da ih nije dobro trpati sve skupa u isti koš. Tko je spreman preuzeti odgovornost, neka radi i treba raditi. A tko želi biti samo promatrač, neka to i bude. Svatko sam sebi odabira mjesto.

Sretna Nova godina!

Z. P.

Sljedeći broj »Hrvatske riječi« iz tiska izlazi 13. siječnja 2006.

Hrvati i Srbi, zajedno u obostranom interesu

ČETVRTAK, 22. 12.

Novi

U Skupštini Srbije formiran je novi zastupnički klub od pet zastupnika, koji se vezuje za PSS Bogoljuba Karića. U novi klub ušli su Živadin Lekić, zastupnik PSS-a, Ljiljana Nestorović i Meho Omerović, zastupnici Socijaldemokratske partije, te Blagica Kostić i Slobodan Živkucin, bivši zastupnici Srpskog pokreta obnove. Osnivanjem ove zastupničke grupe vladajuća većina ostala je bez još dva zastupnika, čime je broj onih koji podržavaju kabinet Vojislava Koštunice sveden na 129 zastupnika. Šefica nove zastupničke grupe Ljiljana Nestorović odbacila je sve tvrdnje da klub Za evropsku Srbiju ima veze s Bogoljubom Karićem i mogućnost da tih pet zastupnika u parlamentu zastupa političke stavove njegove stranke – Pokreta snaga Srbije.

Kontakt

Tužitelj za ratne zločine Vladimir Vukčević izjavio je kako su identifikirane osobe koje komuniciraju i pružaju logističku potporu dvojici haških optuženika, Radovanu Karadžiću i Ratku Mladiću, i upozorio sve koji na bilo koji način komuniciraju s haškim bjeguncima da će biti kazneno gonjeni. »Želim na ovaj način upozoriti sve one koji na bilo koji način, posredno ili neposredno, usmeno, pismeno, elektronskom poštom ili golubovima-pismonošama komuniciraju s haškim bjeguncima da će biti izloženi kaznom gonjenju. Redoviti dio našeg posla je da pratimo kretanje svih osoba, koje na bilo koji način pružaju logističku potporu«, kaže on.

Najdraži

Prema istraživanju Faktor plusa, četiri stranke u Srbiji prešle bi izborni cenzus da su se izbori održali 22. prosinca. Najpopularnija stranka u Srbiji je Srpska radikalna stranka za koju bi glasovalo 31,8 posto građana, zatim slijede Demokratska stranka s podrškom od 20,9 posto, Pokret snaga Srbije sa 17,2, te Demokratska stranka Srbije sa 9,1 posto. Ispod cenzusa od pet posto su Socijalistička partija Srbije sa 4,6, Liberalno-demokratska partija 3,2, G17 plus 3,0, Srpski pokret obnove 2,0, i Nova Srbija sa 1,8 posto podrške.

Prema istraživanju najviše povjerenja građani imaju u zamjenika predsjednika SRS-a Tomislava Nikolića 33,9, a slijede predsjednik Srbije i DS-a Boris Tadić sa 27,9 posto, lider PSS-a Bogoljub Karić 25, bivši predsjednik Srbije i Jugoslavije Slobodan Milošević 20,1, te premijer Srbije i lider DSS-a Vojislav Koštunica sa 19 posto potpore.

Šok

Pripadnik »Škorpiona« optužen za ubojstvo 6 srebreničkih Muslimana Aleksandar Medić negirao je sudjelovanje u tom zločinu. On je izjavio kako se ne osjeća krivim i rekao da zna za video snimak egzekucije i kako ga je ranije gledao. Trećeoštuženik Aleksandar Medić rekao je kako je bio na mjestu likvidacije šest muslimanskih civila, da je s njima došao i sproveo ih do poljane na kojoj su strijeljani. On, međutim, kaže kako je mislio da će zarobljenici biti zatvoreni u neku od obližnjih vikendica, a ne da će biti likvidirani. Kaže kako nije pucao, zatim da je čuo prvi pucanj, pa rafale, a da je nakon toga sve vrijeme bio u šoku.

PETAK, 23. 12.

Jamstva

Povrat duga umirovljenicima, te početak pregovora s EU hrvatski premijer Ivo Sanader označio je najznačajnijim uspjesima svoje Vlade u protekle dvije godine. Ostvarena su neka jamstva koja smo dali prije dvije godine, izjavio je novinarima

premijer Sanader povodom dvogodišnjice rada njegove Vlade. Premijer »priznaje« kako Vlada u svim segmentima nije učinila koliko je mogla. Zadovoljni smo postignutim, ali mogli smo i više, prije svega što se tiče otvaranja novih radnih mjesta, i dizanja standarda građana.

Odsutan

Skupština Srbije završila je jesenjsko zasjedanje, a predsjedajući više neće biti isti, najavio je predsjednik Skupštine Predrag Marković. »Od 7. siječnja 2006. iz osobnih razloga jedno vrijeme neću sudjelovati u javnom životu. U mom odsustvu ovlašćujem potpredsjednika Skupštine Vojislava Mihajlovića da me mijenja, uz osobu koju on odredi«, izjavio je Marković.

Obraz

Vojislav Koštunica je 1996. pisao za časopis Obraz, iz kog je proizišao Otačastveni pokret Obraz, kaže predavač na Katedri za društvene znanosti na Sveučilištu Notingem -Trent u Engleskoj Jovan Byford. »Bio je to jedan nacionalistički članak. Koštunica nikada nije objasnio kako je došlo do toga da on objavi nešto u Obrazu. U to vrijeme je to bio vrlo malo poznat časopis. Ili ga je netko zamolio da napiše članak, ili je odlučio da je to neki relevantan medij kroz koji može promovirati svoje ideje«, kaže Byford.

SUBOTA, 24. 12.

Najministri

U tri hrvatske vlade tijekom deset godina izredalo se 86 ministara, ne računajući premijere. Devetnaest stručnjaka iz različitih područja sastavili su za Večernjak rang-listu najkvalitetnijih ministara. S Nevenom Mimicom kao pobjednikom, na konačnoj je listi 10 najboljih ministara čak sedam iz Račanove ere, iako je kao šef vlade najbolju ocjenu dobio sadašnji premijer Ivo Sanader. Željka Antunović i Antun Vujić dobili su isti broj bodova te praktično dijele istu poziciju, ali prednost ima dama. Kao i u sportu, zbog toga je popis deset najboljih ministara ispao zadnji, u ovom slučaju Ivan Jarnjak, kojem se u najveći plus broji što nije intervenirao na najmasovnijem prosvjedu u Tuđmanovo vrijeme, onom za Radio 101.

Čitatelji

Oko 30 posto građana Srbije svaki dan čita novine, 70 posto makar jednom tjedno prelista neki dnevni list, a 21 posto ih uopće ne čita. Prema istraživanju nevladine organizacije IREX ProMedia trećina populacije uopće ne čita časopise, trećina to čini dosta rijetko – na mjesečnoj razini, a trećina to radi makar jednom tjedno. Istraživanje, sprovedeno od 31. listopada do 5. studenoga ove godine, pokazuje da tiraže rastu, i to zbog toga što oni koji su čitali novine i sada to rade, ali redovitije. Dnevne novine najčešće čitaju muškarci i obrazovaniji, s prosječnim primanjem od 75 eura po članu kućanstva. Časopise više čitaju žene, mlađe osobe i obrazovaniji, s primanjima po članu obitelji nešto većim od 125 eura. Dnevници i časopisi najčitaniji su u gradskim sredinama, nezainteresiranost je središnji razlog zbog kog se novine ne čitaju, a nedostatak novca je glavni razlog za nečitanje časopisa.

NEDJELJA, 25. 12.

Svjetionici

Papa Benedikt XVI. pozvao je sve katolike da budu svjetionici mira u prvoj božićnoj misi koju drži kao pontifeks. »Tamo gdje ima ljubavi, svjetlo pada na svijet; tamo gdje je mržnja, svijet ostaje u mraku«, rekao je papa Benedikt XVI.

u polnočnoj božićnoj misi u Bazilici Svetog Petra u Rimu. Papa je ponudio i posebnu molitvu za mir u Svetoj zemlji. On je u podne dao i božićnu poslanicu »Urbi et orbi« (Gradu i svijetu) hodočasnici na Trgu Svetog Petra.

Hodočasnici i turisti došli su iz svih krajeva svijeta kako bi nazočili božićnoj misi, ali većina njih nije uspjela nabaviti besplatne karte, pa su misu pratili na video bimovima na trgu ispred Bazilike Svetog Petra.

Krhko

Srpska ekonomija je sada jača nego prije tri godine, ali se još mnogo toga treba uraditi, kaže šefica Misije MMF-a Pirita Sorsa.

Objašnjavajući kako ima pozitivnih rezultata, predstavnica Misije Međunarodnog monetarnog fonda u SiCG je rekla kako je ekonomija još krhka, kako inflacija i vanjski dug ostaju previsoki, kao i da distribucija rasta može biti poboljšana. Previše resursa je i dalje u nereformiranim djelatnostima – previše društvenih poduzeća čeka da bude privatizirano ili zatvoreno, kaže ona za Ekonomist.

PONEDJELJAK, 26. 12.

Jataci

Razgovor jednog od jataka s odbjeglih haškim optuženikom Ratkom Mladićem najvjerojatnije je uhvaćen, a to je klopka u koju je upao hrvatski general Ante Gotovina, piše Blic, pozivajući se na svoj izvor blizak Tribunalu u Haagu. Ritam potrage za Mladićem ubrzavaju haški obavještajci koji su dobili zeleno svjetlo za rad na ovom terenu, tvrdi izvor Blica. Potpredsjednik Međunarodnog odbora za istinu o Radovanu Karadžiću Miroslav Toholj rekao je kako je u kontaktu s najtraženijim haškim optuženicima bio sve dok je to »bilo realno moguće«, veoma kratko s Mladićem i nešto duže s Karadžićem.

Obveza

Pripremni predškolski program bit će od 2006. godine obvezan, najavila je pomoćnica ministra prosvjete Milka Andrić. Ona je na sjednici odbora za prosvjetu Skupštine Srbije kazala kako će u prvoj polovici sljedeće godine biti završene osnove predškolskog programa i kako će taj program, u trajanju od šest mjeseci, realizirati odgojitelji u vrtićima ili učitelji u školama. Program predškolskog obrazovanja u Srbiji je u 2005. pohađalo oko 59.000 djece.

UTORAK, 27. 12.

Ravnopravnost

U tijeku je izrada prijedloga zakona koji bi trebao donijeti ravnopravnu zastupljenost žena u svim sferama javnog i političkog života. Odbor Skupštine Srbije za ravnopravnost spolova odlučio je u sljedećih mjesec dana izraditi prijedlog zakona o ravnopravnosti spolova. Tim zakonom bi trebala biti smanjena diskriminacija žena, posebno kada su u pitanju upošljavanje i plaće, a najavljeno je kako bi zakonski prijedlog vrlo brzo mogao biti upućen u skupštinsku proceduru, s potpisima šefova svih zastupničkih skupina.

Za

Prema jednom istraživanju Centra za demokraciju i ljudska prava, za neovisnost Crne Gore je 41,4 posto građana Crne Gore, a protiv 32,3

posto. Centar za demokraciju i ljudska prava sproveo je istraživanje u devet crnogorskih općina, na uzorku od 1.017 ispitanika, koje pokazuje i kako 50,8 posto građana smatra kako bi na proljeće trebalo raspisati referendum o državno-pravnom statusu Crne Gore, protiv je 30,1 posto, a njih 19,1 posto nema stav o tom pitanju. Dijalog vlasti i oporbe u Crnoj Gori podržava 46,5 posto građana, 23,7 je protiv, a 29,1 posto nema stav o tome.

SRIJEDA, 28. 12.

Povratak

Oko 40 posto Srba se do sada vratilo u Hrvatsku. Glasnogovornik

Komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice Neven Crvenković izjavio je kako se oko 123.000 Srba iz Hrvatske, izbjeglica tijekom sukoba od 1991. do 1995. godine, vratilo kućama. Iz Hrvatske je izbjeglo više od 280.000 Srba za vrijeme spomenutih sukoba. OESS i vlasti Hrvatskoj pokrenuli su nedavno medijsku kampanju u Bosni i

Hercegovini i Srbiji i Crnoj Gori u cilju poticanja povratka izbjeglih.

SADRŽAJ

Sociološki aspekti multikulturalnosti i regionalizacije i njihov utjecaj na razvoj Vojvodine

Etnička distanca u Vojvodini.....6,7

Prvi službeni posjet predstavnika Srba iz Hrvatske Hrvatima u SiCG

Problemi slični, nastup zajednički.....8-12

Goran Svilanović, predsjedajući Radnog stola Pakta za stabilnost JI Europe

Zakone imamo, čekamo primjenu.....24,25

Fotoreportaža – Novi izgled Subotice

Moderno građevinarstvo.....34,35

Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«:

Petko Vojnić Purčar »Kult kornjače«

Govorom o zavičajnom do najviših prozih dometa.....42,43

Dujizmi

- ✓ *Plaše me istomišljenici;*
- ✓ *Da su nam osigurali bolju današnjicu, ne bi nam obećali bolje sutra;*
- ✓ *Velika djela čine monumentalne minijature.*

Dujo Runje

Sociološki aspekti multikulturalnosti i regionalizacije i njihov utjecaj na razvoj Vojvodine

Etnička distanca u Vojvodini

Najpoželjniji za većinu društvenih kontakata su vojvođanski Srbi, dok prema Romima postoji najveća negativna distanca »Tajna vojvođanskog suživota i tolerantnosti, sudeći po rezultatima istraživanja, jednim dijelom sigurno leži u tome što su Vojvođani svjesni da su u poslovnom i prostornom (susjedskom) životu neminovno upućeni jedni na druge«, kaže voditelj sprovedenog istraživanja u Vojvodini mr. Žolt Lazar*

Piše: Dragana Popov

Prema podacima službenog popisa stanovništva iz 2002. godine u Vojvodini živi ukupno 2.031.992 ljudi svih naroda i nacionalnosti. Od toga je 1.321.807 Srba, koji čine 65 posto ukupnog broja stanovništva, 290.207 je Mađara, koji tako čine 14 posto. Slovaci sudjeluju u Vojvodini s 2,79 posto ili 65.635, dok su Hrvati na četvrtom mjestu s 56.546 žitelja i tako čine 2,78 posto populacije Vojvodine. Peti po brojnosti su Jugoslaveni kojih ima 49.881, šesti su Crnogorci s 35.513, pa Rumunji s 30.419 i Romi kojih ima 29.057, dok Bunjevci čine 0,97 posto ili 19.766 stanovnika Vojvodine. Rusini, Makedonci, Ukrajinci, Muslimani, Nijemci, Slovenci, Albanci, Bugari, Česi, Rusi, Goranci, Vlasi, Bošnjaci i oni koji se nisu izjasnili čine 4 posto stanovništva Vojvodine. Posmatrajući različitost etničke strukture stanovništva Vojvodine, koja odaje sliku mirnog i tolerantnog suživota (i tako više stotina godina), mnogi se, od laika pa sve do stručnjaka te znanstvenika, pitaju u čemu je tajna susjedskog mirnog života? Pokrajinski dužnosnici u javnosti uvijek taj čimbenik iznose kao argument i kao stvar kojom se svi Vojvođani trebaju ponositi. Znanstvenici s novosadskog Sveučilišta s katedre za sociologiju uz financijsku potporu Ministarstva za znanost, tehnologiju i razvoj Republike Srbije pokušali su kroz znanstveno istraživanje otkriti tajnu. Predvođeni mr. Žolt Lazarom sprovedli su istraživanje »Etnička distanca u Vojvodini« na slučajnom uzorku, i po spolu i po starosti, koji je činio 1.253 ispitanika.

Da podsjetimo, etnička distanca predstavlja razinu etničke odvojenosti, različitosti i udaljenosti među pojedincima ili skupinama u okviru višenacionalnih zajednica, kao što je Vojvodina u kojoj žive, sudeći po podacima s popisa stanovništva, 24 etničke grupe. Ispitanici su trebali odgovoriti zaokruživanjem odgovora na skali od 1. – »ne, nikako«, preko 2. – »radije ne«, 3. – »svejedno mi je«, 4. – »nemam ništa protiv« do 5. – »da, rado« na pitanje: »Biste li željeli pripadnika/cu sljedećih nacionalno-

sti (Srbina, Mađara, Hrvata, Crnogoraca, Roma, Slovaka, Rumunja, Rusina, Židova) za: bračnog druga, susjeda, nastavnika (profesora), poslovnog partnera, šefa, predsjednika države?»

Rezultati istraživanja pokazali su kako su etničke distance uglavnom grupirane oko srednje vrijednosti koja označava stav »Svejedno mi je«. Ipak postoje mala od-

TAJNA VOJVOĐANSKOG SUŽIVOTA: Kako kaže mr. Lazar, tajna vojvođanskog suživota i tolerantnosti, sudeći po rezultatima, jednim dijelom sigurno leži u tome što su Vojvođani svjesni da su u poslovnom i prostornom (susjedskom) životu neminovno upućeni jedni na druge. Na ovaj zaključak Lazara je naveo podatak da su pripadnici nacionalnih manjina iznad

Tajna susjedskog mirnog života: Upućenost jednih na druge

stupanja, pa su tako najpoželjniji za većinu društvenih kontakata vojvođanski Srbi, dok prema Romima postoji najveća negativna distanca. Kako kaže mr. Žolt Lazar, istraživanje je pokazalo dva važna pokazatelja za razumijevanje etničkih odnosa u Vojvodini.

»Prvo, većina ispitanika je pokazala kako su racionalni, a ne emotivni oblici društvenih kontakata najpoželjniji, i drugo, da ispitanici imaju ujednačene stavove prema pripadnicima vlastite etničke zajednice. Pokraj toga, najveća rezerviranost prema nacionalnim manjinama je u domeni braka i predsjednikovanja državom (ovo drugo čak izrazito), ali ne gubimo iz vida da to nije samo ocjena Srba, već i samih pripadnika pojedinih manjinskih naroda međusobno«, kaže Lazar.

prosječno poželjni za susjedstvo i radno-poslovne odnose.

»Naime, ove dvije vrste odnosa grade se više na racionalnim nego emotivnim osnovama i upućuju na zaključak kako su Vojvođani svjesni značaja prostorne i radno-poslovne upućenosti jednih na druge«, kaže Lazar za »Hrvatsku riječ«. Pokraj ovoga, kako je rekao, drugi važan čimbenik uspješnog vojvođanskog suživota različitih nacionalnih i etničkih zajednica nalazi se u svjesnom kritičkom stavu prema vlastitom nacionalnom i etničkom entitetu. »Ako usporedimo prosječne ocjene drugih, s prosječnim ocjenama koje su ispitanici dali stupnju poželjnosti društvenih kontakata s pripadnicima vlastitog naroda ili etničke grupe, možemo vidjeti kako su rezultati, što je očekivano i razumljivo, bolji,

ali da su veoma ujednačeni«, objašnjava Lazar.

HRVATICU ZA ŽENU, ALI NE I PREDSEDNIKA DRŽAVE: Što se tiče stupanja u bračne odnose s pripadnicima hrvatske zajednice, najveći broj Srba (47,8 posto) se izjasnilo radikalno ili umjereno negativno, dok se 23,9 posto njih izjasnilo pozitivno, a samo 4,3 posto je reklo »da, vrlo rado«. Sličnog stava su i Crnogorci s 34,4 posto protiv, ali i s 15,6 posto onih koji bi »vrlo rado« stupili u brak s Hrvatima/icom. Jugoslaveni su s manje od 20 posto protiv braka s pripadnikom hrvatske nacionalne zajednice, dok se samo 7,5 posto Mađara negativno izjasnilo. Zanimljivo je kako je među ovima srazmjerno najviše onih koji su »vrlo rado« za brak s Hrvatima, kao što je slučaj i s Mađaricama spram njihovih muških sunarodnika. S druge strane Mađari/ce su najpoželjniji supružnici za pripadnike/ce hrvatske zajednice. Njih 17,5 posto se izjasnilo »da, vrlo rado« i 15,5 posto Crnogoraca, a skoro 39 posto Hrvata i Jugoslavena s »da, nemam ništa protiv«. Da bračni drug bude Crnogorac/ka izrazito odbija 21 posto voždanskih Hrvata, dok se 23 posto izjasnilo s »radije ne«, a skoro 30 posto je reklo da im je sve jedno.

Na pitanje, da predsjednik države bude Mađar ili Hrvat, nije poželjno za 66 posto Srba i 60 posto Crnogoraca. Ipak, pozitivan odnos prema ovom pitanju ima više od 14 posto Srba i više od 20 posto Crnogoraca. Kako je rekao Lazar, ovi odgovori su bili i za očekivati.

MAĐARIMA HRVAT NAJPOŽELJNIJI SUSJED: Distanca prema pripadnicima hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini znatno se, međutim, mijenja u drugim vrstama ponuđenih društvenih odnosa: skoro polovici ispitanika srpske nacionalnosti svejedno je da li im je susjed Hrvat, dok ukupno 35 posto ima pozitivan stav prema toj mogućnosti. Ukupan postotak negativnih odgovora je 16,4 posto, ali samo dvije trećine je potpuno »ne, nikako«. Sličan postotak odbijanja nalazimo i kod Crnogoraca 16,1 posto, ali je kod njih veći postotak prihvaćanja, ukupno 42 posto. Hrvati su kao susjedi daleko najpoželjniji vojvođanskim Mađarima, prema toj mogućnosti ni jedan se nije negativno izrazio, dok se skoro polovica, (48,4 posto) opredijelila za neki od pozitivnih stavova. Crnogorci prednjače u opredjeljivanju za najjaču pozitivnu gradaciju, pa tako skoro 20 posto njih kaže, »da, vrlo rado«, spram 12,3 posto Mađara. Hrvati pokazuju naglašeniju rezerviranost prema Crnogorcima i kao mogućim susjedima, jer su se jedino oni natprosječno opredijelili za stav »radije ne«

(čak 10,5 posto, a prosjek je 3,6 posto), dok su po postotku neutralnog i najafirmativnijeg opredjeljivanja ispod prosjeka (»svejedno mi je« – 45,6 posto, a prosjek je 48 posto; »da, vrlo rado« 8,8 posto, a prosjek je 11,7 posto). Samo 7 posto se opredijelilo za izrazito pozitivan stav prema susjedima Crnogorcima. Međutim, stav Hrvata znatno je povoljniji u vezi poželjnosti Crnogorca za predsjednika države. Ovdje je opredjeljivanje za neutralni i oba pozitivna stava nešto iznad prosjeka, dok je ekstremno negativan stav znatno ispod (»ne, nikako« – 15,8 posto, prosjek 25,7 posto). Istovremeno, najpozitivniji stav prema ovoj mogućnosti imaju vojvođanski Mađari, a najnegativniji Srbi. **HRVATA ZA POSLOVNOG PARTNERA:** Što se tiče Hrvata kao poslovnih partnera ukupno 36,5 posto Srba je odgovorilo pozitivno i skoro 50 posto ispitanih Mađara. Samo 16 posto Srba i jedan ispita-

tu stavovi prema Srbima i Srba prema samima sebi, dok je najveća razlika između distanci prema Romima i Roma prema vlastitoj etničkoj zajednici. Smatramo da ovdje nije riječ o većoj nekritičnosti Roma prema vlastitoj etničkoj grupi, nego da se radi o jakim stereotipima, koji su očito presudno utjecali i na relativno najveću distancu prema njima. Uočili smo da se rezultat stavova romskih ispitanika prema vlastitom narodu u potpunosti uklapa u prosjeke koje smo dobili obradom istih stavova ispitanika iz redova najbrojnijih nacionalnih manjina u Vojvodini«, zaključuje Lazar.

SVE JE JEDNO – RAZLOG DOBROG ŽIVOTA: Iz istraživanja bi se dalo zaključiti, kaže Lazar, da je veoma značajno to što je većina odgovora koncentrirana oko neutralnog stava. »To generalno posmatrajući znači da krizne, ratne i za međunacionalne odnose pogubne 90-te go-

Krizne, ratne i za međunacionalne odnose pogubne 90-te godine prošlog stoljeća nisu ostavile trajniji žig na odnose između pripadnika većinskog i manjinskog naroda

nik mađarske nacionalne zajednice su rekli »radije ne«, dok su Hrvati kao i Crnogorci izrazili posve neutralan stav prema poslovnom partneru Slovaku. Neutralni i pozitivni stavovi prevladavaju u pitanjima poželjnosti susjeda, šefa i poslovnog partnera, iako je kod Hrvata distanca nešto veća u slučaju odabira šefa. Kako kaže Lazar, ovo su dobri pokazatelji međunacionalne i međuetničke trpeljivosti. Po njegovim riječima posebice je zanimljivo i značajno da najveće manjinske zajednice (Mađari i Hrvati) u Vojvodini imaju upadljivo ujednačenu razliku između vlastitog viđenja i viđenja drugih o njima. »Ovo objašnjava mo nikako drugačije nego da su kriteriji vlastitog vrednovanja veoma slični, ako ne i isti u bitnim segmentima. Najpribližnji

dine prošlog stoljeća nisu ostavile trajniji žig na odnose između pripadnika većinskog i manjinskog naroda, bar što se tiče društvenih odnosa koji se grade u svakodnevnom životu«, objašnjava zaključak Lazar.

Što se tiče etničke distance prema Srbima – ona je najmanja, osim u slučaju predsjednika države gdje su oni najpoželjniji. Pripadnici crnogorske zajednice su u najvećem broju rekli »da, vrlo rado« dok je 7 posto Hrvata posve protiv, ali više od 40 posto ne mari za to da li će biti Srbin ili ne predsjednik države.

Što se tiče Mađara, Srbi imaju najveću distancu prema njima kada je u pitanju bračni drug.

Prvi službeni posjet predstavnika Srba iz Hrvatske Hrvatima u SiCG

Problemi slični, nastup zajednički

*»Do ovoga bi posjeta došlo i ranije, ali je bilo potrebno da prođe određeno vrijeme, kako ovakva suradnja ne bi izazvala nikakve nesporazume s bilo čije strane, nego da bi značila bolju suradnju između Hrvatske i Srbije i Crne Gore i da bi se unaprijedio položaj i Hrvata u SiCG i Srba u Hrvatskoj«, izjavio Milorad Pupovac * »Osuđujemo incidente spram srpske zajednice u Hrvatskoj i ovakvom suradnjom nastojat ćemo slati poruke dobre volje«, rekao Josip Z. Peko*

Srpska zajednica u Hrvatskoj i hrvatska zajednica u Srbiji i Crnoj Gori imaju puno sličnosti, a koje prije svega izviru iz njihovoga statusa tzv. nove nacionalne manjine, te je od posebne vrijednosti da ove dvije zajednice u budućnosti što čvršće surađuju, kako na vlastitu korist, tako i u korist dviju država – Hrvat-

i u lokalnim samoupravama Subotice i Sombora.

SUDIONICI, A NE PROMATRAČI:

»Došli smo u ovaj posjet kako bismo skupa s predstavnicima hrvatske zajednice razmijenili iskustva kao novonastale manjine na prostorima nekadašnje Jugoslavije«, rekao je šef srpskog izaslanstva Mio-

solidarnosti nas Srba u Hrvatskoj, s vama Hrvatima u Srbiji i Crnoj Gori, da budemo solidarni s vama u teškoćama koje imate kao nova manjina, iako stoljećima tu živite, kao što uostalom i mi u Hrvatskoj živimo stoljećima«, rekao je Miodrag Pupovac. »Želimo s vama podijeliti iskustva u oblastima kulturne i informativne razmjene, te pomoći da odnosi SiCG i Hrvatske budu takvi da ljudi nemaju osjećaj da su novostvorene granice takve, da postoji granica koju treba prelaziti s teškoćama, nego da radimo na tome da svi skupa budemo u zajedničkoj, europskoj kući u kojoj manjinska politika ima posebnu važnost.«

Pozdravljajući goste u HNV-u, koji su u posjet hrvatskoj zajednici došli kao izaslanici predsjednika Hrvatskog sabora Vladimira Šeksa, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Lazo Vojnić Hajduk rekao je kako predstavnici hrvatske zajednice u SiCG imaju puno entuzijazma i dobre volje i žele biti lojalni građani svoje zemlje.

»Svjesni smo i našeg regionalnog okruženja, u kojemu možemo biti respektabilan politički čimbenik, prije svega u stvaranju dobrih odnosa između naše domaćine i naše matične zemlje«, rekao je

Početak službene suradnje: predstavnici Srba iz Hrvatske u posjetu Hrvatima u SiCG

ske i Srbije i Crne Gore, zaključeno je tijekom posjeta izaslanstva Srba iz Hrvatske hrvatskoj nacionalnoj zajednici u Srbiji i Crnoj Gori.

U prvom službenom posjetu Hrvatima u SiCG, u četvrtak 22. prosinca, predstavnici Srba iz Hrvatske boravili su u Hrvatskom nacionalnom vijeću, Demokratskom savezu Hrvata u Vojvodini, a primljeni su

drag Pupovac, pred domaćinima u HNV-u. »Do ovoga bi posjeta došlo i ranije, ali je bilo potrebno da prođe određeno vrijeme, kako ovakva suradnja ne bi izazvala nikakve nesporazume s bilo čije strane, nego da bi značila bolju suradnju između Hrvatske i Srbije i Crne Gore i da bi se unaprijedio položaj i Hrvata u SiCG i Srba u Hrvatskoj. Došli smo vam u posjet, u znak

»Prizma« – zajednički podsmjeh

Kada su na pitanje kako se zove emisija koja se trenutačno na hrvatskom jeziku emitira na TV Novi Sad, predstavnici Srba iz Hrvatske dobili odgovor – »Prizma« – na licima svih članova srpskoga izaslanstva pojavio se blagi podsmjeh, budući da se isto tako naziva i emisija koja je na Hrvatskoj televiziji namijenjena nacionalnim manjinama i s kojom Srbi nisu zadovoljni.

Lazo Vojnić Hajduk. »Ujedno želimo biti aktivni sudionici, a ne promatrači onoga što se dešava oko nas. Za to sada imamo i temelj, a to je Sporazum o zaštiti prava hrvatske nacionalne manjine u SiCG i srpske i crnogorske nacionalne manjine u Hrvatskoj, koji je ratificiran u oba parlamenta.«

INFORMIRANJE: Tema koja se posebice nametnula u razgovorima, zbog sličnih problema na koje se nailazi i u Hrvatskoj i u Srbiji i Crnoj Gori, bilo je informiranje na manjinskome jeziku. Dopredsjednika Izvršnog odbora HNV-a *Zvonimira Perušića* interesiralo je dokle se u Hrvatskoj stiglo s najavljenim formiranjem multije-

Incidenata protiv Hrvata sve je manje

Govoreći o položaju hrvatske zajednice u Srbiji i Crnoj Gori, predsjednik HNV-a *Josip Z. Pekanović* rekao je kako su incidenti spram Hrvata u očiglednom opadanju.

»Pratimo što se dešava u Hrvatskoj i vidimo da imate problema«, rekao je *Pekanović*. »Osudujemo incidente spram srpske zajednice u Hrvatskoj i ovakvom suradnjom nastojat ćemo slati poruke dobre volje, koje će se, siguran sam, dobro primiti i u Srbiji i u Hrvatskoj i u Europi.«

nacionalno vijeće odbilo prihvatiti kao ostvarenje prava na informiranje na hrvatskome jeziku.

»U oblasti tiskanog novinarstva situacija je zadovoljavajuća«, rekao je *Miodrag Pupovac*. »Na srpskome jeziku imamo tjednik 'Novosti', zatim mjesečnik za kul-

emitira za sve manjinske zajednice. Osim ovoga, imamo sada i inicijativu da se formira multijezična televizija.«

Više pojedinosti o multijezičnoj televiziji iznio je *Jovan Ajduković*, dožupan Vukovarsko-srijemske županije i predsjednik Vijeća općina Županije.

Razmjena informacija i iskustava: U sjedištu Hrvatskog nacionalnog vijeća

žične televizije, čiji su osnivači nacionalna vijeća nacionalnih manjina, a koja se razvija pod pretežitim utjecajem srpske zajednice, kao najorganiziranije manjinske zajednice u Hrvatskoj. *Perušić* je ujedno istaknuo kako trenutačno na TV Novi Sad postoji jedna emisija na hrvatskome jeziku, ali da ta emisija ne odražava potrebe hrvatske zajednice i da ju je Hrvatsko

turu 'Prosvjeta', mjesečnik za djecu 'Bijela pčela' i politički mjesečnik 'Identitet'. Imamo i tri radiopostaje koje emitiraju program na srpskome jeziku, i to u Borovu, Vukovaru i Belom Manastiru. 'Agora' je tjedna emisija koja se u trajanju od 45 minuta emitira na Hrvatskom radiju, dok na Hrvatskoj televiziji postoji emisija 'Prizma', koja se u stabilnom terminu

»S predstavnicima pet nacionalnih vijeća nacionalnih manjina i s tri predstavnika nacionalnih manjina stvorili smo Koordinaciju vijeća nacionalnih manjina, sa zahtjevom da imamo svoje medije«, rekao je *Ajduković*. »Od vlasti očekujemo frekvenciju i to će biti završna faza u ovoj našoj inicijativi. Nema dvojbe da je ovo jedinstveni projekt koji je prihvatila i Vlada Republike Hrvatske. Vrijednost projekta je 8 milijuna kuna za prve dvije godine, a ta će sredstva izdvojiti međunarodna zajednica. Realno je očekivati da bi sredinom 2006. godine mogla krenuti ta multijezična televizija.«

N. S.

Potpora za povratak na TV Novi Sad

»Spremni smo ponoviti zahtjev predsjedniku Vlade Srbije i direktoru RTV Novi Sad da se u program TV Novi Sad vrati emisija na hrvatskome jeziku, a to nam je već jednom i obećano«, rekao je *Miodrag Pupovac*. »Također smo spremni podržati hrvatsku zajednicu u zahtjevu da joj se od strane države osigura zgrada u kojoj bi bile smještene institucije hrvatske zajednice.«

Čelništvo SDSS-a u prvom posjetu DSHV-u

Podržavati jedni druge

Predstavnici DSHV-a su detaljno upoznali goste s problemima s kojima se suočavaju Hrvati u političkoj sferi, prije svega po pitanju političkog predstavljanja, zatim po tzv. bunjevačkom pitanju, i pitanju integracije Hrvata u politički, gospodarstveni i kulturni život domicilne države osobito glede razmjernje zastupljenosti u državnim tijelima i javnim poduzećima

Usklopu posjeta hrvatskoj manjini u Srbiji čelnici Samostalne demokratske srpske stranke po prvi su puta posjetili sjedište Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. U otvorenom razgovoru predstavnici dviju stranaka iznijeli su probleme s kojima se suočavaju dvije manjine te su istaknuli kako su mnogi problemi zajednički osim onih koji se tiču parlamentarnog predstavljanja manjina koji su u Republici Hrvatskoj riješeni dok to u Srbiji i Crnoj Gori nije slučaj.

Razgovor s predstavnicima srpske manjine RH vodili su predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić** i dopredsjednici **Martin Bačić**, **Josip Gabrić**, **Franjo Vujkov**, **Joza Kolar** i **Đorđe Cović**. U izaslanstvu SDSS-a bili su predsjednik SDSS-a **dr. Vojislav Stanimirović**, potpredsjednik **Milorad Pupovac** i član predsjedništva **Ratko Gajica**, koji su istodobno i zastupnici srpske manjine u Hrvatskom saboru, te dožupani iz redova SDSS-a **Mile Horvat** i **Jovan Ajduković**. U razgovoru su sudjelovali i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Davor Vidiš** te tajnik Savjeta za međunarodne odnose Republike Srbije **Petar Lađević**.

Predstavnici DSHV-a su detaljno upoznali goste s problemima s kojima se suočavaju Hrvati u političkoj sferi, prije svega po pitanju političkog predstavljanja, zatim po tzv. bunjevačkom pitanju, i pitanju integracije Hrvata u politički, gospodarstveni i kulturni život domicilne države osobito glede razmjernje zastupljenosti u državnim tijelima i javnim poduzećima.

Politički kontakti: predstavnici SDSS-a u DSHV-u

Čelnici SDSS-a su istaknuli kako su prepoznali među nabrojanim problemima i mnoge svoje probleme, osim političke zastupljenosti i zastupljenosti u državnim tijelima (SDSS ima osam pomoćnika ministara u Vladi RH). Predsjednik SDSS-a je ipak ocijenio kako su, kad su u pitanju incidenti, oni mnogo teži i izraženiji spram srpske manjine u RH. Predstavnici SDSS-a su istaknuli kako je i pred i jednom i pred drugom strankom prvi zadatak konstituiranje zajednice kao nove nacionalne manjine, te

su naglasili kako je potrebno da jedni druge podržavaju, zbog istovjetnog manjinskog položaja, te pritisakati državne vlasti da popravljaju međudržavne odnose i da se problemima rješavaju.

Pozdravljeno je i formiranje Međuvladinog odbora za praćenje Sporazuma od koga se očekuje da će pridonijeti rješavanju pitanja koja su još uvijek otvorena te je najavljen skori uzvratni posjet DSHV-a SDSS-u u Hrvatskoj kako bi se započeli razgovori nastavili na konkretnim temama jer i jedne i druge tište isti problemi i očekuje se pomoć jednih drugima da se otvorena pitanja rješavaju.

Obje su se strane složile da ima pozitivnih pomaka prije svega u donošenju zakonskih rješenja ali da postoje brojni problemi u provođenju zakona u praksi kao i određenih psiholoških pritisaka na manjine, te je istaknuto kako je potrebno strpljenja, razuma i racionalnosti kako bi se svi ovi problemi postupno rješavali.

J. D.

Posjet Koštunici u siječnju

Tajnik Savjeta za nacionalne manjine **Petar Lađević** kazao je kako pitanje manjina nije samo pitanje kulturne autonomije te je najavio skoro formiranje državnog tijela koje će se baviti manjinskom politikom, te su za položaj ove dvije manjine ključni odnosi između Srbije i Hrvatske. Lađević je najavio da će premijer Republike Srbije **Vojislav Koštunica** primiti izaslanstvo DSHV-a odmah iza pravoslavnog Božića, 9. ili 10. siječnja.

Predstavnici Srba iz Hrvatske u somborskoj lokalnoj samoupravi

Promidžba manjinskih prava

Predstavnici zapadno-bačkog okruga i Općine Sombor istaknuli su kako je blizina granice na Dunavu između dviju država utjecala da se koriste mogućnosti prekogranične suradnje sa susjednim županijama – Vukovarsko-srijemskom i Osječko-baranjskom na kulturnom i gospodarstvenom planu

Predstavnici Srba iz Hrvatske svoj su boravak u Vojvodini započeli posjetom Općini Sombor, gdje su ih primili predsjednik Općine **Jovan Slavković**, predsjednik Skupštine **Miodrag Sekulić**, dopredsjednica Skupštine **Marta Ođri Horvat**, načelnik Zapadnobačkog okruga **Saša Torlaković**, vijećnik u SO Sombor i predsjednik HNV-a **Josip Z. Pekaović**, portparol SO **Milan Stepanović**, predsjednik skupštinskog Odbora za međunarodne odnose **Karlo Logo**, član Općinskog vijeća **Joza Kolar**, te predsjednik i tajnik HKUD »Vladimir Nazor« **Šima Raič** i **Zoran Čota**.

U ulozi domaćina, **Pekaović** je istaknuo značaj manjinskih zajednica, srpske u Hrvatskoj i hrvatske u SiCG, koje, kako je rekao, ostvarivanjem svojih prava predstavljaju most zajedništva i suradnje dviju država koje ne sputavaju relikti skore prošlosti koje su opterećivale odnose dva naroda nego pozitivnim primjerom daju doprinos europskim integracijama.

MIGRACIJSKI TREND: Na gostoprimstvu se zahvalio šef srpskoga izaslanstva **Miodrag Pupovac**:

»Dolazimo dobrom voljom našim sunarodnjacima, našoj matičnoj državi i pripad-

nicima hrvatskog naroda u SiCG, da manifestiramo prijateljstvo i suradnju srpske i hrvatske manjine u novonastalim povijesnim okolnostima«, rekao je **Milorad Pupovac**. »Želimo pomoći promidžbu vlastitih prava, suradnju sa strankama, udrugama i institucijama.«

Predstavnici zapadno-bačkog okruga i Općine Sombor istaknuli su kako je blizina granice na Dunavu između dviju država utjecala uz ostale okolnosti da Somborska regija ima najizraženiji trend migracijskih kretanja. Stalna je težnja da se novim stanovnicima pomogne u integraciji, rečeno

Predstavници Srba iz Hrvatske u lokalnoj samoupravi Općine Subotica

Došlo je vrijeme za suradnju

»Okrenuti smo putu ka Europskoj uniji kojoj teži i jedna i druga država i naše dvije zajednice će taj put maksimalno podržati« (Josip Z. Pekanović) * »Na dobrom smo putu i možemo samo naprijed i možemo samo biti od koristi jedni drugima« (Milorad Pupovac)

Nakon posjeta HNV-u, predstavnici Srba iz Hrvatske primljeni su i u lokalnoj samoupravi Općine Subotica. Nakon razgovora s predstavnicima lokalne samouprave i Sjeverno-bačkog okruga, iza zatvorenih vrata, održana je zajednička konferencija za novinare predsjednika HNV-a Josipa Z. Pekanovića na čiji je poziv izaslanstvo Srba iz Hrvatske posjetilo Sombor i Suboticu te predstavnika srpske zajednice na čelu s Miloradom Pupovcem, kojeg su činili predsjednik i zastupnik Samostalne demokratske srpske stranke Vojislav Stanimirović, zastupnik Ratko Gajica te dvojica dožupana iz redova SDSS-a iz nama susjednih županija Mile Horvat iz Osiječko-baranjske županije i Jovan Ajduković iz Vukovarsko-srijemske županije. S njima su razgovarali predsjednik i zamjenik predsjednika Općine Subotica Géza Kucsera i Petar Kuntić, predsjednik Skupštine Općine Subotica Saša Vučinić, te načelnik Sjevernobačkog okruga Zoran Prčić.

»Ovo je prvi susret između čelnika Srba u Hrvatskoj i Hrvata u Srbiji, koji ima za cilj uspostaviti suradnju dvije nacionalne zajednice. Želimo sagledati problematiku jedne i druge nacionalne zajednice ove dvije države, razmijeniti iskustva i na taj način unaprijediti suradnju ove dvije naše zajednice a istodobno unaprijediti i surad-

nju između Srbije i Hrvatske što će sigurno imati pozitivnoga odjeka i u Europi. Mi smo se dogovorili da ovakvih susreta u budućnosti bude više jer su razgovori jedini pravi put u rješavanju određenih problema koji su zaostali iz nedavne prošlosti. Mi smo okrenuti budućnosti, okrenuti smo putu ka Europskoj uniji kojoj teži i jedna i druga država i naše dvije zajednice će taj put maksimalno podržati«, kazao je Pekanović novinarima.

Pozdravljajući nazočne u ime Srpskog narodnog vijeća i u ime zastupnika SDSS-a Milorad Pupovac je kazao kako su nakon razgovora koje su imali učvršćeni u uvjerenju da »smo na dobrom putu i da možemo samo naprijed i da možemo samo biti od koristi jedni drugima«.

Pupovac je ocijenio kako je vrijeme kada su manjine bile povod za nesporazume i kada nisu mogle biti od koristi jedni za druge iza nas, te da je pred nama vrijeme u kojem će manjine biti povod i motiv za međusobno sporazumijevanje između dviju država i dviju manjinskih zajednica.

Suradnja susjednih regija:
U lokalnoj samoupravi Subotice

»Došlo je vrijeme kada će manjine moći jedni prema drugima izražavati više solidarnosti onda kada je to neophodno, kada država i lokalne zajednice ne naprave sve ono što bi trebale neovisno o tome da li je riječ o incidentima koji nam ugrožavaju sigurnost institucija, znamenja ili pak pripadnika ili se pak javno vrijeđa osjećaj pripadnosti i identiteta ili je pak riječ o tome da jedni drugima budemo od koristi u ostvarivanju prava koji su zakonom, Ustavom predviđeni bilo u jednoj ili drugoj državi«, poručio je Pupovac.

J. D.

Nacionalnim manjinama omogućiti potpunu ravnopravnost u korištenju građanskih prava: sa sastanka u Somboru

je, a nacionalnim manjinama omogućiti potpunu ravnopravnost u korištenju građanskih sloboda i prava. Koriste se mogućnosti prekogranične suradnje sa susjednim županijama – Vukovarsko-srijemskom i Osiječko-baranjskom na kulturnom i gospodarskom planu.

POZITIVNA DISKRIMINACIJA: Šima Raić je podvukao veoma dobru suradnju

HKUD »Vladimir Nazor«, koji ove godine slavi 70. obljetnicu osnutka, s kulturno-umjetničkim udrugama iz Republike Hrvatske, s Veleposlanstvom i Generalnim konzulatom Republike Hrvatske, te s predstavnicima lokalnih vlasti u SO Sombor, a zastupnik u Hrvatskom saboru Vojislav Stanimirović je ukazao na značaj pozitivnih poruka suradnje dvije zajednice, da se nadvladaju međusobni proble-

mi, da zajednice oslonjene jedna na drugu unapređuju odnose svojih država i naroda, da se osude i marginaliziraju incidenti zasnovani na nacionalnoj osnovi.

Karlo Logo je istaknuo značaj razvoja gospodarstvenih odnosa i stalnog povećanja robne razmjene. Kompatibilnost dvaju gospodarstava, dodao je, međusobna

blizina i tradicija omogućuju prirodni tok gospodarske suradnje za što su kod nas u Somboru najbolji primjeri hrvatske tvrtke »Lura« i »Montmontaža« u suradnji sa »Somboledom« i »Somborgasom«.

Saborski zastupnik Ratko Gajica rekao kako je izbornim zakonom određeno da u Hrvatskom saboru izravno bude osam zastupnika iz redova nacionalnih manjina od kojih su tri iz srpske nacionalne manjine, a Joža Kolar je predstavio politički status hrvatske nacionalne manjine i izrazio očekivanje da se zakonskom regulativom utvrdi pozitivna diskriminacija nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima, javnim službama i državnim institucijama na svim razinama u Srbiji.

Po završetku sastanka predsjednici Srpskog narodnog vijeća Milorad Pupovac i Hrvatskog nacionalnog vijeća Josip Z. Pekanović održali su konferenciju za tisak i odgovarali na mnogobrojna pitanja novinara.

Z. Č.

Vojislav Stanimirović, predsjednik Samostalne demokratske srpske stranke

Zajednički fokusirati probleme

*Mi smo svjesni potrebe da Hrvatska što prije uđe u predpristupne pregovore za ulazak u Europsku uniju jer smatramo da EU može regulirati pravnu državu * Mislim da i manjinska hrvatska zajednica treba podupirati Vladu Republike Srbije da i Srbija što prije pređe taj put, što će stvoriti uvjete za još bolje međudržavne odnose*

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Na sastanku u Subotici najavljeno je uspostavljanje kontinuirane suradnje između predstavnika srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj i hrvatske u Srbiji i Crnoj Gori. S predsjednikom SDSS-a dr. Vojislavom Stanimirovićem razgovarali smo o njegovim očekivanjima od suradnje dvije nacionalno-manjinske zajednice u susjednim državama.

► **Što očekujete od najavljenih suradnji?**

Kao predstavnici srpske manjinske zajednice mi smo članovi Međudržavnog odbora koji će realizirati Sporazum o pravima nacionalnih manjina Srba i Crnogoraca u Republici Hrvatskoj i Hrvata u SiCG. Shvatili smo kako bi naši zajednički sastanci mogli definirati i fokusirati probleme s kojima ćemo se susretati, te smo inicirali da dođe do ovih susreta na dvije razine: na političkoj razini to je susret SDSS-a i DSHV-a i na institucionalnoj razini to je susret Hrvatskog nacionalnog vijeća i Srpskog narodnog vijeća o pitanjima kulturno-prosvjetne autonomije.

Na proteklom sastancima smo dotaknuli ključne probleme i postoje tri načina kako mi u Republici Hrvatskoj možemo utjecati da se neki problemi razriješe. Smatramo da će u budućnosti postojati određeni paralelizam između dvije države, da će potrebe manjinskih zajednica morati biti zadovoljene u obje države i zato mislimo da kroz naše djelovanje kroz Međuvladin odbor, kroz izravno djelovanje prema premijeru Republike Hrvatske Ivi Sanaderu, gdje imamo postignuti Sporazum, i s obzirom na dobre kontakte koje imamo s premijerom Republike Srbije Vojislavom Koštunicom, moći ćemo definirati elemente s kojima smo se ovdje susreli. Naime, neke stvari koje se događaju ovdje u Vojvodini i SiCG prisutne su i kod nas, od incidenata do pitanja zastupljenosti u policiji, pravosuđu, državnim institucijama. I u jednoj i u drugoj državi to može biti ključno pitanje, ali pitanje koje bi moglo biti lako rješivo kada bi se jedan mali postotak tih ljudi uposlio po nacionalnom ključu.

► **SDSS ima preko dvije stotine zastupnika na različitim razinama vlasti od lokalnih parlamenata, preko županijskih do Hrvatskog sabora. Jeste li zadovoljni političkom zastupljenošću srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj?**

Republika Hrvatska ima 450 općina i naša stranka u Republici Hrvatskoj ima 250 zas-

tupnika u županijama, gradovima i općinama i nas tri zastupnika u Hrvatskom saboru. To govori kako praktički mi imamo zastupljenost. Stranka SDSS ima i većinu u pojedinim općinama, tako da imamo 15 svojih općina u Hrvatskoj sa svojim načelnicima. To su tradicionalno većinske srpske općine bile i prije ovih ratnih događanja, a nalaze se u istočnoj Hrvatskoj, Baniji, Lici i sjevernoj Dalmaciji. Mi smo, u ovim prvim godinama povratka, zadovoljni tim brojem, jer u tim općinama gdje imamo svoje načelnike znatno je lakše i našim kulturnim i sportskim udrugama i institucijama da dođu do određenih sredstava i započnu svoj rad,

Potpora Vladi Republike Hrvatske:
Vojislav Stanimirović

dok u onim općinama gdje smo mi manjina znatno teže to možemo ostvariti.

► **Istaknuli ste na ovim sastancima kako Srbi u drugim hrvatskim strankama tzv. građanskim ne zastupaju interese srpske manjine?**

Na žalost, u pravu ste. Svjedoci smo toga da imamo Srbe koji su u parlamentima na svim razinama, oni su uglavnom u SDP-u, stranci Ivice Račana, ali oni sebe nazivaju demokratskom, građanskom strankom i ističu da pitanje etničke pripadnosti ne bi stavljali nikada iznad građanske opcije i ne zauzimaju se za otvorene probleme koje ima naša manjinska zajednica u Hrvatskoj. Nikada nismo čuli niti od jednog zastupnika u Saboru da je to pitanje postavljeno niti nas je ikada itko podržao kada mi ta pita-

nja postavljamo. Radi se o izuzetno krupnim pitanjima kao što su povrat privatne imovine, pitanja stanskih prava i pitanja progona za ratne zločine.

► **U kojoj mjeri rat koji se vodio u Hrvatskoj i danas opterećuje odnose većinskog naroda i srpske nacionalne manjine?**

To nas jako opterećuje, mi smo stigmatizirani i možemo slobodno reći da smo građani drugoga reda. Naši se ljudi ne mogu zapošljavati u sudovima i policiji jer određene kategorije stanovništva kao na primjer branitelji uvijek imaju prednost, zapošljavanje u državnim institucijama ide također jako teško, ako izuzmемо istočnu Hrvatsku gdje je ta zastupljenost prisutna zahvaljujući procesu mirne reintegracije i prisutnosti međunarodne zajednice u jednom razdoblju.

► **Budući postoje različita tumačenja Domovinskog rata u Hrvatskoj, jeste li se kao politička stranka odredili o karakteru toga rata?**

Mi se za sada ne opredjelujemo, jer bi to bilo jako problematično, direktno bismo se konfrontirali državi. Ali, istini za volju, očekujemo rješenja iz Haaga vezana za procesuiranje onih ljudi iz Hrvatske, koji se terete za zločinački pothvat, koji su učinili prema srpskom narodu i ocjenjujemo da će Vijeće sigurnosti UN poslije haških presuda izreći svoju ocjenu o karakteru rata i to će nam, nadam se, olakšati poziciju u budućnosti. Sad je o tome jako teško govoriti.

► **Istaknuto je da su cjelokupni hrvatsko-srpski odnosi od primarnog značaja za položaj srpske odnosno hrvatske nacionalne manjine. Kakvim ocjenjujete te odnose?**

Mi smo svjesni potrebe da Hrvatska što prije uđe u predpristupne pregovore za ulazak u Europsku uniju jer smatramo da EU može regulirati pravnu državu. Mnogo dobrih zakona koji postoje u Hrvatskoj nemaju svoju primjenu i zato smo baš na tome tragu da bi ulazak u predpristupne pregovore omogućio i osigurao i nama šansu da Hrvatska počne poštivati svoje zakone. Tu je naša šansa da ostvarimo svoja prava koja nam sad manjkaju a mislimo da i manjinska hrvatska zajednica treba podupirati Vladu Republike Srbije da i Srbija što prije pređe taj put, što će stvoriti uvjete za još bolje međudržavne odnose, te svima ukazati šansu za ulaganje, Srbima u Hrvatskoj i Hrvatima u Srbiji i Crnoj Gori, i da tu ove manjine nađu prostora za

Istraživanje: Stranačke preferencije i vrijednosne orijentacije

Duboko ukorijenjeni mentalitet ne podliježe brzim i lakim promjenama

I nanovo ćemo imati koalicijsku i prilično nestabilnu Vladu koja će se sastojati od jedne liberalne i jedne tradicionalističke političke opcije. Drugim riječima, Srbiji predstoji relativno dugo razdoblje stranačke, odnosno u krajnjoj liniji ideološke profilacije

Ove jeseni na reprezentativnom uzorku punoljetnih građana Srbije, izvan Kosova i Metohije provedeno je istraživanje pod naslovom Političke podjele i vrijednosne orijentacije građana Srbije. U tom je istraživanju mr. sc. Zlatko Šram imao svoju »dionicu« koju je nazvao Stranačke preferencije i vrijednosne orijentacije. Mogu li se na temelju poznavanja specifičnih političkih i kulturoloških vrijednosnih sklopova vršiti određena politička predviđanja, tema je ovog razgovora s autorom.

Mr. sc. Zlatko Šram

► Koji su prostori vrijednosnih orijentacija obuhvaćeni ovim istraživanjem?

Ovim su istraživanjem bile obuhvaćene političke i kulturološke vrijednosne orijentacije. Na temelju svojih ranijih istraživanja konstruirao sam skale vrijednosnih orijentacija koje su pokrivala ova dva prostora. Skale su se sastojale od niza tvrdnji ili stavova na koje je ispitanik morao odgovoriti u kojem se stupnju s njima slaže, odnosno ne slaže, dajući mu pri tom mogućnost

odgovora: (1) uopće se ne slažem, (2) uglavnom se ne slažem, (3) niti se slažem, niti se ne slažem, (4) uglavnom se slažem, i (5) u potpunosti se slažem. Kako bi se utvrdile latentne dimenzije pojedinih vrijednosnih orijentacija, odnosno one dimenzije koje u biti sadrže pojedini vrijednosni prostor, primijenjena je faktorska analiza.

► Možete li ukratko kazati što je to faktorska analiza i u čemu se sastoji njena logika?

Na temelju izračunavanja međusobne povezanosti relativno velikog broja stavova koji formiraju određeni prostor faktorskom se analizom utvrđuje manji broj latentnih dimenzija koji pokrivaju specifičan vrijednosni prostor. Logiku faktorske analize ćemo možda najbolje shvatiti ako pojedine stavove ili tvrdnje tretiramo kao »simptome«, a latentne dimenzije ili faktore kao »sindrom«. Konkretno, ako netko iskazuje simptome kao što su visoka temperatura, prekomjerno znojenje, šmrncanje i kihanje, onda možemo zaključivati o postojanju određenog sindroma gripe. Pojedinačni stavovi su u našem slučaju »simptomi« koji se nalaze u tako visokim međusobnim povezanostima da na latentnoj razini formiraju jedan »sindrom«, odnosno specifičnu dimenziju vrijednosne orijentacije.

► Što ste onda utvrdili faktorskom analizom primijenivši je na prostor političkih vrijednosnih orijentacija?

Primjenom faktorske analize pokazalo se da u prostoru političkih orijentacija postoje vrijednosne dimenzije koje smo nazvali – kolektivizam, antizapadna orijentacija, nepovjerenje u efikasnost demokracije, anomija (ili nepovjerenje u društvo u cjelini), i državni intervencionizam u socijalnoj politici. Kako bi se bolje razumjeli nalazi istraživanja, neophodno je navesti sadržaje pojedinih dimenzija političkih orijentacija. Za »kolektivizam« su karakteristični stavovi kako društveni interesi trebaju uvijek biti važniji od osobnih interesa, pojedinac treba žrtvovati vlastite interese za opću dobrobit zajednice, interes zajednice treba biti vrhunski vrijednost kojoj će mladi ljudi težiti. Dimenziju »antizapadne orijentacije« formiraju stavovi da zapadni svijet želi našu zemlju pretvoriti u svoju koloniju, da će od članstva u Europskoj uniji naša zemlja imati više štete nego koristi i

da će ulaskom stranog kapitala u našu zemlju većina radnika ostati bez posla. Za »nepovjerenje u efikasnost demokracije« karakteristični su sljedeći stavovi: u demokraciji je previše neodlučnosti i praznog raspravljanja, demokracije nisu uspješne u održavanju reda, privreda u demokraciji loše funkcionira. »Anomija« je definirana sljedećim varijablama: u našem društvu malo tko poštuje bilo kakve zakone, naše je društvo puno licemjerja i laži, u našem se društvu samo kriminalci mogu obogatiti. Dimenzija političke vrijednosne orijentacije koju smo nazvali »državni intervencionizam u socijalnoj politici« sadrži stavove kako bi država stalno trebala povećavati sredstva iz proračuna za socijalno ugrožene skupine građana, da država treba više oporezivati bogate i davati siromašnim kako bi se stvorila socijalna ravnoteža i da treba utjecati na visinu plaća tako da i najsitimašnji mogu živjeti od svojega rada.

► Pretpostavljamo da se potencijalno izbornoponašanje građana Srbije nalazi u određenoj svezi s dimenzijama političkih vrijednosnih orijentacija. Ako postoji, kakva je ta sveza?

Kako bismo utvrdili utjecaj stranačkih preferencija na latentnu strukturu prostora političkih vrijednosnih orijentacija, primijenjena je kanonička diskriminacijska analiza. Od ispitanika je traženo da navedu za koju bi stranku glasovali na sljedećim parlamentarnim izborima za Narodnu skupštinu Srbije. Razlike među stranačkim preferencijama su pridonijele pojavljivanju jedne dimenzije političke orijentacije koju čine antizapadna orijentacija i nepovjerenje u efikasnost demokracije. Utvrdili smo da je kod ispitanika, koji bi glasovali za Srpsku radikalnu stranku (SRS) i Socijalističku partiju Srbije (SPS), u većoj mjeri prisutan »antizapadni sentiment i nepovjerenje u demokraciju«, dok je ovaj politički »sindrom« u manjoj mjeri prisutan kod onih koji bi glasovali za Demokratsku stranku (DS), G17 Plus (G17+), Liberalno-demokratsku partiju Čede Jovanovića (LDP), i Srpski pokret obnove (SPO). Između ova dva »polja« nalaze se Demokratska stranka Srbije (DSS), Nova Srbija (NS), Pokret »Snaga Srbije« Bogoljuba Karića (PSS) i Socijaldemokratska partija Nebojše Čovića (SDP).

►Kakvu ste, pak, povezanost utvrdili između stranačkih preferencija i prosto - ra kulturoloških vrijednosnih orijentacija?

I ovdje je najprije nužno, radi boljeg razumijevanja, ukazati koji stavovi (»simptomik«) formiraju pojedine dimenzije ovih orijentacija (»sindrom«). Faktorska analiza je pokazala postojanje latentnih dimenzija koje smo nazvali »patrijarhalnost« (rukovođačka mjesta u poslovnom svijetu trebaju biti u rukama muškaraca; žene se ne trebaju miješati u politiku; muškarac treba imati glavnu riječ u obitelji), »konformizam« (nastojim se što manje razlikovati od drugih ljudi; ne volim ljude koji se ponašaju i misle drukčije od ostalih ljudi; uvijek se ponašam onako kako to okolina od mene očekuje; ne volim iznositi svoje mišljenje ako znam da će se ono razlikovati od drugih ljudi), »autoritarna poslušnost« (ovoj je državi potreban jedan jaki i neustrašivi vođa kojem će narod vjerovati i koga će slijediti; mladima je neophodna stroga disciplina, jaka volja i spremnost da se bore za svoju obitelj i domovinu; poštovanje autoriteta je najveća vrлина koju djeca danas trebaju naučiti; djecu treba odgajati u strogoj disciplini), i »tradicionalizam« (treba se držati svoje rodbine i međusobno se na svake načine pomagati; treba se držati onog morala koji propovijeda naša Crkva; treba se čvrsto držati narodnih običaja i tradicije; najvažnija vrлина svake žene je da bude dobra supruga i majka). nužna je, dakle, velika predizborna koalicija koju bi formirali DS, G17 Plus, Jovanovićev LDP, SPO, Koštuničin DSS i Karićev PSS – kako bi se nedvosmisleno pobijedila radikalna politička opcija.

►I kakav je onda kulturološko-vrijednosni profil birača koji će glasovati za pojedine stranke?

Razlike među stranačkim preferencijama su pridonijele pojavljivanju latentne dimenzije kulturološko-vrijednosnog prostora koji čine – autoritarna poslušnost, patrijarhalnost i tradicionalizam. Riječ je dakle o jednom konzervativnom vrijednosnom obrascu koji je u većoj mjeri prisutan kod ispitanika koji će glasovati za SRS, SPS i SPO, a u manjoj mjeri je prisutan kod ispitanika koji će glasovati za SDP, LDP, te kod onih koji će glasovati za DS i G17 Plus. (Ovdje treba napomenuti da su birači DS-a i G17 Plusa konzervativniji od birača Čovićevog SDP-a i Jovanovićevog LDP-a). Između »konzervativnog« i »liberalnog« bloka nalaze se DSS, NS i PSS.

►Zacijelo bi zanimljivo bilo vidjeti politički i kulturološki vrijednosni profil birača na posljednjim parlamentarnim izborima koji su održani u prosincu 2003. godine. Postoje li, naime, ikakve sličnosti i može li se govoriti o određenoj dosljednosti među stranačkim preferencijama i vrijednosnim obrascima?

Kako bismo utvrdili postoje li ove sličnosti i dosljednosti, ispitanicima smo posta-

vili pitanje – za koga su glasovali na posljednjim parlamentarnim izborima. Utvrdili smo identičan političko-vrijednosni profil građana Srbije koji su glasovali i koji će glasovati za određenu političku opciju. Naime, antizapadnu orijentaciju i nepovjerenje u efikasnost demokracije u većoj mjeri iskazuju oni koji su na posljednjim izborima glasovali za SRS i SPS, dok je ovaj političko-vrijednosni sklop u manjoj mjeri prisutan kod onih koji su glasovali za DS i G17 Plus. Između ova dva »pola« (političko-vrijednosnih obrazaca) nalaze se DSS i SPO-NS. Isto smo tako utvrdili da konzervativizam u većoj mjeri iskazuju građani Srbije koji su glasovali za SRS i SPS, dok u manjoj mjeri oni koji su glasovali za DS i G17 Plus. I između ova dva »ekstrema« (kulturološko-vrijednosnih obrazaca) nalaze se DSS i SPO-NS. Vidi-

Birači vole imati jednoznačne i nedvojbene orijentacije

mo, dakle, da u biračkom tijelu građana Srbije postoji izuzetna dosljednost između stranačkih preferencija i vrijednosnih obrazaca u jednom vremenskom slijedu.

►Razlikuju li se ispitanici različitog spola, dobi i školske naobrazbe s obzirom na stupanj iskazivanja pojedinih vrijednosnih obrazaca. Jeste li u tom pogledu utvrdili kakve razlike?

Da, ali samo za dob i školsku naobrazbu, dok se spol nije pokazao kao ona sociodemografska varijabla koja značajno utječe na strukturiranost pojedinih vrijednosnih dimenzija, osim u slučaju patrijarhalnosti gdje smo vidjeli da muški ispitanici u nešto većoj mjeri iskazuju ovu kulturološko-vrijednosnu dimenziju. Pokazalo se da je kod starijih i niže obrazovanih građana Srbije u većoj mjeri prisutan onaj političko-vrijednosni sklop za koji je karakteristična prisutnost kolektivismu, antizapadne orijentacije i nepovjerenja u efikasnost demokracije. Što se tiče kulturološko-vrijednosnih orijentacija, nalazi istraživanja su pokazali da jedan generalni konzervativizam, kojeg definiraju autoritarna poslušnost, patrijar-

halnost, tradicionalizam i konformizam, u većoj mjeri iskazuju najstariji građani s nižim stupnjevima školske naobrazbe. Zanimljivo je ovdje primijetiti, da u pogledu iskazivanja jednog ovakvog konzervativnog »sindroma«, razlike postoje tek kad se uspoređuju najmlađi i najstariji ispitanici. To drugim riječima znači da kod jednog velikog dijela građana Srbije (u dobnim skupinama između 30 i 59 godina) ne postoji ideološko-vrijednosna izdiferenciranost.

►Mogu li se u svjetlu ovih nalaza izvršiti određena politička predviđanja?

Prije negoli pokušamo nešto tako uraditi moramo imati na umu da smo na temelju faktorske analize političko-perceptivne bliskosti pojedinih stranaka utvrdili postojanje dva latentna stranačka prostora u političkoj svijesti građana Srbije. Od ispitanika

ka je, naime, traženo da iskažu stupanj bliskosti s pojedinim strankama na skali od 1 do 5 (veoma udaljena-veoma bliska). Utvrdili smo postojanje dva latentna politička bloka. Prvi smo nazvali »Liberalni blok« kojeg formiraju G17 Plus, DS, SPO, SDP, DSS, NS i PSS. Drugi blok koji smo nazvali »Konzervativni blok« formiraju SRS, SPS, PSS i NS. Vidimo da se PSS i NS nalaze i u tzv. liberalnom i konzervativnom bloku. Drugim riječima, i »liberali« i »konzervativci« Karićev PSS i Ilićevu NS prepoznaju kao sebi bliske stranke. Već smo i na temelju povezanosti stranačkih preferencija i političko-vrijednosnih orijentacija s jedne strane, i kulturološko-vrijednosnih orijentacija s druge strane, vidjeli da kod građana bliskih PSS-u i NS-u postoji »osrednja« antizapadna i antidemokratska orijentacija i »osrednji« konzervativizam. Upravo se zbog ove »osrednosti« PSS i NS nalaze kako u »liberalnom«, tako i u »konzervativnom« bloku. Ne treba, međutim, zaboraviti činjenicu da i pristalice DSS-a pokazuju »umjerenu« nedemokratsku i antizapadnu orijentaciju

kao i »umjereni« konzervativizam. Možemo stoga s velikom vjerojatnošću predviđati da će DSS, PSS i NS morati voditi bitku za glasove konzervativnih i »pomalo« antizapadno orijentiranih birača. *Vojislavu Koštunici, Bogoljubu Kariću i Velji Iliću* ostaje veliki problem kako će se u međunarodnoj javnosti prikazati kao proeuropske i reformske političke opcije, a da ujedno zadrže jedan obrazac populističke orijentacije. Tek na temelju jedne ovakve dileme možemo razumijeti sklapanje predizborne koalicije između Čovićevog SDP-a i Karićevog PSS-a. Inače, ispada da je Čovićev SDP »zalutao« u jedan narodnjački politički blok. Međutim, kombinatorika između populizma i modernizma nije nimalo politički naivna. Radi se o tome da postojanje jednog ovakvog ideološkog rascjepa može rezultirati ili u apstinenciji birača ili pak u davanju glasova tipičnim reprezentima konzervativne političke opcije kao što su SRS i SPS. Birači naime vole, koliko je god to moguće, imati jednoznačne i nedvosmislene orijentacije koje će zadovoljiti njihove stvarne ili pak fiktivne potrebe. Upravo iz ovog konteksta možemo predvidjeti da će se glavna bitka za glasove birača odvijati između SRS-a s jedne strane, i DSS-a, PSS-a i NS-a s druge strane.

► **Kolika je dakle prema Vašem mišljenju mogućnost da konzervativna opcija osvoji vlast na sljedećim parlamentarnim izborima?**

Ako pod konzervativnom opcijom mislite na srpske radikale, onda je ta mogućnost izuzetno velika ako se, uvjetno rečeno, liberalne političke stranke ponovno ne ujedine u neki novi »DOS«. Tek bi onda srbijski parlament i Vlada mogli voditi jednu dosljednu unutarnju i vanjsku politiku, koja će Srbiju približiti euroatlantskim integracijama. Demokratska stranka bi u kontekstu novog »DOS-a« mogla biti okosnica jedne takve politike, ali je velika zablude i iluzija da će ova stranka imati parlamentarnu većinu koja će formirati jednu modernu, reformsku i proeuropsku Vladu. U jednom »idealno-tipskom« smislu nužna je, dakle, velika predizborna koalicija koju bi formirali DS, G17 Plus, Jovanovićev LDP, SPO, Koštuničin DSS i Karićev PSS – kako bi se nedvosmisleno pobijedila radikalna politička opcija. Imajući, međutim, na umu da se *Tadićev* DS i Karićev PSS nalaze u opoziciji vladajućoj garnituri, onda je zacijelo nereально očekivati pojavljivanje jedne ovakve političke opcije.

► **Znači li to, drugim riječima, da radikalni dobivaju vlast u Srbiji?**

Ne bi se baš to tako, bezuvjetno, moglo reći. Radikali i socijalisti dobivaju vlast tek onda ako se potencijalni birači DSS-a i Karićevog PSS-a u toj mjeri razočaraju liderima svojih stranaka, na primjer u vezi pitanja konačnog rješenja statusa Kosova, da jednostavno svoje glasove daju pred-

stavnicima konzervativne opcije, tj. SRS-u i SPS-u. A ovu činjenicu ne treba nipošto podcjenjivati imamo li na umu da veliki dio punoljetnog stanovništva Srbije čine niže obrazovani i stariji građani, koji su skloniji antieuropskom mentalitetu, podcjenjivanju demokracije, autoritarnoj poslušnosti i tradicionalizmu, dakle jednoj konzervativnoj političkoj ideologiji i kognitivnoj rigidnosti koja je karakteristična za ovu vrstu »ideologičnosti«.

► **I kakav će, po Vašem mišljenju, biti sastav budućeg parlamenta u Srbiji?**

Mislim da je to relativno jednostavno predvidjeti. Najveći broj poslanika u sljedećoj Narodnoj skupštini imat će SRS, DS, PSS i DSS. Ništa se bitno neće izmijeniti. U parlamentu ćemo nanovo imati jedan »liberalni« blok stranaka kojeg će predvoditi DS, jedan »narodnjački« blok stranaka kojeg će predvoditi PSS, i jedan »konzerva-

stranačke, odnosno u krajnjoj liniji ideološke profilacije. Novi Ustav u tom smislu neće znatno doprinijeti procesu ove vrste konsolidacije i profilacije, jer se ovdje radi o duboko ukorijenjenom mentalitetu koji ne podliježe brzim i lakim promjenama. Pokraj toga, u ovom tranzicijskom razdoblju može doći do još većeg političkog rascjepa između modernistički orijentirane najmlađe generacije s jedne, i tradicionalističko-konzervativno orijentirane najstarije generacije s druge strane. Političari će, zacijelo, iskoristiti ovu vrstu rascjepa u svojem propagandnom djelovanju i demagoškom govoru, a kao rezultat ovih političkih »aktivnosti« može se pojaviti novi egzodus visokoobrazovanih stručnjaka i još veće razočaranje starijih i siromašnih slojeva društva. Postoji, dakle, realna mogućnost da se Srbija neko duže vrijeme vrti u svojem začaranom političkom krugu,

Kombinatorika između populizma i modernizma nije nimalo politički naivna: Zlatko Šram

tivni« blok stranaka kojeg će predvoditi SRS. A što se tiče SPO, G17 Plus i NS, čini mi se da na sljedećim parlamentarnim izborima teško mogu pojedinačno prijeći cenzusod pet posto. Sasvim je druga situacija s Čovićem odnosno njegovim SDP-om. Čović će, naime, u koaliciji s Karićevim PSS-om sigurno biti zastupnik u republičkom parlamentu, a najvjerojatnije i član Vlade.

► **A budući stranački sastav Vlade?**

Pod snažnim utjecajem međunarodne zajednice okosnicu buduće Vlade činit će DS s možda još nekom manjom »liberalnom« strankom, PSS, i DSS a čiji će utjecaj znatno oslabiti u odnosu na sadašnju poziciju u Vladi. I nanovo ćemo imati koalicijsku i prilično nestabilnu Vladu koja će se sastojati od jedne liberalne i jedne tradicionalističke političke opcije. Drugim riječima, Srbiji predstoji relativno dugo razdoblje

ali iz kojeg će sigurno jednog dana izaći.

► **I na koncu da Vas pitamo, imate li u planu neko drugo istraživanje?**

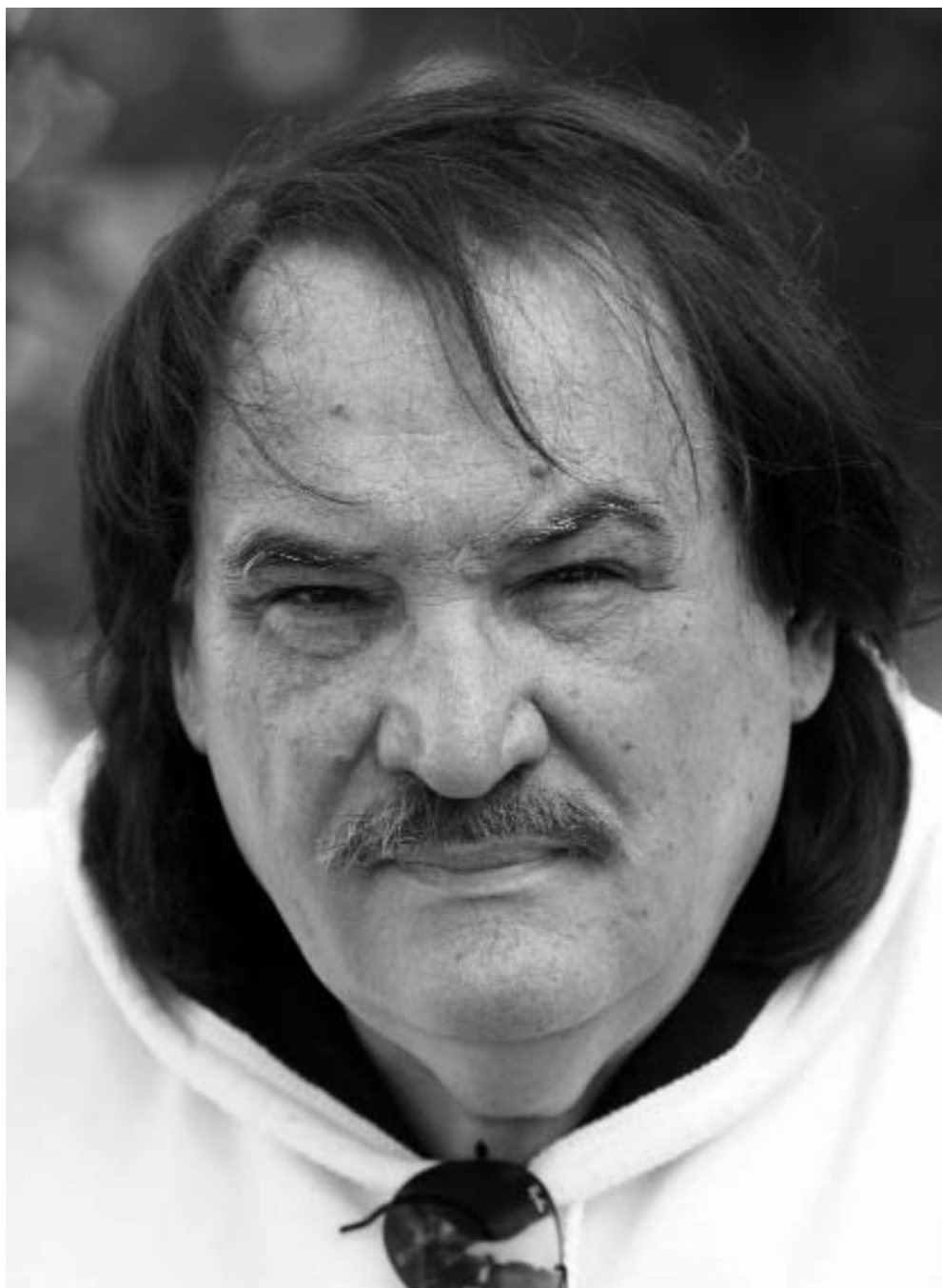
U prvoj polovici iduće godine sudjelovat ću u istraživanju pod nazivom »Političke podjele u kontekstu etničkih rascjepa u Srbiji«. U ovom će istraživanju pokraj 1200 pripadnika srpske nacionalnosti biti obuhvaćeno i po 400 pripadnika albanske (jug Srbije), bošnjačke (Sandžak), hrvatske i mađarske nacionalnosti (Vojvodina). U istraživačkoj ekipi su, pokraj voditelja *mr. sc. Srećka Mihailovića*, socijalni psiholozi s Filozofskog fakulteta u Beogradu *dr. sc. Bora Kuzmanović*, *dr. sc. Dragan Popadić*, s Fakulteta političkih nauka u Beogradu *dr. sc. Mirjana Vasović*, s Filozofskog fakulteta u Novom Sadu *dr. sc. Mikloš Biro* i politolog s Ekonomskog fakulteta u Novom Sadu *dr. sc. Jovo Komšić*.

Mate Mišo Kovač, legenda hrvatske zabavne glazbe

Tajna pjesme i trajanja

*Za pjesmu se čovjek jednostavno mora roditi i mora je pjevati izravno iz duše * Svoju prvu ploču objavio je istoga dana kad i slavni »Beatlesi« * Jedini hrvatski pjevač kojemu je uspjelo napuniti stadion Hajduka u Poljudu (60.000 posjetitelja) * Na novom albumu prvi puta pjeva duet skupa sa svojom kćeri Ivanom*

Razgovor vodio: Dražen Prčić

U ekskluzivnom novogodišnjem razgovoru za »Hrvatsku riječ«, živa legenda hrvatske zabavne glazbe Mate Mišo Kovač (1941.) pokušao je našim čitateljima pojasniti neke detalje svoje bogate glazbene karijere i otkriti tajnu svog pjevanja. Uz novogodišnju čestitku svim našim čitateljicama i čitateljima, najavio je i svoj prvi duet s kćeri Ivanom, koji će se naći na novom nosaču zvuka.

HR: Kako ste proveli božićne blagdane?

Božić sam proveo skupa s obitelji u Zagrebu, ali sam 23. prosinca pjevao s Terezom Kesovijom na koncertu u Mariboru.

HR: A gdje ćete dočekati Novu godinu?

Za doček pjevam na trgu u Trogiru.

HR: Krajem godine uvijek se rade sumiranja razdoblja koje je ostalo za nama. U vašoj bogatoj glazbenoj karijeri brojne su godine ostale zabilježene u živoj legendi Vaše ličnosti. Vaša velika karijera i danas traje nesmanjenim žarom najpopularnijeg i »najtiražnijeg« hrvatskog pjevača svih vremena. A kako je sve to počelo?

U početku sam igrao nogomet i onako za sebe pjevušio Presleya, i onda sam se, davne 1959. godine, prijavio na »Prvi glas Šibenika« i pobijedio. Tada je uslijedila stanka zbog odlaska na odsluženje vojnog roka, koji sam služio u Beogradu, i tu sam uslijed maltretiranja svog desetara, koji je, da stvar bude gora, bio »moj od dolje« iz Vodica, »pobjegao« u tzv. kulturnu četu u kojoj sam počeo pjevati na brojnim priredba-

ma.

HR: Kada ste snimili svoju prvu ploču?

Slučajnom slijedom događaja, moj prvi album izišao je u isti dan kada i prvi album »Beatlesa«. Bilo je to u rujnu 1964. godine, kada započinje moja diskografska karijera s naslovom »Ne mogu prestati da te volim«.

Jedini Hrvat u Sydney Operi

Mišo Kovač je jedini hrvatski pjevač koji je »stupio nogom« i nastupio u Sydney Opera House, jer poznato je da svi ostali izvođači nastupaju poglavito po dvoranama, klubovima i ugostiteljskim lokalima.

HR: Ali vaš pravi proboj u visine popularnosti uslijedio je tek poslije nekoliko godina i od tada pa sve do danas ostali ste neprikosnoveni u njima?

Istina je da sve do 1969. godine i nisam bio previše zapažen i popularan. Uz svoje pjesme, pjevao sam i pjesme tada popularnih

pjevača poput *Tonyja Dalare*, *Giannia Morandija*, *Adriana Cellentana* i naravno *Elvisa Presleya*, da bi tek pobjedom na natjecanju »Šlager sezone« u Sarajevu (1969.) i prodajom 500.000 singl ploča s velikim hitom »Više se nećeš vratiti« stigao u sam vrh popularnosti.

HR: Zna li se podatak koliko ste ploča prodali?

Upravo ovih dana sam dobio posebnu nagradu Instituta hrvatske glazbene industrije kao najtiražniji hrvatski pjevač svih vremena s više od 15.000.000 prodanih nosača zvuka.

HR: Poznato je i da ste jedini hrvatski pjevač kojemu je uspjelo napuniti splitski Poljud (stadion Hajduka op. a.).

Na koncertu u Poljudu je bilo 60.000 ljudi, ali sam tijekom svoje karijere više puta punio brojne druge nogometne stadione, dok sam na »klasičnim« koncertima kao primjerice u Širokom Brijegu i Imotskom imao po 25.000 posjetitelja.

HR: Iako već jako dugo živite u Zagrebu, uvjetno rečeno daleko od svog mora, čini se da utjecaj mora nikada neće izbljediti u vašim pjesmama. U čemu je tajna »snage mo-

ra« i što Vašu »pjesmu« čini tako neodoljivom?

Više od četrdeset godina živim u Zagrebu, ali more će zauvijek biti u meni. Vidite moja obitelj je već sedam stotina godina u Šibeniku, moja mater je s otoka Vrgade

Životopis

Mate Mišo Kovač rodio se 16. srpnja 1941. godine u Šibeniku, od oca Jakova i matere Zrnke. Iako je učio tapetarski zanat dobro je znao da se nikada neće baviti tom profesijom, pogotovo kada je 1969. godine uslijedio veliki trijumf na popularnom natjecanju pjevača »Šlager sezone« i pola milijuna prodanih singlica velikog hita »Više se nećeš vratiti«. Dvije godine kasnije (1971.) uspjeh i golemu tiražu ponovila je pjesma »Proplakat će zora«, i od tada je Mišo u vrhu hrvatske zabavne glazbe.

kod Biograda na moru, dida mi je bio kapetan duge plovidbe i normalno je da u sebi nosim more kao neraskidivi dio moje osobnosti. Za pjesmu se čovjek jednostavno mora roditi, baš kao što je i Elvis bio

rođen za nju, i ona se mora pjevati izravno iz duše.

HR: Što osjećate kad pjevate?

Osjećam puno toga, ali mi je najvažnije da moja pjesma dođe do ljudi i pritom usrećujem sve one koji me slušaju.

HR: Kako ste se osjećali kada su djevojke vrištale i padale u euforiju za vrijeme vaših nastupa?

Ha, isto kao i danas, kada vidim brojnu mladáriju na mojim koncertima.

HR: Svaki pjevač voli gotovo sve svoje pjesme, posebice one koje su postale vječiti hitovi, ali kada bi ste se trebali odlučiti za tri »naj-naj«, koje bi to skladbe bile?

Izabrao bih ipak četiri pjesme koje su mi posebno drage, to su tri nešto starije: »Ostala si uvijek ista«, »Dalmacija u mom oku« i »Ako me ostaviš«, dok bi u taj moj izbor uvrstio i novu pjesmu »Ja sam kovač svoje sreće«.

HR: Što volite slušati onako za svoju dušu?

Volim slušati jedino glazbu koja »ima dušu« i koju mogu u potpunosti osjetiti. Recimo, volim i uvijek sam volio slušati

Elvisa Presleya, ali ne njegov rock'n'roll već laganije balade poput »Love me tender«, na primjer. Također volim pjevače koji imaju svoju publiku, kao što sada svo-

Najveći hitovi

Svi oni koji vole pjesme Miše Kovača dobro znaju njegove najveće hitove poput: »Jedan dan života«, »Još i danas teku suze jedne žene«, »Svi pjevaju, ja ne čujem«, »Drugi joj raspliće kosu«, »Ti si pjesma moje duše«, »Malo mi je jedan život s tobom«...

ju publiku u Hrvatskoj ima Miroslav Škoro. Jer kada vi imate svoju publiku tu onda više nema priče...

HR: Kada ste već spomenuli Miroslava Škoru neumitno se nameće pitanje usporedbe dviju glazbenih inspiracija proisteklih iz posve različitih podneblja. Kako biste usporedili »morski« i »ravničarski« melos tj. klape i tamburice?

Mislim da tu nema neke velike razlike, bilo da klapa pjeva ili tamburaši sviraju, jer

ponovno se vraćamo na jedinu važnu odrednicu svake glazbe. A to je da ona potječe i dolazi iz duše. Ako toga nema, nema ničega. Recimo Zvonko Bogdan, kojeg znam već više od četrdeset godina, on je i onda pjevao, a pjeva s jednakim uspjehom i danas.

HR: Što pripremate od novoga glazbenog materijala i možemo li očekivati novu »ploču«?

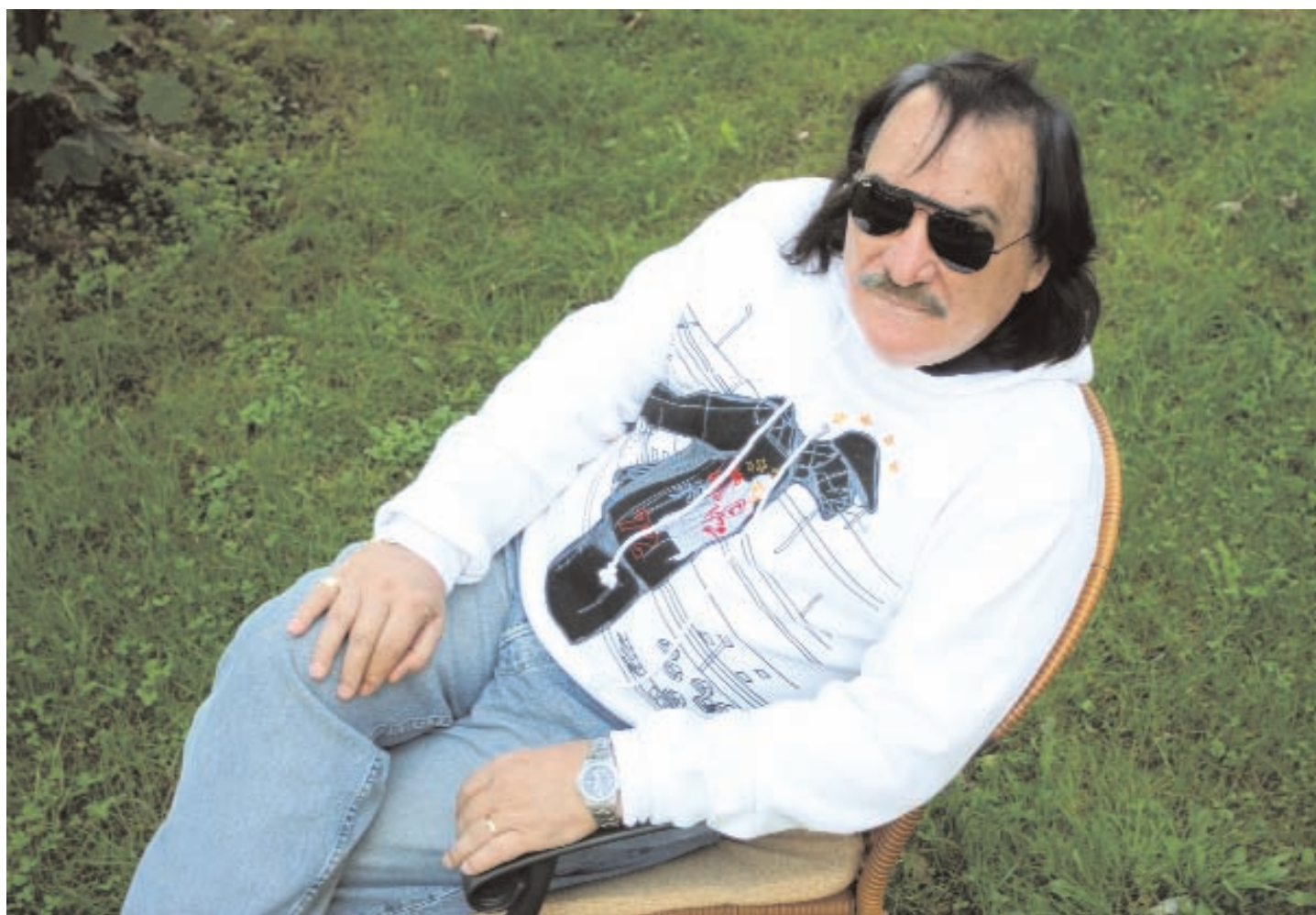
Trenutačno sam angažiran na snimanju svog novog CD-a, dosada smo snimili prve četiri pjesme, a izdvojio bih jednu koju pjevam skupa sa svojom kćeri Ivanom. To je njezin glazbeni debi i ona prvi puta pjeva sa svojim ocem i mogu slobodno kazati kako nema razlike između nje i mene.

HR: Kakav je album u pitanju i hoće li biti na tragu vaših prethodnih izdanja?

Bit će to najbolji album. Za narod.

HR: Na koncu ovog razgovora, u ime svih naših čitateljica i čitatelja poželio bih vam puno zdravlja i novih hitova u nastupajućoj godini.

Zahvaljujem se na lijepim željama i želim u svoje ime svim vašim čitateljicama i čitateljima sretnu Novu 2006. godinu. ■

Istraživanje javnog mnijenja u Novom Sadu

Manjine nemaju problema

Oko 37 posto građana smatra kako bi Vojvodina trebala zadržati sadašnji status, dok je oko 21 posto njih za autonomiju kakvu je imala 1974. godine

Više od polovice građana Novog Sada ne slaže se s konstatacijom kako u Vojvodini ima problema u ostvarivanju prava nacionalnih manjina, pokazalo je ispitivanje javnog mnijenja agencije Scan u prosincu.

Istraživanje u kojem su sudjelovali punoljetni građani Novog Sada, pokazalo je kako se s ovom tvrdnjom ne slaže 57,5 posto ispitanika, uglavnom se ne slaže 17,8 posto, dok je 19,3 posto neodlučnih. Svega 4,2 posto Novosađana uglavnom se slaže, a 1,2 posto u potpunosti je suglasno kako ima problema u ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Vojvodini, priopćila je na konferenciji za novinare ravnateljica agencije Skan *Milka Puzigaća*. Oko 37 posto građana smatra kako bi Vojvodina trebala zadržati sadašnji status, dok je oko 21 posto njih za autonomiju kakvu je imala 1974. godine. Za veći stupanj autonomije nego što ima danas, ali manje nego prije 20 godina opredijelilo se 18,4 posto ispitanika. Istraživanje je pokazalo i kako je devet posto građana za ukidanje svake autonomije Vojvodine, oko deset posto se izjasnilo kako ne zna, dok manje od dva posto smatra da bi Vojvodina trebala dobiti status republike ili samostalne države. Da su u nedjelju izbori 48,5 posto Novosađana bi sigurno glasovalo, a najviše glasova dobila bi Srpska radikalna stranka – 38,9 posto.

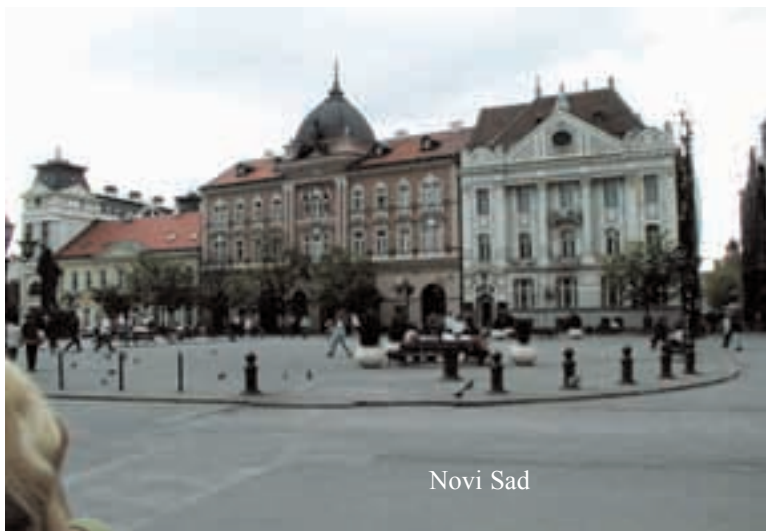
Demokratska stranka osvojila bi 26,8 posto, Liga socijal-demokrata Vojvodine 8,8 posto, dok bi izborni cenzus prešao još Pokret Snaga Srbije sa 6,8 posto glasova.

Najviše glasova da se u nedjelju održavaju izbori za predsjednika Srbije dobio bi *Tomislav Nikolić* – 38,5 posto. Za *Borisa Tadića* glasovalo bi 31,5 posto ispitanika koji bi sigurno izašli na glasovanje, dok bi za *Bogoljuba Karića* glasovalo 7,3 posto.

Maja Gojković ponovno bi dobila na izborima za gradonačelnika Novog Sada, sada sa 40,4 posto glasova, dok bi *Borislav Novaković* imao 12,1 posto, a *Bojan Pajtić* oko sedam posto glasova ispitanika koji bi sigurno glasovali da su izbori u nedjelju.

Najprisutnije osjećanje i raspoloženje kod građana Novog Sada je nada, za koje se opredijelilo 57,1 posto ispitanika. Oko 37 posto opredijelilo se za optimizam, 31,6 za razočaranost, a 26,7 posto za strepnju.

Istraživanjem javnog mnijenja u prosincu bilo je obuhvaćeno 1.560 Novosađana, različitog spola, starosti, obrazovanja, zanimanja, nacije i tipa naselja u kojem žive. ■

Novi Sad

Agencija »Tim« sprovedla telefonsku anketu u Vojvodini

Pozitivno mišljenje o pokrajinskoj vlasti

Stanovnici Vojvodine uglavnom imaju pozitivno mišljenje o radu pokrajinskih vlasti, pokazalo je istraživanje agencije »Tim«. U istraživanju »Stavovi građana Vojvodine«, koje je sprovedeno početkom prosinca, 45 posto ispitanika je rad Izvršnog vijeća ocijenilo trojkom, što je prosječna ocjena u istraživanju.

Kao najveći problemi u Vojvodini navedeni su nezaposlenost, nizak životni standard i međunarodni sukobi, kao i zagađenost, zanemarivanje poljoprivrede, korupcija i pitanje autonomije. Istraživanje je pokazalo kako predsjednika Skupštine Vojvodine *Bojana Kostreša* prepoznaje četvrtina ispitanika, dok pokrajinskog premijera *Bojana Pajtića* prepoznaje 45 posto.

Najbolje ocjene od pokrajinskih dužnosnika dobila je *Snežana Lakićević Stojčić*, pokrajinska tajnica za rad, zapošljavanje i ravnopravnost spolova. Slijede je članovi pokrajinske vlade *Dragoljub Petrović*, *Milorad Đurić*, *Zoltán Bunyik* i *Miloš Lučić*.

Na eventualne izbore polovica ispitanika ne bi izašla, dok bi, od preostalih, 18 posto glasovalo za Demokratsku stranku, 16,6 posto za Srpsku radikalnu stranku, više od tri posto za LSV i SVM, dok ostale stranke ne bi prešle cenzus.

Agenciju »Tim« osnovala je nedavno grupa mladih psihologa. Istraživanje je rađeno telefonskom anketom na uzorku od 1.000 Vojvođana. ■

Smijenjen ravnatelj i urednik Radio Sombora

Vijećnici Skupštine općine Sombor su 27. prosinca bez obrazloženja razriješili dužnosti ravnatelja i urednika Radio Sombora *Miodraga Tepavca*.

Za vršitelja dužnosti ravnatelja imenovan je pravnik *Stipan Parčetić*. Tepavac je za ravnatelja i urednika općinskog radija imenovan prije godinu dana. Ista skupštinska većina koja ga je tada imenovala i razriješila ga je dužnosti.

Odluku o smjeni Miodraga Tepavca nije obrazložio ni predsjednik kadrovske komisije koja je prije vijećnika usvojila prijedlog o razrješenju. I smijenjeni Tepavac i Parčetić članovi su stranke G 17 plus. ■

Diobna bilanca između RTS-a i Radiotelevizije Novi Sad pri kraju

Tijanić: Pokrajinski RTV servis do travnja 2006.

Generalni ravnatelj Radiotelevizije Srbije (RTS) *Aleksandar Tijanić* izjavio je kako je diobna bilanca između RTS-a i Radiotelevizije Novi Sad »praktično gotova« i izrazio uvjerenje da će pokrajinski javni radiodifuzni servis zaživjeti do travnja sljedeće godine.

Tijanić je za novosadski »Građanski list« 21. prosinca rekao kako bi se diobna bilanca mogla završiti »u roku od mjesec dana«, ali je dodao da bi je »ipak trebalo aktualizirati, kako bi se vidjelo treba li nešto doraditi«.

On je dodao kako se nije miješao u kadrovsku i uređivačku koncepciju RTV Novi Sad, »pošto je situacija u Vojvodini takva da se Novi Sad mora sam baviti stanjem u novosadskoj televiziji«.

»Žao mi je što nisam imao ingerencija umiješati se i u koncept Novog Sada, jer mislim da bi se ovaj rezultat koji je postignut u beogradskom radiju i televiziji mogao postići i u Novom Sadu, ali mislim da bi to bilo loše prihvaćeno i loše tu-

Aleksandar Tijanić

maćeno«, rekao je Tijanić.

Komentirajući činjenicu kako sav novac od nedavno uvedene pretplate ide na račun RTS-a a ne i na račun RTV Novi Sad, Tija-

nić je kazao kako RTV Novi Sad NS po zakonu ne može imati svoj žiro račun dok se ne razdvoji od RTS-a, ali da je RTS i sada obavezan 70 posto pretplate koja se ubere na teritoriju Vojvodine odmah proslijediti RTV Novi Sad.

»To je po zakonu i ja neću dozvoliti da se u Beogradu bilo tko igra novcem koje pripadaju RTV Novi Sad«, kazao je Tijanić.

Vijeća manjinskih nacionalnih zajednica iz Vojvodine i pet sindikalnih organizacija RTV Novi Sad zatražili su od nadležnih republičkih organa da ubrzaju proces transformacije ove medijske kuće u pokrajinski radiodifuzni servis i da smijene aktualno rukovodstvo te medijske kuće.

Oni su zatražili i da se hitno završi diobna bilanca između RTS-a i RTV Novi Sad i imenuje novo v. d. rukovodstvo koje bi bilo u stanju profesionalno pripremiti projekt transformacije ove medijske kuće u javni servis Vojvodine.

Zahtjeve za smjenu rukovodstva ne smatra reprezentativnim

Jovanović: Transformacija RTV NS nije spora

Ravnatelj Radio-televizije Novi Sad *Petar Jovanović* odbacio je navode predstavnika vijeća nacionalnih manjina. Vijeća manjinskih nacionalnih zajednica iz Vojvodine nedavno su zatražili ostavke u RTV Novi Sad zbog sporosti transformacije te kuće u pokrajinski radiodifuzni servis. Jovanović je rekao kako se transformacija RTV Novi Sad odvija prema utvrđenoj dinamici i kako diobna bilanca, pripremljena još prije dvije godine, može biti usvojena kada to odluči Vlada Srbije.

Ravnatelj RTV Novi Sad je odbacio navode o smjenjivanju odgovornih urednika i suspenzijama novinara u uredništvima na jezicima manjina. Prema njegovim riječima, smanjenje broja uposlenih pratilo su promjene u organizaciji poslovanja, a RTV NS je organiziran u skladu s preporukama revizorske agencije koju je Radio-televizija Srbije angažirala prije dvije godine.

Jovanović je precizirao kako Radio Novi Sad trenutno emitira deset sati dnevno programa više na jezicima manjinskih zajednica, u odnosu na program na srpskom jeziku.

Prema njegovim riječima, predstavnici sindikata u toj medijskoj kući, koji su uz vijeća nacionalnih zajednica zatražili smjenu aktualnog rukovodstva RTVNS, nisu reprezentativni i autentični.

Sjednica Nacionalnog savjeta za nacionalne manjine Vlade Republike Srbije

Timovi za analizu nastavnih programa na manjinskim jezicima

Na sjednici Nacionalnog savjeta za nacionalne manjine 24. prosinca razmatralo se ostvarivanje prava manjina u Srbiji. Sjednicom je predsjedavao premijer Srbije *Vojislav Koštunica*, kaže za B92 tajnik za nacionalne manjine, *Petar Lađević*. »Kao najznačajnije bih spomenuo formiranje timova za analizu nastavnih planova i programa za nastavu na manjinskim jezicima«, kaže Lađević.

»Raspravljalo se o formiranju općinskih vijeća za međunarodne odnose, o donošenju novog zakona o nadležnostima nacionalnih vijeća i jedna od najvažniji informacija je da je savez židovskih općina odlukom savjeta Republike Srbije za nacionalne manjine postao član našega savjeta«, kaže on.

Predsjednik Vijeća mađarske nacionalne manjine *Laszlo Jozsa*, rekao je za B92 kako je premijer Vojislav Koštunica preuzeo na sebe koordinaciju Nacionalnih vijeća sa RTV Novi Sad, kako bi se postojeći problemi prevazišli. Savjet za nacionalne manjine usvojio je na ovoj sjednici i simbole hrvatske, mađarske, bunjevačke i bošnjačke nacionalne manjine u Srbiji.

Domjenak u DSHV-u

U povodu blagdana Božića i završetka radova na obnovi fasade doma DSHV-a u petak 23. prosinca održan je svečani domjenak kojem je prisustvovao veliki broj članova stranke i gostiju. Na - zočne su pozdravili predsjednik stranke *Petar Kuntić*, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš* te predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Josip Pekanović*. ■

Temeljem članka 20. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, Subotica – Trg slobode br.1,

O B A V J E Š T A V A

Da je investitor D. O. O. »EUROGAS« iz Subotice, Otmara Majera br.6 podnio zahtjev za davanje suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja na životni okoliš za PROJEKT »Stanica za snabdijevanje motornih vozila gorivom«, na kat. parc. 14782/3 KO Novi Grad, Subotica, Segedinski put bb (prostor bivše tvornice bicikla »Partizan«)

Uvid u Studiju o procjeni utjecaja na životni okoliš PROJEKTA »Stanica za snabdijevanje motornih vozila gorivom«, se može obaviti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, II. kat Stare gradske kuće soba 227 u periodu od 23.12. do 16. 1.2006., u vremenu od 10 do 12 sati.

Zimska brazda znanja

Usuglašeni prijedlozi mjera

Poslije stručnih predavanja o hibridima kukuruza, gnojivima, bolestima u voćarstvu, novim sortama grožđa, sortimentu šećerne repe, te standardima kvalitete mlijeka, Klub 100P plus usuglasio je svoje stavove o aktualnim pitanjima agrara i sela

Udruženje Klub »100P plus« je u suradnji s »Udruženjem poljoprivrednika Subotice« organiziralo 19. prosinca na Otvorenom sveučilištu seminar pod nazivom »Zimska brazda znanja« na kojemu se govorilo o sušarama, govedarstvu, i voćarstvu.

Klub je počevši od 2. pa do 20. prosinca, održao osmu po redu »Brazdu znanja« u osam mjesta u Vojvodini, Žitište, Kovin, Pivnice, Bečej, Sremska Mitrovica, Šabac, Sombor i Subotica.

U Subotici je održano posljednje u nizu predavanja koja su održali profesori s po-

Stručna predavanja održana su u osam mjesta u Vojvodini

Stavovi Kluba 100P plus

Klub 100P plus usuglasio je svoje stavove o aktualnim pitanjima agrara i sela koji su doneseni na VI. Regionalnom seminaru »Zimska brazda znanja«. Zaključci se tiču nacrta Zakona o zemljištu, izjednačavanju uvjeta privređivanja između obiteljskih i veleposjedničkih gazdinstava, zatim pitanja subvencija, te prijedloga mjera kako sačuvati selo. Detaljnije o usuglašenim stavovima možete se informirati u Klubu 100P plus na telefon 021/450-609.

ljoprivrednih fakulteta. Tema je uvijek neka od aktualnih problematika, a cilj je informirati poljoprivredne proizvođače o svemu što se radilo u tekućoj godini, te kako dalje.

»Ove godine bih izdvojio predavanje o sušarama i skladišnom prostoru koje je financiralo Ministarstvo za poljoprivredu«, kaže predsjednik Udruženja poljoprivrednika Subotice *Pavle Kujundžić*. »Napravio se jedan tipski projekt sušara silosa u svibnju, a krajem listopada smo išli sve to vi-

djeti. Rađena su mjerenja, prezentirane su sve dobre i loše osobine. Skrenuta je pozornost kako bi mnogo bolje bilo kad svaki poljoprivrednik ne bi imao sušaru sam za sebe, nego kad bi se udružili i napravili jedan veliki punkt od 500 vagona skladišnog prostora i sušarom po 10 tona na sat. Bolje to nego da napravimo 10 sušara od tonu, tonu i pol, 50 vagona skladišnog prostora. Bilo je riječi o hibridima kukuruza Novosadskog instituta i njemačkog proizvođača, bila su dva predavanja o gnojivima, o bolestima u voćarstvu i kako ih liječiti, zatim o novim sortama grožđa, o sortimentu šećerne repe Novosadskog instituta, te o standardima kvalitete mlijeka. 'Galenika' i 'Modriča' su predstavile svoje proizvode, a bilo je riječi o agro paketima osiguranja DDOR Novi Sad o osiguranju usjeva i imovine. Predavanja je slušalo oko 1.215 zainteresiranih poljoprivrednika. Na kraju su donijeti stavovi udruženja s kojima će se ići pred Vladu Republike Srbije, pred Ministarstvo poljoprivrede. Riječ je prije svega o Zakonu o zemljištu i ruralnom razvoju, a usuglašeni su u svih osam mjesta u Vojvodini«, rekao je predsjednik Udruženja poljoprivrednika Subotice *Pavle Kujundžić*.

Zainteresirani poljoprivrednici pozorno su pratili seminar

N. S.

Goran Svilanović, predsjedajući Radnog stola Pakta za stabilnost jugoistočne Europe

Zakone imamo, čekamo primjenu

*Primjena zakona, tj. koliko je Vlada ispratila zakon uredbama o primjeni, bolest je svih zemalja u tranziciji * Tu počinje stvarno nezadovoljstvo pripadnika nacionalnih zajednica u Vojvodini, bilo da su u pitanju Hrvati, Mađari ili netko treći * Čini mi se da Vojislav Koštunica i Ivo Sanader, na osobnoj razini, imaju bolju komunikaciju nego što je na razini premijera bila prije nekoliko godina*

Razgovor vodila: Dragana Popov

U Novom Sadu je 14. prosinca održana konferencija pod nazivom »Novi izazovi u regionalnoj suradnji u jugoistočnoj Europi«, koju su organizirali Pakt za stabilnost jugoistočne Euro-

proširenjem, a to su: razgovori o pristupanju Hrvatske, pozitivne ocjene dane Makedoniji, započeti pregovori sa SiCG o procesu pridruživanja te zeleno svjetlo u vezi istog pitanja za BiH. Pitanje regija osobito

prezentira hrvatska Vlada nije vjerodostojna. Kako objašnjavate nezadovoljstvo povratnika, o čemu se zapravo radi?

Imamo dvije vrste podataka o tome koliko se Srba vratilo u Hrvatsku. Baratamo s podacima Srba ovdje i podacima hrvatske Vlade. Oni se među sobom dosta razlikuju. Razlika nastaje jer mi ovdje računamo samo one koji su se vratili i koji su zaista počeli živjeti u Hrvatskoj, a hrvatska Vlada broji sve one koji su zatražili njihove dokumente. Ovi drugi nisu povratnici, jer su to ljudi koji su otišli u Hrvatsku kako bi uzeli domovnicu zbog nekoliko razloga – kako bi prodali svoja imanja ili da bi mogli putovati, jer se s putovnicom RH može putovati bez viza. Otuda disparitet u broju onih koji su se vratili. Inače, mislim da je ukupan broj povratnika veoma nizak, što je veoma poražavajući podatak. Pitam se, hoćemo li ostati živjeti s posljedicama rata, tako da će prognani ostati živjeti izvan svojih domova? Na žalost, ja ih neću ohrabrivati da se vrate, jer ne vidim da trebaju učiniti to. Iako neki vole kazati da se mnogo njih vratilo u Hrvatsku, ja imam dojam da to nije tako. Ljudi se još uvijek ne osjećaju dobrodošli u tom okruženju. I onda se i najmanji incident predstavlja i čini kao ogroman i ostavlja velike posljedice. Na primjer, ako se slučajno desi da netko, tko je prije deset godina živio u Hrvatskoj i vratio se u svoje mjesto, bude pretučen na ulici, vratit će se u Srbiju odmah, ali će povući još njih petnaest i stopirat će mnoge koji su se kanili vratiti. Ljudi toga nisu svjesni.

Čini mi se da Vojislav Koštunica i Ivo Sanader, na osobnoj razini, imaju bolju komunikaciju nego što je na razini premijera bila prije nekoliko godina. Mene ohrabruje to što će pitanje položaja Srba u Hrvatskoj, tj. povratnika i položaj Hrvata u

Vojislav Koštunica i Ivo Sanader imaju dobru komunikaciju: Goran Svilanović

pe, Građanski pakt za jugoistočnu Europu i Skupština AP Vojvodine, s ciljem da se nađu novi modeli regionalne suradnje sukladno s postojećom političkom situacijom u jugoistočnoj Europi i u Europi u cjelini. U isto vrijeme dok Europa »briše« granice među državama, ona se i dijeli na regije koje su osnovica suradnje europskih zemalja. Takva se suradnja smatra esencijalnim uvjetom daljnje europske integracije.

Tijekom ove godine dešavali su se neki značajni događaji koji su jasno pokazali europsku budućnost i europsku namjeru za

vojvođanski dužnosnici smatraju veoma značajnim jer, kako često govore, »put Srbije u Europu vodi preko Vojvodine kao regije«. Među sudionicima konferencije, osim ostalih, bio je nazočan i predsjedajući Radnog stola Pakta za stabilnost jugoistočne Europe i bivši ministar vanjskih poslova SiCG Goran Svilanović.

Tom je prigodom Goran Svilanović dao intervju za »Hrvatsku riječ«.

► **Prošlog tjedna izbjegli Srbi iz Hrvatske izrazili su nezadovoljstvo prema Vladi Hrvatske u svezi pitanja njihovog povratka, rekavši kako situacija koju**

Srbiji biti bolje riješen nego u posljednjih nekoliko godina.

► **Kako ocjenjujete položaj Hrvata u Vojvodini?**

I ova i prethodna vlada imale su dva koralni ugovori sa svakom zemljom u regiji u svezi tretiranja manjina. Uradili smo ugovore s Hrvatskom, Mađarskom, Rumunjskom, dakle, mi smo sve to uradili i ostaje nam samo primjena. Primjena zakona, tj. koliko je Vlada ispratila zakon uredbama o primjeni, bolest je svih zemalja u tranziciji. Tu počinje stvarno nezadovoljstvo pripadnika nacionalnih zajednica u Vojvodini, bilo da su u pitanju Hrvati, Mađari ili netko treći. Zakon, koji se smatra dobrim, nije do kraja primijenjen, jer Vlada nije izdvojila dovoljno sredstava ili nije donijela prateće dokumente, koji bi omogućili da zakon funkcionira. Vlada Srbije je pokazala spremnost da se pitanje prava i položaja nacionalnih manjina poboljša tako što je donijela Zakon, ali sada treba pokazati raspoloženje da se Zakon sprovede do kraja.

► **Kako komentirate formiranje loby i PR agencija u Sjedinjenim Američkim Državama i Europi? Jesu li one potrebne Srbiji? Jeste li se Vi u vrijeme dok ste bili ministar vanjskih poslova sretali s ovim pitanjem?**

Ja jesam za to da se angažira i PR i loby agencija, jer su nam obje potrebne. Mislim da naša dijaspora nije od pomoći, iako je treba angažirati. Svojevremeno smo svi napravili neke dogovore s dijasporom, ali zbog sukoba koji postoje unutar nje ništa se konkretno nije moglo uraditi. Nemate s kim razgovarati. Drugi je problem njihova nedovoljna integriranost u društvo koje nam treba pomoći. Najčešće se događa da ljudi koji su predstavnici dijasporne maštaju o tome da budu ministri u Srbiji, a meni treba netko tko je član SDP ili CDU u Njemačkoj, a ne netko tko živi u Njemačkoj – a član je GSS-a! Pa, hvala, ne treba. To je logika koja se treba promijeniti u odnosu na našu Vladu i dijasporu. Oni, koji su dobro integrirani vani, mogu nam mnogo pomoći. Ja sam za to da se organiziraju agencije vani, ali nikako da se to konačno realizira. Nitko osobno tu ne koči, već se radi o načinu organiziranja države. Od 2000. do 2003. godine imali smo dva ključna političara – Vojislava Koštunicu i Zorana Đinđića, koji su radili na osobnoj promociji, a ne na promociji države. Nije se to tada moglo nadvladati, pa ne može ni sada – i opet imamo agencije za osobnu promociju, a ne promociju države. Pro-

blem u našoj državi je što se ne možemo dogovoriti. Za otvaranje agencija nije potreban veliki novac. Milijun dolara ili eura za državu nije neki novac, a agencije nam mogu puno pomoći za stvaranje imidža u svijetu. Mada, najveća pomoć bi nam bila kada bismo sredili državu – da se zna tko je predsjednik, tko premijer, te kakvi su odnosi unutar države, da bi ona mogla funkcionirati. To je najvažnije. S druge strane, organiziranje agencija, koje bi izvještavale o dobrim vijestima kojih ovdje ima, a koje bi tamo vani utjecale na formiranje javnog mnijenja i na političare i od-

mjestima, važnijim nego što je Turistička organizacija Srbije, koji ne znaju koliko vrijedi jedan tekst u »New Timesu«, koji ne znaju koliko treba uložiti kontakata i vremena, a ne samo novca. Nama to nedostaje. Vjerojatno će gospoda Čubrilo ostati na tom mjestu, a ne na nekom ključnom mjestu, u nekom kabinetu.

Primjerice, Koreja. Svaki put kada govore o toj zemlji, bilo da su njeni političari, novinari ili građani uvijek uz ime države kažu »dinamična« i tako stvaraju sliku svoje države. Isto je i s Južnoafričkom Republikom. Oni uz ime kažu »ponosna«. Mi

Goran Svilanović

luke koje donose. Na primjer, prije nekoliko tjedana u »NY Timesu« izašao je članak o Beogradu, kao mjestu gdje se lijepo živi, gdje je dobra zabava, gdje stranci vole doći... To je odradila Milica Čubrilo, ravnateljica Turističke organizacije Srbije. Sama, bez nečije pomoći. Imala je ideju, zna la je s kim treba razgovarati, kako predstaviti Beograd – zato što zna koliko vrijedi taj tekst! Mi imamo mnogo ljudi na raznim

to nemamo, a i ne možemo imati sve dokle god ne uredimo odnos između Srbije i Crne Gore. Dok ne kažemo jasno što je Srbija, a što Crna Gora, teško da možemo napraviti nacionalnu kampanju. Pogledajte Hrvatsku i njihove spotove na CNN-u... Dakle, nije to veliki izdatak, ali morate znati tko ste da biste to mogli priopćiti. Srbija bi mogla u ovom trenutku mnogo toga priopćiti. ■

NAJVEĆA TRAGEDIJA

Najveća tragedija koja mi se dogodila poslije smrti mog oca bio je dan kada je Index.hr objavio moje fotografije... Tihim glasom izustila je Severina u Općinskom sudu u parnici u kojoj zbog povrede privatnosti traži od tog portala 125 tisuća kuna te objavu presude u svim dnevnim novinama.

Nakon petnaestak minuta kašnjenja Severina je birajući riječi, sa stankama u govoru, pričala kako je podnijela

objavu fotografija s privatne videovrpce na kojoj je snimljena u intimnom odnosu. Više ju je povrijedila objava fotografija, jer su njezino privatno vlasništvo, nego sama vijest o tome. Nije nastupala četiri-pet mjeseci, bila se povukla u kuću na Braču, ali novinari su je i tamo čekali.... Prvo sam doživjela šok, onda se sve polako skupilo. Osjećala sam konstantni stres... Večernji list, 21. prosinca

SREĆA ISPIŠANA ZVIJEZDAMA

To je jedan od najvećih trenutaka u mojoj karijeri, veleslalomsku pobjedu dugo sam čekala. Stoga mi je teško izraziti taj osjećaj. U cilju nisam znala što napraviti od sreće, pa sam napravila tri zvijezde. **Janića Kostelić**, skijašica, Večernji list, 21. prosinca

KAPITALNI MINISTAR NAJPOPULARNIJI

Kada bi se danas održali izbori, za SRS bi glasalo 33,7 posto ispitanika, za DS 24,5 posto, dok bi DSS osvojila 12,7 posto glasova, pokazalo je najnovije istraživanje Marten borda.

Prema ovom istraživanju, u kojem je sudjelovalo 1207 ispitanika, najpopularnija ličnost među političarima je i dalje predsjednik Srbije i lider DS-a Boris Tadić s 29,7 posto, slijedi Tomislav Nikolić s 29,5 posto, Vojislav Koštunica s 13,1 posto, i Bogoljub Karić s 12,2 posto. Najbolje ocijenjeni ministar u Vladi Srbije (28,7) je Veliimir Ilić, a iza njega je ministar financija Mladen Dinkić (18,1). Izuzev ministra gospodarstva Predraga Bubala (5,3) i ministra zdravlja Tomice Milosavljevića (4,3), svi ostali ministri su ispod dva posto. **Marko Davidović**, direktor Marten borda, Danas, 22. prosinca

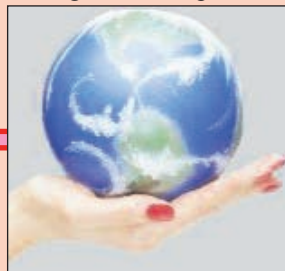
PUT OKO EKVATORA ZA DOBRO NARODA

Kada je riječ o ostalim zastupnicima (Skupštine Srbije), koji su podigli milijunske naknade za putne troškove, riječ je o pravim svjetskim putnicima koji su poništili sve zakone fizike, i logike, a ponajprije moralne norme.

Naime, za korištenje vlastitih automobila Skupština zastupnicima plaća 11,2 dinara po prevaljenom kilometru, u što je uračunata i amortizacija vozila.

Po toj računici zastupnici, koji su u prosjeku uzeli po dva milijuna dinara iz skupštinske blagajne za 11 mjeseci prevalili su oko 180.000 kilometara. Obujam ekvatora je oko 40.000 kilometara, što će reći da su radi narodnog interesa ti poštrovani ljudi obišli Zemlju četiri i pol puta. Sve da

bi narodu i Srbiji bilo bolje, a njima kako bude. Valja znati da profesionalni vozač »Lastest« godišnje prevali tek 90.000 kilometara. Blic, 22. prosinca

GOOD BYE

Gospodo zastupnici, Srbija vapi da vam vidi leđa. Zbog vašeg bezobrazluka.

Uzmite konačno kartu iz Skupštine, ali u jednom pravcu. **Nenad Čaluković**, novinar, Blic, 22. prosinca

NE REŽIMO VENE

Ne trebamo preecenjivati ili podcjenjivati izvješće haške tužiteljice Carle del Ponte, ali ne trebamo ni rezati vene zbog njenih riječi, već poduzeti neophodne mjere. **Miroslav Labus**, potpredsjednik Vlade Srbije, Blic, 22. prosinca

SKROMNOST KAO VRLINA

Srpski su muškarci najzgodniji na svijetu! A Srпкиnje su najljepše žene! Tijekom svog »seksualnog istraživanja« koje sam osobno provela u Beogradu, došla sam do nepobitnog zaključka da su mušjaci u Srbiji najnapaljeniji i da imaju najveće penise na svijetu. Zbog toga vjerujem da su apsolutno točni rezultati nedavne studije »Dureksa« po kojoj su Srbi narod koji najčešće vodi ljubav na svijetu! To je čista genetika. **Anka Radaković**, najpoznatija seks-kolumnistkinja na svijetu, za »Blic«, 22. prosinca

NOVA KRALJICA HRVATSKE

Tina Katanić, 22-godišnja manekenka agencije Tarol, postala je nova Kraljica Hrvatske. Krunu je dobila od Simone Ištvanović-Gotovac koja je na izbor došla u već po odmakloj trudnoći. Prva je princeza Zagrepčanka Ivona Bajde, druga princeza je Riječanka Sandra Maričić, dok je za Kraljicu šarma izabrana Splitska Helena Rade. Večernji list, 21. prosinca

ŠOK ZA BEOGRAD

Najveća svjetska pop-zvijezda Madonna stiže u Beograd! To je, za srbijanski magazin Kurir, potvrdio organizator koncerta Ljubiša Kovačević, vlasnik agencije BIDD. Koncert, kojeg će Madonna u rujnu 2006. održati na stadionu na Marakani, ni po čemu neće zaostajati za čuvenim Wembleyem.

»Madonna sigurno dolazi u Beograd, a s velikom vjerojatnošću mogu obećati da će koncert biti negdje u rujnu. Planiramo za tu priliku zakupiti veliki prostor, kakav i dolikuje njezinu renomeu, a vrlo je vjerojatno da će to biti Marakana. Očekujemo da se na stadionu okupi preko 60.000 obožavatelja iz Srbije«, kaže Kovačević, koji je u Beograd nedavno doveo i poznatog opernog pjevača Andreu Boccellia, ali i dodaje kako će se uskoro u Londonu sresti s Madonnom i dogovoriti konačne detalje oko koncerta.

Cijena gostovanja Marie Luise Ciccone, koja je svjetsku slavu stekla pod pseudonimom Madonna, iznosi cijelih milijun dolara. Ministar kulture Srbije Dragan Kojadinović, koji je prvi najavio ovaj spektakl, poručio je da bi gostovanje ovakve zvijezde moglo biti od velikog značaja za image Srbije u svijetu, ali se još uvijek ne zna hoće li država sufinancirati ovaj projekt.

Madonna za Srbe sprema pravi šok! Scenarij za turneju pod nazivom »Re-Invention«, obuhvaća i pogubljenje pop dive na električnoj stolici! Pokraj toga, na dva velika platna, bit će paralelno prikazivane scene pogubljenja američkog građanina iz Iraka i lezbijski pornić. Za pjesmu »Papa Don't Preach« ona planira na stage izvesti punašne trudnice, koje će plesom ispratiti njezinu pjesmu iz 1986. Večernji list, 23. prosinca

HRVATICA ILI SRPKINJA?

Nives Zeljković, svima poznatija kao Nives Celzijus i supruga hrvatskog nogometaša Dine Drpića, našla se ovih dana na popisu stotinu najseksipilnijih Srkinja. Naime, srpski

časopis »Ekstra« pitao je svoje čitatelje koje su im najatraktivnije poznate osobe u njihovoj zemlji, a među odabranima ljepoticama našla se i jedna »zalu-tala« Hrvatica – Nives Celzijus – koja je zauzela tek 31. mjesto. Večernji list, 23. prosinca

VRAĆA SE STARA MODA

Crni sako, bijela košulja i trape – Crice. Uz to udobne, crne mokasinke, pažljivo počesljana kosa »prema nazad« i look je kompletan. Posljednjih dana muškarci, javnosti znani i neznani, tako odjeveni šecu ulicama, ispijaju kave u kafićima, a ne manjka ih ni u novinama. Muška moda ranih osamdesetih se vraća. Vraća li se, možda, i zahvaljujući generalu Anti Gotovini!

Jer, tako odjeven bio je i Ante Gotovina u trenutku kad je uhićen.

Proteklih deset dana, koliko je prošlo od uhićenja, ako je suditi prema fotoreportazama i onome što se može na »špi-ci« vidjeti, »Antin look« sve je popularniji. Sve više mladića, unatoč hladnoći, ne odustaje od takva stylinga – košuljica i sako sasvim su dovoljni. Pri tom, prema mišljenju modnih stilista, odjeveni a la Ante ne griješe nimalo. Slobodna Dalmacija, 21. prosinca

DESET NAJMOĆNIJIH STRANACA

U okviru velike studije »Blica« o najmoćnijim ljudima, da nas vam predstavljamo četrdeset stranaca koji su po našem mišljenju zaslužili da se nađu u »Top 50«.

Jučer smo donijeli životopise i priče o prvoj desetorici s naše liste: Michaelu Fedorenku, generalnom direktoru »US stil Srbija« iz Smedereva, Michaelu Poltu, američkom veleposlaniku, Ivici Todorčiću, hrvatskom biznismenu, Oliveru Reglu, prvom čovjeku »Raiffeisen banke«, Eugeniju Sidoli iz »Phillip Morisa«, finskom diplomatu Martiju Ahtisariju, generalnom direktoru »Coca-cola« Stefanosu Vafidisu, Vladimiru Repinu iz »Lukoila«, Jamesu Lionu iz Međunarodne krizne grupe i austrijskom biznismenu Martinu Schlafu. Blic, 23. prosinca

LATINOVE NOĆNE MORE

ti građani drugih narodnosti, kao i oni koji se osjećaju partizanima. Inače, proteklih dana spavam oko četiri sata. Zdravlje mi je za sada dobro. Denis Latin, novinar, autor Latinice, Slobodna Dalmacija, 15. prosinca 2005. godine

SUTRA, DANAS...

Život pod Koštunicom... proteklih 700 dana njegove vladavine uvjerilo me je samo u jednu neporecivu činjenicu: da je svako Sutra strašnije od svakog Danas... Petar Luković, kolumnist, Feral, 23. prosinca

U četvrtak 22. prosinca ponovno je otvoren

Original Levis store u Subotici

Svečanim otvaranjem, uz prigodan koktel i glazbeni program glasovitog DJ Rena iz Zagreba, u četvrtak 22. prosinca otvoren je original Levis store, specijalizirana prodavnica renomiranim odjevnih predmeta sa svjetski poznatom etiketom.

Novi klub

Stolnoteniski klub »Mladost«

Porošlog četvrtka, 22. prosinca, u prostorijama tvornice »Mladost« iz Subotice svečano je otvoren istoimeni stolnoteniski klub, u kojemu će mladi stolnotenisači, ali i svi ostali, na deset novih stolova moći da se upoznaju s vještinom ovog atraktivnog sporta.

Posljednji ovogodišnji brifing u Općini

Radno i štedljivo

»Protekla je godina bila u znaku stvaranja boljih uvjeta života građanima subotičke Općine, a bile su neizostavne i nepopularne mjere poput dizanja cijena komunalnih usluga«, rekao je predsjednik Općine Géza Kucsera

Posljednji ovogodišnji brifing bio je u znaku zahvale čelnika grada djelatnicima Lokalne samouprave i novinari na aktivnoj suradnji, te upućivanju čestitki za predstojeću Novu godinu i božićne blagdane po Julijanskome kalendaru.

Predsjednik Općine Géza Kucsera istaknuo je kako je protekla godina bila u znaku stvaranja boljih uvjeta života građanima subotičke Općine, kako su bile neizostavne i nepopularne mjere poput dizanja cijena komunalnih usluga, ali kako svi trebamo biti svjesni da je pred nama još jedna teška godina, s nizom restriktivnih mjera.

Rezimirajući ovogodišnji rad, predsjednik Skupštine općine Saša Vučinić je rekao kako će do kraja godine biti održano 19

radnih i 3 svečane skupštinske sjednice, kako su donijete brojne značajne odluke za subotičku općinu i kako se raspravljalo i o najkompleksnijim pitanjima, poput međunacionalnih odnosa. Dodao je i kako su odnosi pozicije i oporbe često bili zategnuti ali kako je evidentna politička zrelost koja omogućava dobre rezultate, te kako uz one vijećnike koji su spremni kritizirati i najbolje prijedloge postoje i oni koji čine konstruktivnu oporbu. Pominjući i one podatke koji nisu dostupni široj javnosti, Vučinić je istaknuo kako se poslovalo štedljivo te je, prema njegovim riječima, do polovice prosinca potrošeno tek 50 posto predviđenih sredstava za reprezentaciju, 62 posto sredstava predviđenih za rad općinskih povjerenstava, te da je ispred

Skupštine u cijeloj godini potrošeno samo 300 eura na dnevnice.

Zamjenik predsjednika Općine Petar Kuntić zahvalio se novinarima koji su svojim praćenjem i podrškom omogućili da subotička općina bude jedna od najbolje organiziranih općina u pomaganju poplavljenom Banatu, te se zahvalio i na promociji Subotičkog informatora namijenjenog poljoprivrednicima, koji se redovito tiska u tiraži od 3.500 primjeraka.

U ime članova Općinskog vijeća, koji su također nazočili današnjem brifingu, predstojeće je blagdane čestitao član zadužen za socijalnu djelatnost Aleksandar Kerekeš.

D. D.

Konferencija u JKP »Pogrebno«

Velika potražnja grobnica

Na prošlotjednoj konferenciji za novinare ravnatelj JKP »Pogrebno« Nikola Kvala informirao je javnost o radu ovog poduzeća.

»Ostvarili smo sve što smo planirali uraditi na uređenju groblja u Subotici i okolici, osim staze u Kerskom groblju. Na objektu su ostali samo molersko farbarski radovi koji se moraju odložiti zbog vremenskih uvjeta. U Tavankutu je tijekom ljeta pokošeno, raskršeno i odnijeto rasti-

nje s jednog dijela groblja. Ove godine u Subotici je izgrađeno 170 grobnica, a potražnja je mnogo veća, 200 – 250 grobnica godišnje, što se za sada nadoknađuje licitacijom grobnica čiji se vlasnici ne jave. Grobnice se mogu kupiti na rate a koštaju u ovisnosti o lokaciji od 47.900 dinara pa do 62.134 dinara, i predviđene su za četiri osobe«, rekao je na konferenciji Nikola Kvala. Ravnatelj »Pogrebnog« je upozorio i kako se na problemu nedostatka

zemljišta za grobnice ili na modernizaciji postojećih mora poraditi, jer za tri do četiri godine neće biti više mjesta za ukope.

N. S.

Temeljem članka 10. a u vezi s člankom 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Sl. gl. RS« br.135/04), Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša

O B A V J E Š T A V A

Javnost da je doneseno Rješenje o odbijanju zahtjeva za izradu Studije o procjeni utjecaja na životni okoliš za PROJEKT »Preseljenije kemijskog laboratorija« na lokaciji Magnetna Polja br.6 na katastarskoj parceli 1456/1 k. o. Stari grad.

Rješenjem o davanju suglasnosti je konstatirano da PROJEKT »Preseljenije kemijskog laboratorija« svojom realizacijom neće imati negativnih utjecaja na životni okoliš.

Tri sjednice Skupštine Općine Subotica na kraju godine

Investiciono i razvojno orijentirani proračun

*Usvojen proračun za 2006. godinu u iznosu od 3 milijarde i 101 milijun dinara * Glavna investicija u 2006. godini bit će prečistač * Značajna sredstva ulagat će se u izgradnju cestovne mreže*

Subotička skupština je kraj godine provela izuzetno radno. U posljednjih desetak dana godine održane su tri skupštinske sjednice, na kojima su najvažnije točke o kojoj su vijećnici raspravljali bile općinski proračuni za godinu na isteku, kao i proračun za nastupajuću godinu.

Usvojeni proračun za sljedeću godinu je utvrđen u visini od 3 milijarde i 101 milijun dinara, što znači da je za oko 25 posto veći od ovogodišnjeg, a njegove glavne odlike su, kako je obrazložio predsjednik Općine Géza Kucsera, što je usmjeren razvoju i investicijama u infrastrukturu Općine.

ZAVRŠNI REBALANS ZA 2005.: Na skupštinskoj sjednici održanoj u petak 23. prosinca usvojen je rebalans proračuna za 2005. godinu, usvojena je odluka o izradi generalnog plana Subotica – Palić do 2020. godine te je prihvaćena inicijativa za osnivanje nove općinske fondacije pod nazivom »Spero«. Na istoj sjednici nakon duže rasprave odbačen je prijedlog o pokretanju inicijative za dobivanje statusa grada s obrazloženjem kako se čeka novi Zakon o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije kojim se regulira ovo pitanje.

Ukupna primanja i prihodi za 2005. godinu, usvojenom odlukom, utvrđena su u visini od 2 milijarde i 400 milijuna dinara, jedan posto više od planiranog prethodnog drugog ovogodišnjeg rebalansa proračuna. Kao i obično, oporbeni vijećnici su tvrdili kako gradska vlast nepravilno planira i troši novac, dokazujući to time da je najnovijom izmjenom utvrdjen suficit u gradskoj riznici dok je prema vladajućoj koaliciji upravo suficit dokaz da se dobro gazdovalo i gazduje sredstvima građana.

S ovom posljednjom izmjenom, odluka o proračunu Općine za 2005. godinu izmijenjena je treći put. Prva izmjena uslijedila je sredinom godine radi korekcije prihoda i

rashoda temeljem preuzetih sredstava i prihoda iz 2004. godine, druga izmjena je donesena prošloga mjeseca zbog prestanka rada Fonda za izgradnju općine i osnivanja Javnog poduzeća »Direkcija za izgradnju općine«. Potreba za trećom izmjenom i potpunom važeće odluke, obrazloženo je, nastala je izmjenom Zakona o proračunskom sustavu kao i osnivanjem Stambeno-kreditnog pronatalitetnog fonda općine Subotica kao novog indirektnog korisnika proračuna općine. Sredstva za novi, pronatali-

di neplanski i nefunkcionalno i narušava se slika grada. Generalnim planom se definira građevinski reon koji obuhvaća površinu od 8169,95 hektara dok su izvan građevinskog područja naselja definirane lokacije za vodozahvat, deponiju čvrstog otpada i stočno groblje te glavnu mjernoregulacijsku postaju.

Vijećnici su većinom glasova podržali i inicijativu o osnivanju Fondacije »Spero«. Cilj ove Fondacije, koji je obrazložila Livia Jó Horti (Savez vojvođanskih Mađara)

Sjednica SO: O najvažnijim temama u blagdanskom ozračju

tetni fond u iznosu od 10.613.000 dinara osigurana su prijenosom dijela tekućih prihoda iz općinskog stambenog fonda namijenjenog za kredite fizičkim licima za potrebe stanovanja.

Usvojena je i odluka o izradi Generalnog plana Subotica – Palić do 2020. čiji je cilj plansko usmjeravanje uređenja, izgradnje i oblikovanja grada a čija bi se izrada trebala završiti i usvojiti na proljeće sljedeće godine. U raspravi se čulo kako izrada GUP-a već kasni te kako se zbog toga gra-

je ostvarivanje humanitarnih i drugih društveno korisnih ciljeva vezanih za prevenciju i očuvanje mentalne higijene djece, mladih i adolescenata, kao i njihovih roditelja i nastavnika, preko različitih sadržaja. Usvojena je također odluka da boravišna pristojba umjesto 60 ubuduće stoji 70 dinara, i ona će se primjenjivati od 1. siječnja.

Nakon duže rasprave odbačen je prijedlog oporbenog vijećnika Lászla Gyule (Demokratska stranka vojvođanskih

Investicije u kulturi

Dva milijuna za Galeriju Vinko Perčić

Proračunom za 2006. godinu predviđeno je, umjesto prošlogodišnjih 68 milijuna, nešto više od 114 milijuna dinara za investicije u kulturi. Od toga najviše, 67 milijuna dinara, za Narodno kazalište, zatim za Dječje kazalište 30 milijuna, sedam milijuna za ZOO vrt, po tri milijuna za Sinagogu i Art kino Lifka, dva milijuna za Galeriju »Vinko Perčić« i po jedan milijun za Likovni susret i KPD »Dózsa György« u Bajmoku.

Mađara) o pokretanju inicijative za dobivanje statusa grada.

OPĆINSKI PRORAČUN ZA 2006: Na pretposljednjoj sjednici subotičke Skupštine jedina točka dnevnog reda bilo je donošenje odluke o proračunu Općine za 2006. godinu. Nakon šestosatne rasprave u Skupštini Općine usvojen je proračun za sljedeću godinu u visini od 3 milijarde i 101 milijun dinara. To znači da je za oko 25 posto veći od ovogodišnjeg. U obrazlaganju proračuna, gradonačelnik Géza Kucsere je rekao kako je glavna odlika proračuna da ima razvojnu i investicijsku ali i komponentu štednje. Glavna investicija bit će prečistač čija izgradnja počinje u idućoj godini. Osim toga značajna sredstva ulagat će se u asfaltiranje i izgradnju cestovne mreže, a razvijat će se i suradnja s mjesnim zajednicama osobito na planu izgradnje cesta za što su osigurana sredstva u visini od 100 milijuna dinara, od čega 50 posto osigurava Direkcija za izgradnju cesta a 50 posto Općina.

Ukupna sredstva za investicije i razvoj u sljedećoj godini su oko 2 milijarde dinara, što je brojka o kojoj smo nekada samo mogli sanjati, kazao je predsjednik Općine, te je istaknuo kako će ove godine biti značajan priliv sredstava i iz Republike, čak i izvan predviđenog proračuna.

Oporbeni vijećnici su u kritici na predložena rješenja u najvažnijem dokumentu Općine isticala kako će zbog velikih zaduživanja proračun predstavljati financijsku omču oko vrata građana sljedećih godina. Također su zamjerali što se nedovolj-

njegovo proširenje. Vijećnik *Mirko Bajić* naime predložio je da se raspravlja o razrješenju Géze Kucsere s mjesta gradonačelnika Subotice. Njegov prijedlog međutim nije dobio dovoljan broj glasova.

POSLEDNJA OVOGODIŠNJA SJEDNICA SO: Posljednja sjednica Skupštine Općine u ovoj godini održana je u srijedu, nakon svečanog novogodišnjeg prijema čelnika lokalne samouprave u Gradskoj kući.

Na dnevnom redu je bilo predviđeno 17 točaka, među kojima su najvažnije izmje-

Proračun za 2006. za 25 posto veći od ovogodišnjeg

no ulaže u gospodarstvo i poljoprivredu, te u socijalu. Takvi su bili i njihovi amandmani, no niti jedan od njih, kao uostalom ni ostale kritike oporbenih vijećnika nisu mogli utjecati na izmjenu predloženog proračuna. On je tako uz ispravke samoga predlagачa usvojen komotnom većinom glasova vladajuće većine.

Usvajanje proračuna bila je jedina točka dnevnog reda iako je bilo prijedloga za

ne odluka o komunalnim i administrativnim pristojbama. Predloženo je i da Skupština odobri povećanje cijena naknade za korištenje i uređenje gradskog građevinskog zemljišta i poslovnih prostora. Na prijedlog predsjednika Općine vijećnici su razmatrali i prijedlog o osnivanju ustanove kulture Art kino »Aleksandar Lifka«.

J. Dulić

Usvojen proračun Novog Sada za 2006. godinu

Planirani manji proračun od ovogodišnjeg

NOVI SAD – Skupština Novog Sada usvojila je 23. prosinca proračun grada za 2006. godinu, koji je od ovogodišnjeg manji za 65 milijuna dinara i iznosi 10,5 milijardi dinara. Planirani proračunski prihodi iznose 4,9 milijardi dinara, što je za 4,4 posto više u odnosu na ovogodišnji proračun grada. Najveći priliv novca očekuje se od naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, oko 2,8 milijardi dinara,

kao i od naknade za korištenje građevinskog zemljišta – 690 milijuna dinara.

Kako je objašnjeno, proračun za 2006. godinu manji je u odnosu na ovogodišnji jer je proračun za 2005. bio uvećan zbog suficita od milijardu dinara iz prethodne godine.

Proračunom je predviđeno i smanjenje subvencija javnim poduzećima za 600 milijuna dinara.

Odlukom gradskih vijećnika, Zavod za izgradnju grada i »Poslovni prostor« od sledeće godine bit će korisnici proračuna grada, jer prelaze na novi vid financiranja i neće koristiti proračunske subvencije.

U okviru proračunskih rashoda predviđeno je da se 1,9 milijardi dinara potroši za više od tri tisuće uposlenih čija se primanja isplaćuju iz proračuna grada.

Beta

Lijep i blažen Božić

BAČKI BREG – Berežani su rođenje malog Isusa dočekali na misi Polnočki u svojoj crkvi sv. Mihovila Arkandela, uz

molitvu, pjesmu, s pravom božićnom radošću. Preljepe božićne pjesme je pjevao hor sv. Cecilije uz pratnju Bereških tamburaša. Pored Berežana, na misi polnočki koja se u Beregu slavi na Badnjak točno u ponoć, bili su prisutni i vjernici

iz Bezdana, Sombora, a najviše gostiju je bilo iz susjednog sela Koluta, koje nema svoju župu. Vjernici župe sv. Mihovila Arkandela su se za Isusovo rođenje pripremali odricanjem, molitvama, a osobito misama zornicama, koje su ove godine za razliku od ostalih bile pjevane i svirane na renoviranim orguljama. Crkvu su okitili vjernici, a betlehemsku štalicu je ove godine napravio mještatinin *Marin Lukačev*, u kombinaciji drvo-kamen. Na dnevnoj svetoj misi na blagdan Božića, vlč. *Davor Kovačević* se zahvalio vjernicima što su i ove godine priredili lijep i blažen Božić, a osobito se zahvalio HKPD-u »S. S. Kranjčević«, koje je sav prihod od Božićnog koncerta darovalo za troškove popravke orgulja, predsjedniku društva *Stipanu Katačiću*, crkvenom horu i tamburašima.

Z. G.

Badnjak pun radosti

SONTA – Za članove dječijih odjela KPZH »Šokadija« iz Sonte, ovogodišnji Badnjak ostat će upamćen po Djedu-Božićnjaku. I to ne bilo kakvom, nego onom pravom koji im je u kočijama donio paketiće ravno u domove. »Šokadija« je ove godine paketićima obradovala svoje najmlađe članove, uzrasta do 15 godina, a Djed-Božićnjak je izazvao veliku pozornost na ulicama Sonte.

I. A.

Božićni koncert

SONTA – Članovi pjevačkog i recitatorskog odjela KPZH »Šokadija« iz Sonte održali su tradicionalni božićni koncert u prepunoj crkvi Sv. Lovre u Sonti. Ugođaj su upotpunili i vjernici koji su pjevali skupa sa »Šokadijom«. Koncert je održan pola sata prije Polnočke, koju je vodio sončanski župnik vlč. *Željko Augustinov*. »Hvala »Šokadiji«, ovo mi je najljepši božićni dar od njih. Nisam pristalica božićnih koncerata u domovima kulture, mislim da im je mjesto u crkvi među vjernicima. Ujedno bih iskoristio i ovu prigodu da svim čitateljima Hrvatske riječi poželim sretne i blagoslovljene božićne i novogodišnje blagdane.« rekao je za Hrvatsku riječ vlč. *Željko Augustinov*.

I. A.

Temeljem članka 25. a u vezi s člankom 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Sl. gl. RS« br.135/04), Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša

OBAVJEŠTAVA

da je doneseno Rješenje o davanju suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja PROJEKTA »Izgradnja, dogradnja i rekonstrukcija poslovnog objekta« Dimitrija Tucovića br. 2 na katastarskoj parceli 3712. k. o. Stari Grad, Subotica.

Rješenje o davanju suglasnosti je doneseno temeljem prijedloga odluke Tehničke komisije kao i mišljenja zainteresiranih tijela, organizacija i javnosti kojima je konstatirano da planirani PROJEKT »Izgradnja, dogradnja i rekonstrukcija poslovnog objekta« svojom realizacijom neće imati negativnih utjecaja na životni okoliš ukoliko se poštuju propisane mjere zaštite.

D. O. O. »Gloria« je dužna u cilju sprečavanja i smanjenja štetnih utjecaja provoditi mjere zaštite životnog okoliša predviđene Studijom.

Svečano otvorenje sportske dvorane u Sonti

Sportska dvorana na dar

SONTA – U četvrtak, 23. prosinca, svečano je otvorena sportska dvorana u Sonti, u cijelosti izgrađena za nepunih 13 mjeseci. Sredstva za gradnju, u iznosu od 66 milijuna dinara, osigurana su manjim dijelom iz proračuna općine Apatin, a većim iz kredita poslovnih banaka. Dvoranu je otvorio predsjednik IV Vojvodine, mr. *Bojan Pajtić*, a kulturno-zabavnom i sportskom programu nazočili su brojni gosti iz političkih, kulturnih, sportskih i prosvjetnih struktura Zapadno-bačkog okruga.

Bili su tu i predstavnici katoličke i pravoslavne crkve. Najavljeno je da će dvoranu skupa blagosiljati svećenici obiju konfesija, no iz neznanih razloga blagoslov je izostao. »Bruka i sramota, drugo ne mogu reći. Kod mene je dolazio tajnik MZ *Tomislav Silađi*, zamolio me je da ponesem opremu za blagoslov, što sam i uradio. Moj pravoslavni kolega i ja ostali smo zatečeni izostavljanjem blagoslova. Jako je neumjesno ovako se poigravati s predstavnicima crkve« kazao je za »Hrvatsku riječ« sončanski župnik vlč. *Željko Augustinov*. Sončani su ispunili gledalište, bilo je bar dvostruko više publike nego što ima sjedala.

Na početku programa obratio im se predsjednik općine Apatin, dr. *Živorad Smiljanić*, pozdravima u ime SO Apatin i svoje osobno. »Ove večeri, kad svečano otvaramo ovaj prelijepi objekt, ostvarujemo san sportskih radnika i sportaša Sonte, san sanjan desetljećima, a dosanjan danas. Uručujemo im najljepši dar za predstojeće Božićne i novogodišnje blagdane«, rekao je dr. Smiljanić, a u nastavku obraćanja govorio je o tijeku gradnje i načinu financiranja objekta. »Ova općina se po još nečemu razlikuje od ostalih. U njoj živi 13 naroda i narodnosti, a ne znamo za sukobe na nacionalnoj osnovi. U Sonti da nas imamo jedinstven slučaj u Vojvodini – žitelji, od kojih su 80 posto katolici, sredstvima samodoprinosu dovršavaju izgrad-

Mr. Bojan Pajtić presjeca vrpce na ulazu u novu sportsku dvoranu

nju pravoslavne crkve u samom središtu sela. Nikad nismo tražili po čemu su razlikujemo, već šta nas spaja.« – rekao je na koncu dr. Smiljanić i pozvao mr. Bojana Pajtića da otvori dvoranu.

»Poštovani Sončani, dragi prijatelji, pokrajinska vlada je u ove dvije godine uložila desetine milijuna dinara u ovu općinu, koja slovi za najbogatiju u Vojvodini i Sr-

našu Vojvodinu bogatijom, ljepšom i sretnijom, izgradi mo što više ovakvih dvorana, domova zdravlja, što više novih tvornica. Osobito smo vodili računa o nacionalnim zajednicama, te o njihovom identitetu. Namjerno kažem zajednicama a ne manjinama, zbog toga što su u Vojvodini svi narodi konstitutivni. Da nema hrvatske, mađarske, romske, slovačke zajednice, da skupa sa srpskom tvore jedinstven mozaik jedinstven u Europi, ne bi bilo ni Vojvodine. Zato su u našoj pokrajini manjina samo oni koji mrze, oni koji ne žele čuti harmoniju koju tvore naši različiti jezici, različiti dijalekti i različita narečja. Mislim da žiteljima Sonte

koji slave katolički Božić ne treba ljepši dar od ove dvorane. Želim vam reći da radost Kristova rođenja treba donijeti u sve nas duh Vojvodine, a to je duh mira, tolerancije i ljubavi. Provedite u miru i ljubavi Božić, proglašavam ovu dvoranu otvorenom.« – ovim se riječima nazočnima obratio mr. Bojan Pajtić, a prepuno gledalište je dugotrajnim pljeskom izrazilo svoj sud o njima. Uslijedila su dva i pol sata kulturno-zabavnog programa, tijekom kojega su predstavljene sve sportske i kulturne udruge Sonte, te gosti iz Prigrevice, Zrenjanina, Osijeka i Vukovara. Publici su se premijerno predstavile i dvije dobne skupine mažoretkinja iz Sonte. U sportskom dijelu programa vidjeli smo revijalnu rukometnu utakmicu između reprezentacija općine Apatin i prvoligaške ekipe »Proleter« iz Zrenjanina. Za oko 300 sudionika programa organizirana je večera u sali omladinskog doma u Sonti, a za nešto manje VIP zvanica u oblišnjoj banji Junaković. Možda bi u ovom vremenu neimaštine bilo primjerenije jedan skromniji domjenak, a sredstva utrošena za ovu

večeru usmjeriti tamo gdje su puno potrebnija.

Ivan Andrišić

Prepuno gledalište

biji, a uložili smo i zbog toga, što i pored političkih razlika, trebamo imati iste obveze i ciljeve. I na pokrajinskoj i na općinskoj i na razini mjesnih zajednica učinimo

Priručila: Nada Sudarević

Novi izgled Subotice

Moderno građevinarstvo

Jedina stara građevina: na početku Radijalca

Estetski neadekvatno rješenje čuvanje fontane zimi

Renovirani krov stare zgrade

Uske ulice, a novi urbanistički planovi

U početku gradnje skupa novo i staro

Još se bijeli kuća stara između zgrada što u nebo štrče

Budući hotel u centru grada

Badnja večer u Novom Sadu

Čovjek je čovjeku prijatelj

Svečana atmosfera prožimala je cijeli dan domove u cijelom svijetu, koji su obilježavali rođenje Isusa Krista po gregorijanskom kalendaru. Na Badnju večer odzvanjali su praskavi zvuci petardi, a na prosinačkom noćnom novosadskom nebu mogli su se vidjeti na pol uspjeti pokušaji kineskih vatrometa. Od nekoliko katedralnih hramova u Novom Sadu u dva se ponoćna misa održavala na hrvatskom jeziku – u Crkvi Presvete Marije (poznate kao katedrala u centru grada) i franje-

gledamo unatrag sve ove godine, ne bratstvo i jedinstvo u ideološkom smislu već nam je Isus poručio da smo svi mi ljudi braća i prijatelji, a ne kao što je bilo do vremena Isusa Krista, kad je čovjek čovjeku bio vuk. Ljudi su postali jedan drugome brižni prijatelji i to ne radi ideologije već stvarno, ontološki, po svojoj biti i naravi. Mi smo braća i zato nam Isus kaže: 'Ljubi svojeg bližnjeg kao sebe samoga'. Te riječi i to stanje nama nije strano, već nam je urođeno i prirodno. Jer mi smo stvoreni po

svećene rođenju Isusa Krista. Pred prepunom dvoranom dječaci i djevojčice recitali su stihove, koji su nam slikovito predstavili taj sveti čin kada je Isus došao na svijet. Glasnim i dugim pljeskom vjernici su izrazili zahvalnost djeci na recitalu, koji je svojom milošću dirnuo i najhladnije srce. U mraku i tišini franjevačke crkve počeo se širiti miris tamjana i pod blagom rasvjetom povorka djece, na čijem kraju je išao štovani dr. Tadej Vojnović, od ulaznih vrata kretala se prema oltaru, čime je počela ponoćna misa. Nakon par riječi štovaniog dr. Tadeja Vojnovića i podsjećanja na rođenje sina Božjeg Isusa Krista, preko 200 nazočnih vjernika zapjevalo je božićnu pjesmu. U tišini blagdana štovani dr. Tadej Vojnović obratio se vjernicima riječima iz jevanđelja podsjećajući nas na Božju riječ, koja nam se urezivala u srca. Sat i pol u hramu tijekom mise kao da je nestalo pod utjecajem lijepih riječi, koje su donijele mnogim nazočnima mir koji nam je neophodan, pogotovo u današnje vrijeme kada nedostaju Božje riječi ljubavi, tolerancije, mira i prijateljstva.

Ljepota nazočnosti velikog broja vjernika tijekom blagdana u crkvi daje nadu da će se poruke Božje zadržati i nakon blagdana. Jer, kako je rekao kapelan Josip Štefković: »Danas, dok se govori o miru i toleranciji, ljudskim pravima, a ipak se i dalje krše javno i iza kulisa, dotle kršćanstvo ima što reći i nije zastarjelo, nego je i dalje aktualno. Danas imamo što ljudima reći, a kršćanstvo ima što donijeti, jer ljudi su uznemireni i rastrojeni – bilo psihički, bilo na druge načine. I sve dok je tako, kršćanstvo ima što reći i pružiti putokaz, sigurnost i utjehu u životu. Kršćanstvo nije opijum, već nešto što nas stvarno oslobađa. Sebe ostvarujemo ako postupamo po slici Božjoj, znači ono bez čega ne možemo biti ostvareni. Ako budemo služili Bogu, tek onda ćemo postati slobodni. Onaj tko služi Bogu čini dobro i plemenito, a ne onaj tko može činiti što hoće«, poručio je kapelan Josip Štefković.

Nakon blagdana i Božjih riječi ostaje nam nadati se da su riječi bratstva i prijateljstva doprijele do što više ljudi i da će ostati u srcima, da ćemo ih se sjećati i njihov utjecaj osjećati do idućeg blagdana.

D. P.

Dirljiva priredba dječice pred prepunom dvoranom

vačkoj crkvi. Kao i svake godine tako i ove, i uvijek na blagdane, vjernici, i oni koji tijekom godine ne posjećuju crkvu, dođu na svetu misu da čuju Božju riječ, da zapale svijeću, da se pričeste. Oni koji iz bilo kojeg razloga nisu mogli ili htjeli otići u crkvu, a htjeli su čuti svete riječi pape Benedikta XVI., mogli su putem malih ekrana pratiti direktan prijenos, ili na drugom programu RTS-a svetu misu, koju je držao beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar na dan Božića – direktan prijenos, također. Ipak, biti u crkvi, na mjestu gdje se čuje živa riječ, gdje se osjeti Božje prisustvo, gdje se miris tamjana širi i plamen svijeća plamti, gdje su naša braća – nezamjenjiv je doživljaj duha, koji nas podsjeća na ono naše unutarnje što nam je Bog dao. Kao što je kapelan Josip Štefković rekao: »Već dvije tisuće godina slavimo Isusov rođendan. Rođenje malog betlehemske djeteta donijelo nam je, ako po-

Božjoj slici na principu odnosa Presvetog Trojstva i Duha. Ljubav bi trebala biti vodilja među nama. Ne radi ispunjenja zakona ili zbog drugih, već je to nešto što treba da bude stvar našeg unutarnjeg, što izlazi iz nas samih i tada ne pitamo – tko je tko i što je što. Dok se ljudi razdvajaju prema pripadnosti, bilo kakvoj, bilo konfesionalnoj ili unutar kršćanskih crkava, prema vjerskoj pripadnosti ili nacionalnoj, dotle nema kršćanstva. Dokle god drugog ne možemo pogledati u oči, ne možemo čestitati Božić, samo zato što ga slavi drugog datuma, dotle tu nema kršćanstva«, poručio je Josip Štefković svoj braći i sestrama širom svijeta iz katedrale tijekom svete ponoćne mise.

Riječi slične poruke i sadržaja mogle su se čuti i u franjevačkoj crkvi. Točno u 22 sata počela je blagdanska ceremonija prirednom, svečanom i dirljivom priredbom dječice, koja su recitala stihove po-

Piše: vlč. dr.
Andrija Kopilović

*Ako uočimo
važnost obnove
obiteljskog
života koja se
stiče na
koljenima, u
sabranosti i
zajedništvu,
zakucat će nam
Nova godina
puno sretnija
nego što je ova
koja upravo
prolazi*

Obitelj– najvažnija ćelija ljudskoga društva

Pogled u otajstvo obitelji

Dok imate u rukama ovaj broj našega lista, Crkva slavi blagdan Svete Obitelji. Naime, kako između Božića i Nove godine u ovoj godini nemamo ni jednu nedjelju, onda se Sveta Obitelj slavi 30. prosinca. Obitelj je najvažnija ćelija ljudskoga društva i njene početke nalazimo u Bogu. Za naše razmatranje u ovom broju posudit ću jedan tekst na ovu temu iz knjige dr. Tomislava Ivančića »Oaze života« koji ovako razmišlja o obitelji:

»Stvarnost i slika obitelji čini se da je Bogu najdraža. On je stvorio čovjeka u slici obitelji, kao muškarca i ženu i mogućnost djece među njima. Bog je sebe također objavio kao Oca, Sina i Duha Svetog, on je društvo, ali društvo koje je slično obitelji, jer Otac i Sin su očito termini, pojmovi i slike obiteljskog života. I ne samo to! Bog je svoga Sina poslao da bude čovjekom. Ali on je i tu već stvorio jednu novu obitelj. To su Josip, Marija i Isus. Tako na zemlji imamo neku vrstu novoga trojstva. Najprije obiteljsko Trojstvo na nebu: Otac, Sin i Duh Sveti, zatim obiteljsko trojstvo na zemlji: otac, majka i djeca, te napokon nebesko-zemaljska obitelj: Josip, Marija, Isus. Tako se obitelj ukorijenila na nebu i na zemlji, ali se protekla i kao most između neba i zemlje.

Obiteljskim je znakom obilježen svaki od nas. Svaki čovjek je muško ili žensko, a to znači da u njemu postoji već relacija prema drugom spolu, i zajedno s njime prema djeci koja bi se iz obitelji trebala roditi. Otkrivamo da je svaki čovjek u samom sebi i u svojoj srži obilježen obitelji. On dolazi po obitelji na svijet, živi u obitelji, stvara obitelj i u njoj rađa nove ljude.

Živeći ovdje u obitelji, umirući ulazi u trojstvenu obitelj svemogućeg Boga. Tako nam se otkriva obitelj kao najsvetija stvarnost među nama, kao čudesno stvaralaštvo čovjeka, kao mjesto gdje čovjek živi, odrasta i umire. Obitelj je stoga i najvažnija stvarnost na

zemlji. Kroz nju i iz nje izlazi svaki čovjek. Stoga treba upravo nju učiniti sposobnom, mirnom i zadovoljnom kako bi država imala mirne građane, a Crkva vjerne vjernike.

Ako je obitelj najvažnije mjesto ljudskog roda, onda nije nikakvo čudo da je protivnik Boga i čovječanstva upravo nastojao tu raniti čovjeka. Čovjekova seksualnost je doista najdublje ranjena, tu je čovjek najnemoćniji, tu on čini najodvratnija djela, iako je istovremeno tu najintimniji i najsvetiji. Tu je čovjek razvio ružnu prostituciju, tu je stvarao i stvara pornografiju, tu razvija nudizam, tu je izmislio teške psovke, besramnosti, bestidnosti, tu se najviše ismijavao i tu ne može nikada do kraja dokučiti što je to seksualnost, i što ga to privlači i istovremeno odbija u svemu tome. Na tom području je čovjek ujedno najposposobniji da bude perverz, da bude bolestan, da svoju seksualnost zloupotrijebi na neprirodan način u homoseksualnosti, u lezbijstvu, u sjedinjavanju sa životinjama, u raznim radnjama koje čovjeka ponižavaju, a kojima bi čovjek htio povećati užitak ili dokučiti što je to tako fascinantno u čovjekovoj spolnosti. Jer što više to tražimo ljudskim sredstvima, što više istražujemo svim mogućim aparatima i psihologijama, to smo dalje od te istine i razumijevanja. Očito se istina spolnosti ne nalazi s ove strane nego s one druge strane, duhovne, Božje. Očito je spolnost veličanstveni Božji dar, jer samo Bog može stvarati nove ljude, samo Bog može rađati život.

Potrebno se stoga vratiti onom središnjem istraživanju obitelji, braka, čovjeka. Potrebno je najprije znati kleknuti, biti ponizan i svjestan da je obitelj stvarnost koja je nama ljudima po naravi nedostupna. Nedostupna jer u sebi nosi transcendentalnost Boga koji je obitelj, na nama nedokučiv način. Većina naših obitelji živi samo svoju ovozemnu dimenziju. Kad su dvoje stupili u brak, počinje njihova briga oko mjesta zajedničkog stanovanja,

materijalnog uzdržavanja obitelji, stjecanja materijalnih dobara. Nutarnji život obitelji većinom je već uhodana kolotečina. Poput malog poduzeća, zna se što tko treba raditi da bi sve funkcioniralo. Ako tomu pridodu problemi izvana, nemanje stana ili zaposlenja, premale plaće, bolesti djece, teškoće u njihovom školovanju – tada se sva energija supružnika, a i djece, dakle obitelji, usmjerava k nadvladavanju tih teškoća. Za dublji život obitelji, onaj nutarnji, duhovni život, kao da ne ostaje ni vremena, ni snage, ni interesa. A bez toga, bez sve dubljeg suživljavanja, sve dublje ljubavi, sve veće nutarnje povezanosti, povjerenja, sigurnosti, mogućnosti da svaka jedinka obitelji izrazi sebe u obitelji, bude tu prihvaćena i ukorijenjena – bez toga obitelj umire. Ona postaje samo sustanarstvo mrzovoljnih osamljenika natjeranih da zajedno stanuju.

Kako pronaći nutarnju snagu za drugačiji život obitelji?

Istraživanjem Isusove obitelji, života Marije i Josipa, njihovih motiva i opredjeljenja. Još više – istraživanjem Boga koji nam se objavio kao obitelj. Kako istraživati? Kleknuti pred njega i darovati mu svakodnevno bar nekoliko minuta vremena da nam se on otkrije, dati Bogu mogućnost da svoju stvarnost polako pretače u naše duhovne prostore. Spoznaja, novost života i snaga za njega, doći će u nas iznutra, polako i gotovo neprimjetno. Nove oči za tvoju obitelj, nove uši, novo srce – darovat će ti Božja prisutnost u kojoj svakodnevno boraviš u molitvi. Nutarnja praznina ispunit će te sadržajem.»

Eto, tim mislima želim završiti i ovu građansku godinu. Ako uočimo važnost obnove obiteljskog života koja se stiče na koljenima, u sabranosti i zajedništvu, zakucat će nam Nova godina puno sretnija nego što je ova koja upravo prolazi. U želji, dakle, da novi sretan i osmišljen obiteljski život, gdje je u središtu zajedništvo, želim svima i sretnu Novu Godinu!

■

Božićni adeti (II. dio)

Ivanje – sv. Ivan

Na treći dan Božića, kad slave svetog Ivana apoštola i evanđelistu i bunjevački vinogradari su obavljali pod svetom misom blagoslov mladog vina.

Piše:

Alojzije Stantić

Na treći dan Božića, kad slave svetog Ivana apoštola i evanđelistu i bunjevački vinogradari su obavljali pod svetom misom blagoslov mladog vina. Tom virskom obredu su bila nazočna većina odrasle čeljadi iz obitelji, al i iz rodbine, komšiluka i tušta čeljadi koja volidu vino. Ovaj adet vinogradara je utemeljen na predaji da su svetog Ivana protivnici tili otrovat, sasuli su mu otrov u vino. Sveti Ivan je vino popio, al mu ono nije naškodilo, jel je ko apoštol bio zaštićen.

Po adetu domaćini su prvu čašicu vina popili prija neg je svanilo.

Tušta nji se tog adeta drže i danas, iako više nema toliko vinograda(ra) ko kadgod. Blagoslovljeno vino vinogradar je u podrumu iz svakog bureta izvadio vran (gornji začep), po malo u burad nasuo blagoslovljenog vina, da ne naudi onom ko će ga pit. Vinogradar i njegovi gosti, koji u takoj prilici ne manjkaje, iz suda (posude) pristalo vino su koštali da njim ocele ne nau di. Kad su popili blagoslovljeno vino na red je došlo i koštanje mladog vina. Ko je na blagoslov nosio velik demižion vina, od blagoslovljenog je malo zadržo da ga popi ju za užnom (ručkom) nuz podrumski paprikaš.

Posli blagoslova koštali su mlado vino, a ono šta je pristalo razlili po buradima, da ne naudi onom ko će ga pit. Da ovaj blagdan što svečanije proslave posli razlivanja vina užnali su podrumski paprikaš, na kojeg se vino dobro skliza nuz gegu (grkljan). Domaćin odrišenog jezika gostima, koji se držo reda, nazdravio je zdravicom:

*»Svud je dobro novca di je
al je još bolje di se pije,
nisu dobra sva u raju,
jel u raju pit ne daju.
Na nebu je stari raj,
a na zemlji vina daj,
zato da se kvrcnemo
i da malo gucnemo.«*

Tog dana je veseli ljudi bilo na sve strane.

Po kadgodašnjem adetu vino posvećeno na dan. sv. Ivana tribalo je pit da se čeljad obrane od ugriza bisnog kera el mačke. Rad tog su ostavili ustranu malo vina po svecenog na dan sv. Ivana kojim je tribalo da se izliči čeljade od ugriza bisnog kera el mačke, a kog ugrize taka beštija (životinja) nek misto ugriza namaže (ne popije, prim. A. S.) posvećenim vinom, da što prija ozdravi.

OTKUD JE OVAJ ADET: * *Ištvan Ivanji* u Istoriji Subatice (II. tom) spominje da Bunjevci vole da vino piju u društvu. Ni jedan susret se ne mož obavit brez vina, a nike susrete i zato prave da piju vino. Taka je Blagovist 25. III. kad je kod nji *krvača*. Po duše obavlja je nuz tušta vina. Zimi kad nema posla na njivi skupi se društvo i prate se od jedni do drugi, uvik njim se spremi rana i piće

Rad tog su većina salašara imali makar mali vinograd, da ne moraje kupovat vino.

* Od pamtivika se u tušta pismena spominje i ko zna na koliko slika pokaziva pije nje vina. Ko zna kad je to počelo, al koliko se zasad zna, najstarije pisano spominjanje vina je u Bibliji di piše da je vinogradar: »Noa, zemljoradnik, zasadio vinograd. Napio se vina i opio, pa se otkrio nasred šato-

Razlivanje blagoslovljenog vina u burad –
Scena iz filma »Božić na salašu«

ra.« (Post 9-20,21). Kad je to bilo da se samo naslutit jel je »Noa posli potopa poživio tri stotine i pedeset, u svemu devet stotina i pedeset godina...«

Po »Konkordanciji« patera *Tadeja Vojnovića* u Bibliji se vino spominje oko 300 puta (Izl 29;40; Lev 23;12; Sam 1;24, 10;3; Sam 2; 16;2 itd.)

Od tušta spominjanja vina u Bibliji vridan je i svitovanje Siraha:

*»Radost srcu i veselje duši,
takvo je vino koje se pije u pravo vrijeme,
i u pravoj količini.«* (Sir 31 – 28)

*»Ne sjedaj nikad s udatom ženom
i zajedno s njom ne pij vina,*

*da ti srce ne podlegne njezinim
dražima*

*i da u strasti svojoj ne srneš
u propast.* » (Sir 9, 9.)

* Od toliki spominjanja vina u Isusovom životu, najpreg je njegovo prvo čudo u Kani Galilejskoj kad je vodu pritvorio u vino (Iv 2, 1-11), a posljednje je poruka sa posljednje večere (Lk 22; 17,18.)

Med spominjanima je i zajedništvo ko utilovljena potriba čovika, a vino ga potpačiva. I Isus je nigovo zajedništvo i pio vino, rad tog je bio osuđivan od svoji protivnika, na što njim je uzvratilo: »*Dodje Ivan Krstitelj: niti jede kruha, niti pije vina, a vi velite: »Ima zlog duha! » Dodje Sin Čovječji: jede i pije, a vi velite: »Gle izjelice i pijanice, prijatelja carinika i grešnika.* » (Lk 7-33, 34.)

NIKOLIKO PABIRAKA O VINU:

* Kako nutricionisti zagovaraje da je vino ra na tušta vinopija kad se napiju kažu »dobro sam večero, el navečero sam se.«

* *Aut bibat aut abeat.* Ili neka pije, ili neka ide! Ovae poruke su bile napisane na zidovima triklinija (starorimske blagovaonice s tri počivaljke nuz astal, na kojima su imućni Rimljani ležali dok su ili i pili.)

* *Vinum lac senum* – Vino je mliko za starce (starorimska izreka),

a nike mudrosti ode vino spominju:

* Vino čini dobro ženama, pogotovu kad ga piju muškarcu.

* Špricer je onda dobar kad se čaša drži masnim prstima i naslanja na masne usne.

* I mliko je zdravo, al ono ne grije dušu,... itd.

Za ovu priliku sam izabro pismu vinopije:

Kada pijem

1. 2.

Kada vino pijem I naše se duše i noćima bdijem, na dnu čaše združje, to iz mrtvih opet moj se otac budi. a za stolom samo mene vide ljudi.

3. 4.

On me vodi kući. Onda ode zbogom.

Kad ne mogu ući, Kad ću i ja s tobom?

čeka dok mi žena ne otvori vrata. Bez glasa u tami zgubi se – Tata.

(*Jakov Kopilović*, Zbirka pisama »U dolu jablan«, Osvit /Subotica/ 1964. g. Ovo je jedna od njegovi omiljeni pisama /prim. A. S.)

Priča o Hrvatima – Hrvati u XX. stoljeću (89.)

Povijesni okvir

*Pritisnuta snažnom unutarnjom krizom i uzastopnim vojnim porazima (1859. godine u Italiji, 1866. godine u ratu protiv Pruske) Austrijska se Carevina 1867. godine transformirala u dualističku Austro-Ugarsku Monarhiju * Banska Hrvatska te Slavonija i Srijem pripale su ugarskome dijelu Monarhije, Istra i Dalmacija su bile pod upravom Austrije, a Vojnom je krajinom, do njenoga ukidanja 1881. godine i konačnoga priključenja Banskoj Hrvatskoj, upravljalo zajedničko ministarstvo * Potpuno izvan tog sustava ostali su Hrvati u Bačkoj, Gradišću i Hrvati u okolici Rečice i Karaševa u današnjoj Rumunjskoj*

Piše: Zdenko Samaržija

Hrvati su u 20. stoljeću više puta pokušavali uspostaviti nacionalnu državu. Nakon raspada Austro-Ugarske Monarhije 1918. godine svjetske velesile nisu bili sklone samostalnoj hrvatskoj državi, niti su joj povijesne okolnosti išle u prilog – Hrvatska je 1918. godine ugurana u monarhističku Jugoslaviju kako bi zajedno s ostalim novonastalim europskim državama bila štiti od prodora komunizma iz Sovjetske Rusije. Ni 1941. godine uspostava neovisne države nije uspjela – novi politički gospodari Europe uspostavili su totalitarnu Nezavisnu Državu Hrvatsku, koja nije ispunila narodna očekivanja. Nakon raspada nacističkoga sustava 1945. godine, Hrvatska je ušla u sklop socijalističke Jugoslavije – još jedne nedemokratske tvorevine. Devedesetih godina 20. stoljeća, kada je u Europi propao socijalistički sustav, sazreli su i vanjski i unutarnji uvjeti za stvaranje demokratske Hrvatske.

Ujedinjenjem Italije i ujedinjenjem Njemačke pojavili su se u Europi i novi sukobi interesa. Borba za izvore sirovina i nova tržišta poprimila je krajem 19. stoljeća globalne razmjere. Novonastale države tražile su preraspodjelu kolonija pa su se njihovi interesi sukobili s interesima dviju najjačih kolonijalnih sila – Engleske i Francuske. Interesi Rusije i Austro-Ugarske sukobljavali su se na području Balkana. Sve to proizvelo je sklapanje vojno-političkih saveza. Vojno-politički savezi neprestano su iskušavali snagu protivnika stvarajući kri-

ze. Kako su se njihovi interesi podudarali i isprepletali, s vremenom je prevladalo uvjerenje kako se nesuglasice mogu riješiti samo ratom. Veliki međunarodni sukob nije se mogao izbjeći.

Franjo Josip

NIJE NA ODMET....: Nije na odmet ponoviti da su Habsburgovci još u prvoj polovici 19. stoljeća okupili pod svojom vlašću sve hrvatske zemlje, a 1878. godine zavladaše i Bosnom i Hercegovinom.

Međutim, one nisu činile jedinstvenu gospodarsku i političku cjelinu – u njima su ostali različiti upravni sustavi koji su usporili nacionalnu integraciju i otežali stvaranje nacionalnoga tržišta. Austrijska je Carevina, od revolucije 1848. do raspada 1918. godine, imala nekoliko financijskih, poreznih i teritorijalnih reformi, kojima je vlast nastojala ubrzati raspad feudalnoga društva i uspostaviti kapitalističke društvene odnose. Građene su institucije potrebne kapitalističkome društvu, no zbog različitih upravnih sustava razvoj kapitalističkih odnosa u hrvatskim zemljama nije bio ujednačen. Cijelo to vrijeme, izuzev nekoliko posljednjih ratnih godina, vladao je car i kralj *Franjo Josip*. Pritisnuta snažnom unutarnjom krizom i uzastopnim vojnim porazima (1859. godine u Italiji, 1866. godine u ratu protiv Pruske) Austrijska se Carevina 1867. godine transformirala u dualističku Austro-Ugarsku Monarhiju. Banska Hrvatska te Slavonija i Srijem pripale su ugarskome dijelu Monarhije, Istra i Dalmacija su bile pod upravom Austrije, a Vojnom je krajinom, do njenoga ukidanja 1881. godine i konačnoga priključenja Banskoj Hrvatskoj, upravljalo zajedničko ministarstvo. Potpuno izvan tog sustava ostali su Hrvati u Bačkoj, Gradišću i Hrvati u okolici Rečice i Karaševa u današnjoj Rumunjskoj.

KRIZA DUALIZMA: Zahtjevi mađarskih oporbenih političara o stvaranju samostalne Mađarske bili su početkom 20. stoljeća sve glasnjiji, a kriza dualističkoga sustava oslabila je Austro-Ugarsku Monarhiju i na međunarodnome planu. Monarhija je ovisila o Njemačkoj i postala je sredstvo u širenju gospodarskoga i političkoga utjecaja Njemačke na istok.

U takvim su međunarodnim odnosima, dakle vrlo nepovoljnim, Hrvati nastojali izboriti mjesto na europskoj povijesnoj pozornici 20. stoljeća. ■

Podjela

Ugarski dio, Austrijski dio i Zajednička uprava

Banska Hrvatska Istra Vojna krajina (do 1881.)

Slavonija, Srijem i Baranja Dalmacija Bosna i Hercegovina (od 1878.)

Međimurje

Rijeka

Piše: Milivoj Prčić

T(V)JEDNIK

Osoba godine je bez imalo sumnje idol naše generacije, u proljeće ove godine preminuli veliki papa Ivan Pavao II. na čijem pokopu u Vatikanu su stotine tisuća vjernika iz cijelog svi-

jeta uzvikivali »Santo suboti!« – Svetac odmah! Rođen kao Karol Wojtyła (1920.) u Wadovicama kod Krakowa u Poljskoj, u mladosti borac protiv nacizma, u zrelijim godinama jedan od utemeljitelja Solidarnosti, borbe protiv komunizma i stvaranja slobodne i neovisne domovine. Prvi slavenski papa, a 266. u povijesti postao je 1978. godine. Ubrzo je prozvan »Papa-putnik«, doslovce je obišao cijeli svijet, a Hrvatsku je posjetio tri puta. I u Srbiju je jako želio doći, ali se tomu protivila Srpska pravoslavna crkva. Da se zna! Čovjek koji je osobno sudjelovao u politici prestanka Hladnog rata, rušenja Berlinskog zida i raspada SSSR-a, potom politici ulaska u Europsku uniju i siromašnijih zemalja, poput njegove Poljske, koju je neizmjereno volio. Idol također i mladih, kojima je zauvijek ostavio poruku: »Ne bojte se...« I sada još odjekuju riječi, odgovor gomile, gdje god je bio: Ivane Pavle... (pljesak), Ivane Pavle...

Vrlo prestižnu nagradu, medalju od čistog zlata »Otto-hann« dobio je ove godine iz ruku berlinskog gradonačelnika za izuzetni doprinos kulturnoj emancipaciji ljudi crne boje kože u svijetu i vlastiti angažman za mir, kao posebni izaslanik Ujedinjenih naroda, nekadašnji šampion svijeta u boksu (1964.-1967.) apsolutne kategorije Cassius Clay, koji nakon prelaska na islam uzima ime Muhammad Ali, i još pet godina, od 1974. do 1979. vla-

da ringom sa svojim svugdje znanim »indijanskim plesom« uokolo protivnika, spuštenih ruku i ubitačnim »zolinim ujedom«, nenadanim udarcem. Tako je ovaj boksač stao uz red znamenitih osoba koje su zadužile svijet – kao što su Mihail Gorbačov i Simon Wiesentall, također dobitnika ove medalje iz Njemačke. Najljepši dar velikom sportskom asu kojeg svijet nije zaboravio. Čak ni 2005. godine!

Iako je Europska agencija za rekonstrukciju priložila 248.000 eura za projekt »Kikindski mamut«, kako bi se skelet prethistorijske zvijeri star oko 60.000 godina prezentirao u bio-parku, a Općina je potpisala taj dogovor, teško da će od svega išta biti, jer uprava tvornice crijeva ne da kostur, s krilaticom – »Mamut je naš!« Pa nisu valjda sadašnji vlasnici gliništa, gdje je mamut pronađen, živjeli skupa s njim kao domaćom životinjom prije 60.000 godina? Tako bi jednako mogao tvrditi i g. Bonn, vlasnik tvornice u XIX. stoljeću, dapače i carica Maria Theresia, koja je bila vlasnica i zemljišta i podanika cijelog distrikta i šire, a još prije prastanovnici na sojenicama usred ostataka Panonskog mora.

Uglavnom, ravnatelj je mamuta strpao u depo tvornice gdje umjetnici u glini svake godine imaju koloniju Terra – kako bi ljudi imali bolju inspiraciju ili što? Jednovremeno sadašnji »vlasnici« Općine radikali uposlili su dva »podobna« radnika, koji na glavnom gradskom trgu svakog dana na tlocrtu ogromne šahovske ploče namještaju divovske figure od metra kako bi se vijećnici u pauzama zabavljali. Figure po noći idu u depo. Šah je naš! Lijepo piše na tornju Gradske kuće na latinskom – »Adentitte« (Pokorite se!) Ovo se, dakako, odnosi i na mamuta premda ima 60.000 godina.

Najbolje želje i sretna Nova godina (tko kome čestita!)
Država Izrael – Islamskoj Republici Iran
»Ustavobranitelji« iz 1842. Kneževine Srbije – Ustavu SRJ (S. Miloševića) iz 1992. »Žabljački«

Nacionalne manjine Republike Srbije – Nacionalnoj televiziji RTS (uključujući TV Novi Sad)
Reprezentacije u nogometu Argentine, Nizozemske i Obale Bjelokosti – Nogometnoj reprezentaciji SiCG

Novi broj mjesečnika »Matica«

Izašao je posljednji broj ovogodišnje »Maticе«, mjesečne revije Hrvatske matice iseljenika, za mjesec prosinac. I u posljednjem ovogodišnjem broju imat ćete priliku pročitati o brojnim temama i zanimljivostima o životu Hrvata diljem svijeta, te o budućem radu ove institucije.

Izradit će se strategija razvoja kulture Vojvodine

Izvršno vijeće Vojvodine donijelo je 23. prosinca odluku o izradi Strategije razvoja kulture Vojvodine i formiranja Komisije za utvrđivanje ciljeva i pravaca te strategije.

Kako se navodi u priopćenju pokrajinske vlade, održana je i prva sjednica komisije na kojoj su utvrđeni dinamika izvršenja zadataka i metodi rada komisije. »Definiranjem zadataka Strategije institucije kulture i vaninstitucionalna kultura i umjetnost Vojvodine uključile bi se u okvire europskih integracija uživajući europske standarde u ovoj oblasti«, stoji u priopćenju.

Za predsjednika Komisije za utvrđivanje ciljeva i pravaca Strategije razvoja kulture izabran je potpredsjednik pokrajinske vlade *Dušan Jakovljević*. Pored njega, članovi ovog tijela su i pokrajinski tajnici za demografiju *Novka Mojić*, za obrazovanje i kulturu *Zoltán Bunyik*, za arhitekturu *Vladimir Zelenović*, za informacije *Milorad Đurić* i potpredsjednik Skupštine Vojvodine *Borislav Novaković*. Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu zaduženo je da koordinira i prati rad na izradi Strategije.

Rad fondacije »Fokus« u protekla dva mjeseca

Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo »Fokus« čiji je osnivač SO Subotice, je u ponedjeljak 26. prosinca održala svoju prvu konferenciju za tisak, na kojoj su njezini menadžeri za kulturu, nauku i umjetnost *Branislav Filipović* i za financije *Boris Saulić* sumirali dosadašnji dvomjesečni rad te najavili buduće aktivnosti ove udruge. Predstavljeno je 18 projekata za 2005. godinu čiji je fondacija sufinancijer s ukupno 1.121.797. dinara, od kojih je nekoliko do sada već realizirano (književni natječaj na temu »Subotica 2100. godine«, North Gate Blues Festival, Etno fest 2005., Urbani kauboji,...), dok će ostali, kako je najavljeno, biti ostvareni koncem ove i početkom naredne godine. Ovom prigodom je predstavljen i web site fondacije (www.fokus-su.org.yu), te predloženi detalji vezani za doček Nove godine na Gradskom trgu u Subotici koji »Fokus« organizira. Kako je najavljeno, spomenuti program će se odvijati na dvije bine i sadržavati tamburaški performance, nastupe Lakatos Gipsy Banda i Big Mama Banda na glavnoj, te setove lokalnih DJ-eva na tzv. Urban Stage-u koji će biti smješten ispred lokala Spin. Početak dočeka Nove godine je zakazan za 21 i 30 sati.

Premинуo Drago Britvić

Drago Britvić, jedan od najplodnijih hrvatskih tekstopisaca zabavne glazbe i šansona, umro je u nedjelju 25. prosinca u Zagrebu nakon duge i teške bolesti.

Drago Britvić je bio pjesnik i novinar. Rodio se u Pitomači 6. srpnja 1935. godine, a diplomirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radio je na Radio-Zagrebu i kao urednik na Hrvatskoj televiziji. Osnovao je 1966. Festival kajkavske poevke u Krapini i bio njegov dugogodišnji direktor.

Dobio je brojna festivalska priznanja te je aktivno djelovao u mnogim glazbenim udrugama. Britvić je poznat kao autor tekstova velikog broja uspješnih pjesmama i šansona, među kojima se ističu »Mirno teku rijeke«, »Potraži me u predgrađu«, »Kockar«, »Milioner«, »Proplakat će zora«, »Pod starim krovovima« i dr.

Suma sumarum kazališne sezone u Hrvatskoj

U sezoni 2004./05. u Hrvatskoj su izvedene 7 244 predstave, a gledalo ih je oko milijun i pol posjetitelja, što je za 9,4 posto manje posjetitelja nego lani. Radila su ukupno 74 kazališta, od kojih je 29 profesionalnih, 32 amaterska i 13 profesionalnih kazališta za djecu, priopćeno je iz Državnog zavoda za statistiku RH.

Po jednom profesionalnom kazalištu izvedeno je oko 137 predstava s prosječno 240 posjetitelja po predstavi. Od 761 izvedenih djela u svim kazalištima, oko 58 posto djela su domaćih autora.

U sezoni 2004./2005. radila su 23 profesionalna orkestra i ansambla, od čega sedam simfonijskih i velikih, pet komornih orkestara te 11 komornih ansambala. Izvedeno je 657 koncerata, neznatno više nego prethodne sezone.

Profesionalni zborovi tijekom sezone održali su 42 koncerta, što je 50 posto više od lanjske sezone, na kojima je sudjelovalo 22.500 posjetitelja, odnosno, 36 posto više od prethodne sezone. Ansambl narodnih plesova i pjesama »Lado« izveo je 94 koncerta, isto kao i prethodne sezone, na kojima je bilo prisutno 63.845 posjetitelja, što je 18 posto više u odnosu na prethodnu sezonu.

Gavellina predstava »Sinovi umiru prvi«

Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«: Petko Vojnić Purčar »Kult kornjače«, Subotica 2005.

Najviši prozni dometi suvremene hrvatske književnosti

U netom objavljenom knjizi »Kult kornjače« sabrano je dvadeset novela Petka Vojnića Purčara u kojima prati društvene mijene i krize povijesne zbilje, kroz obiteljske uspone i padove Hrvata u Panoniji, napose u Bačkoj

Petko Vojnić Purčar ušao je u svijet književnosti knjigom pripovjedaka »Svetovi i satovi« (1967.) koja sadrži petnaest tekstova ispričanih narativnim postupcima bliskim postupku filmske montaže, a pisac vodi čitatelja kroz nekoliko različitih motrišta. Sa ovom zbirkom pripovjedaka čitateljima i književnoj kritici predstavio se spisatelj velike darovitosti, kakvog do tada nije bilo među Hrvatima u Podunavlju.

Uslijedila je zbirka novela »Prstenovani gavran« (1983.), u njoj je šesnaest tekstova u kojima se zrcale nemiri suvremenog čovjeka, koji na svakom koraku naslućuje kako je sve oko njega krhko, unatoč tomu što se hoće doimati čvrstim i sigurnim, ličnosti su uznemirene i tjeskobne, i radi toga su u stalnom pokretu, »... kao da se bježi, od čega li, potresa, rata, kojeg dugo doista nije bilo ovdje, gladi koja se naslućuje, straha da se ne zastane, kao da je msmrt, a kretanja i bjekstvo život...«, napisat će autor u noveli »Zimski vlak« (148. -158.).

METAFORIČNA POVIJEST: Novela »Prstenovani gavran«, prema kojoj je naslovljena cijela zbirka, spada među najbolje tekstove što ih je ikada napisao Petko Vojnić Purčar, ona je začudna, metaforična povijest o ranjenoj ptici što pogođena tijekom jednog ne baš uspješnog lova dospjeva među ljude od kojih umalo nije stradala, postupno postajući dio njih, nauči izgovarati njihova imena, trtljati njihove fraze,

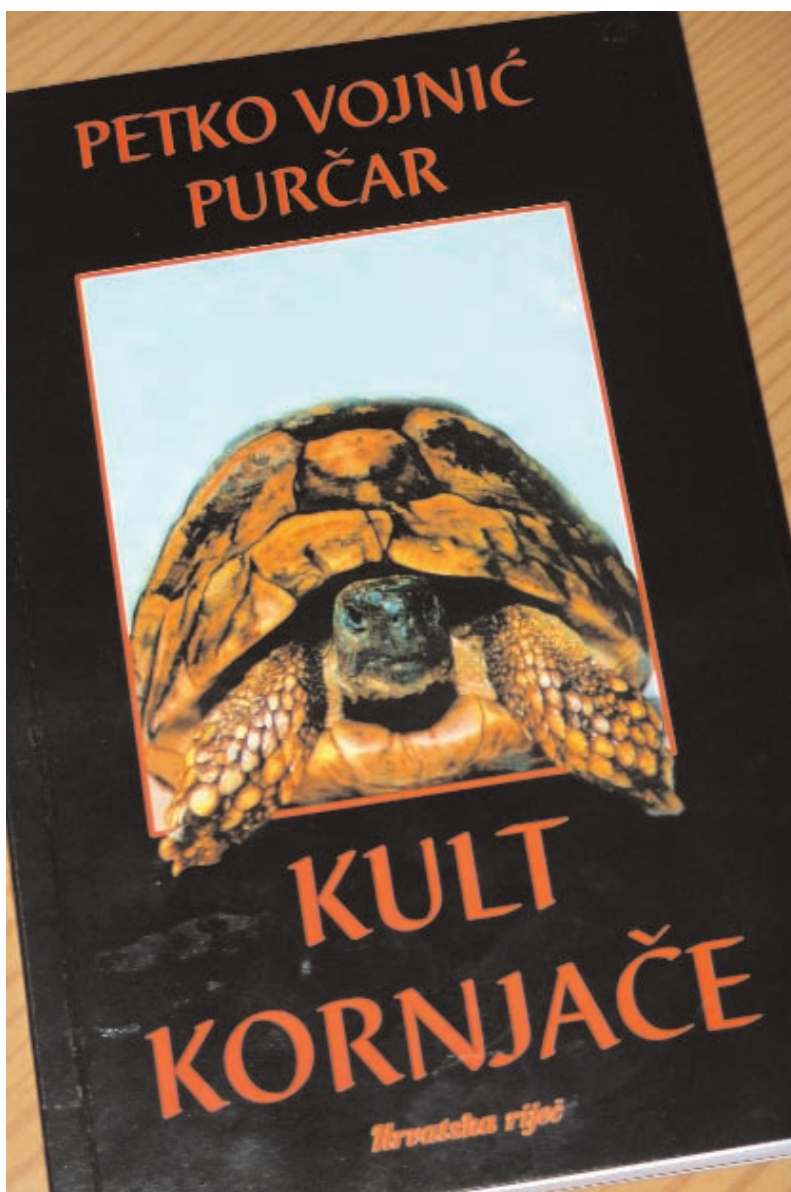
psovati prostački, dakako. Uistinu dugo-vječna, ova će ptica postati svjedokom ljudske prolaznosti, ispraćajući čovjeka

ravka, stalno pronalazeći novu obitelj, udomitelje koji je iz nekog razloga prihvaćaju, te se tako gavran taj, prirodom svojom predodređen za kretanje kroz zrak, u ovoj Vojnić Purčarevoj noveli ne prestaje gegati među dvonošcima i pticoliko se šepuriti, a kada se, ipak, odluči iskoraknuti iz ove smiješno-otužne simultanosti, uzdiže se visoko iznad svih, opisujući široki luk, uistinu parabolu od Karlovca preko Đakova, do Sombora i Subotice, i još dalje preko sela Suze prema Čeneju.

Usput, ova se lukava ptica dala uloviti mrežom cestara na putu Subotica-Žednik, baš kada je tuda prolazio salašar Stantić, vatreni pobornik brzog hodanja i budući olimpijac. Cestar mu poklanja gavrana, a on postane kućnim ljubimcem djece Stantićeve, ali će i njih, dakako, nadživjeti – i mnoge još! I, na kraju, više ni neće biti ikoga tko bi, uistinu, mogao svjedočiti o gavranovoj poodmakloj dobi, njegovoj dugovječnosti, nego se svima opet počelo pričinjavati kako su sve te priče o gavranu koji dugo živi i govori samo nekakve legende, nešto poput »bla, bla ...«, jer

uzduž njegova gdje-kada lijepa i sadržajna, a češće jadna i isprazna života. Ova čudnovata ptica ne prestaje mijenjati mjesto bo-

gavran kojeg su oni sreli zna tek zakriješta-ti, i to samo ono svakom prepoznatljivo »gra, gra ...«

SABRANE NOVELE: Dva desetljeća kasnije Vojnić Purčar objavljuje dvije zbirke pripovjedaka: – »Put u Egipat« (2003.), podnaslovljenu kao »Hodočasničke i vagabundske priče«, u njoj je osamnaest tekstova o putovanju, priče su to o zemljama i gradovima, o ljudima koji ondje žive i o ljudima kojih ondje više nema. – U zbirci »Miholjsko ljeto« (2003.) priređeno je šesnaest pripovjedaka, među kojima su i neke tiskane u prethodno objavljenim knjigama, kao što su »Miholjsko ljeto«, »Prstenovani gavran«, »Nastupi Janje Stipić«, »Pijetli pred ponoć« i »Oproštaj od Subotice«.

U netom objavljenoj knjizi »Kult kor-
njače« (NIU »Hrvatska riječ«, Subotica 2005.) sabrano je dvadeset novela Petka

Vojnića Purčara u kojima prati društvene mijene i krize povijesne zbilje, kroz obiteljske uspone i padove Hrvata u Panoniji, napose u Bačkoj. Pripovjedni jezik njegove proze, uistinu je tekst posve oslobođene imaginacije, u njemu se pisac služi jezikom ne samo kao predmetom stvaranja, već pokazuje i njegovu čudesnu moć u postupku nastanka fikcionalnog i iluzije, pa se na tom tragu, gdje kada, empirijska realnost otvara prema metafizičkom, primjerice, kada nam skreće pažnju na ograničenost racionalne slike svijeta, kao u noveli »Hrast lužnjak«/»Snivajući pod snijegom«, što je (2003.) objavljenu u okviru cjelogodišnjeg natječaja zagrebačkog »Večernjeg lista« kada je uvrštena među deset najboljih hrvatskih kratkih priča.

Podsjetimo se, svojedobno je *Krleža*, iz cjelokupne prozne produkcije, izdvojio tek nekoliko imena, među njima i Vojnić Purčara, svrstavajući ih u pisce – europskog kruga (*E. Čengić* »Razgovori s Krležom«), a književni kritičari su njegove romane i novelistiku, koji obuhvaćaju razdoblje od marijaterzijanskih vremena do danas, ocijenili kao čudesan prizor i neuklonjiv književni žig suvremene proze. U ovim tekstovima P. Vojnić Purčar dosegao je najviše prozne domete u suvremenoj hrvatskoj književnosti, makar govori o lokalnom i zavičajnom. Na toj se, možda najtežoj literarnoj zadaći pokazao piscem uistinu europskog senzibiliteta, sposoban izrasti i razrasti se, odlučan nikada se ne zaustaviti.

M. Miković

O književniku Petku Vojniću Purčaru

Brojna djela i književne nagrade

VOJNIĆ PURČAR, Petko, romanopisac, pripovjedač, pjesnik, dramski pisac i filmski autor (Subotica, 1939.), osnovnu školu i gimnaziju završio u rodnom gradu, jugoslavensku i svjetsku književnost na Filološkom fakultetu u Beogradu, a multimedijalnu režiju u Parizu. Objavio dvadesetak knjiga – pripovjedaka, romana i zbirki poezije. Drame *Dolaziš opet Adame*, *Izabranici*, *Pri-
zor pokraj parka* i *Hram i njegovi čuvari* izvođene su na teatarskim scenama Subotice, Osijeka i dr. a brojne njegove radio-drame na radio-postajama Novog Sada, Zagreba, Beograda i dr. Prevođen je na više jezika i zastupljen u šesnaest antologija. Za svoja ostvarenja dobio je više na-

grada, među ostalim NIN-ovu nagradu za roman godine, književnu nagradu Károly Szirmai, Oktobarsku nagradu Novog Sada, Zlatni pečat varoši sremskokarlovačke, nagradu Republike Srbije za film *Zemlja, zemlja*, nagradu Pulse arene, te Zlatnog medvjeda na berlinskom festivalu (za film u cjelini).

Djela:/Romani/ – *Odlazak Pauline Plavšić* (1969., 1984.); – *Dom sve dalji* (1977. i tri izdanja 1978.); – *Ljubavi Blanke Kolak* (1979.); – *Večernje buđenje* (1987.); – *Crvenokošci* (2003., 2004.). /Pripovijetke/ – *Svetovi i satovi* (1967.); – *Prstenovani gavran* (1983.); – *Put u Egipat* (2003.); – *Miholjsko ljeto i druge priče* (2003.). /Poezija/ – *Kameno žito* (1980.); – *Sol u vjetru* (1985.); – *Putovanje prema Crnome moru* (2002.). /Drame/ – *Kraćenje života* (1990.). /Dokumentarno-igrani filmovi/ – *Golubari*; – *Jedan dramatičan dan*; – *Posne godine-godine rodne*; – *Ljubav nas je održala*; – *Rani radovi* (Žilnik, Vojnić Purčar, Vučićević); – *Ljubavi Blanke Kolak* (Jurjašević, Vojnić Purčar).

Literatura: – *D. Redep* Prvi roman Petka Vojnića Purčara: *Odlazak Pauline Plavšić*, *Izraz*, 9, 1969, 666-669; – *V. Tenžera* Obiteljska kronika, Petko Vojnić Purčar: *Dom sve dalji*, *Vjesnik*, 20. XII. 1977, 12; – *V. Sekelj* Vrijeme između trajanja i prolaznosti, o knjizi *Dom sve dalji*, *Polja*, br. 229, ožujak 1978, 17; – *V. Tenžera* Povijest jedne žene, novi roman Petka Vojnića Purčara: *Ljubavi Blanke Kolak*, *Vjesnik*, 21. V. 1979, 6; – *V. Sekelj* Petko Vojnić Purčar: *Ljubavi Blanke Kolak*, *Polja* br. 261, stu-

deni 1980, 399; – *V. Tenžera* Kronika bunjevačkog svijeta Petko Vojnić Purčar: *Prstenovani gavran*, *Vjesnik*, 27. III. 1984, 9; – *D. Horvatić* Dva pjesnička djela – Petko Vojnić Purčar: *Kameno žito* i *Ivan Tolj: Otočanka*, *Marulić*, X. 1980; – *V. Sekelj* Kameni vjetar, Petko Vojnić Purčar: *Sol u vjetru*, *Rukovet*, 6, 1985, 612-613; – *M. Šukalo* O erotskom i egzistencijalnom u trouglu, Petko Vojnić Purčar: *Večernje buđenje*, *Republika* 7-8, 1988, 304-307; – *M. Miković* Život i smrt u gradu, Subotica 1999, 114, 149, 152, 185, 190; – *M. Miković* Iznad neba žito, Subotica-Zagreb 2003, 31, 32, 45, 46, 53, 155, 161, 162, 265, 282; – *K. Nemec* Povijest hrvatskog romana od 1945. do 2000. Zagreb 2003, 293-295; – *G. Đilas* Selektivna bibliografija Petka Vojnića Purčara, u: Petko Vojnić Purčar *Miholjsko ljeto i druge priče*, Novi Sad, 2003, 221-243.

Božićni koncert HKPD »Tomislav« iz Golubinaca

Pjesma, igra i veselje

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca održalo je u ponedjeljak 26. prosinca u kazališnoj dvorani u Staroj Pazovi svoj tradicionalni Božićni koncert. Koncert su započeli najmlađi tamburaši s božićnim pjesmama i dječjim igrama iz Srijema. Potom je zajedno s tamburaškim orkestrom nastupio virtuoz, član opere iz Züricha *Ljubinko Lazić*.

U daljnjem tijeku programa prvi ansambl folkloraca golubinačkog Društva je izveo koreografije iz Srijema, Posavine i Banata, kao i Svatovac, a po prvi puta i bunjevačke igre. Sve igre postavio je koreograf *Petar Kudra*. Uslijedio je nastup tamburaša s vokalnim solistima *Ivicom Žarkovićem*, *Zoranom Lepšanovićem* i solistkinjom *Dubravkom Čačić*. Njihov nastup s dobro uvježbanim pjesmama iz tamburaškog repertoara razveselio je brojne posjetitelje koncerta. Prije pjesme rastanka izvedena je Srijemska-golubinačka svadba s mladom, mladoženjom, kumovima, krtnima i sa svim što ide uz jednu svadbu. Nazočne goste pozdravio je predsjednik Društva *Mato Groznica*. Među gostima na-

zočni su bili i Dekan Zemunski i predašnji golubinački župnik, *preč. Jozo Duspara* i sadašnji župnik, *vlč. Darko Tvrdogević*, kao i predstavnici lokalne vlasti i kulturnih institucija. Iako po snijegu i lošem vremenu, na koncertu su došli i predsjednici hr-

vatskih udruga iz Zemuna, Novog Slankamena Vajske. Mnogobrojna publika uživala je dva sata u dobroj igri, pjesmi i veselju, koje dolikuje ovom Božićnom vremenu.

I. Radoš

Božićni koncert u Vajskoj

Radujte se narodi

U petak 23. prosinca, u prostorijama Vatrogasnog doma u Vajskoj, članovi HKUPD »Dukat« su po prvi

puta priredili prigodan božićni program, pod geslom »Radujte se narodi«. Nastupili su gotovo svi aktivniji članovi društva pa i

oni koji su se nedavno uključili u rad određenih odjela. Naime, na pozornici se predstavio pjevački zbor sa starim božićnim pjesmama na šokačkoj ikavici koje se gotovo i ne izvode, zatim tamburaši koji su ih pratili, recitatori, dječji pjevački zbor, te na kraju programa po prvi puta u ovom stilu nastupio i dramski

odjel sa igrokazom »U susret Božiću«. Na kraju večeri, cijela dvorana je u pratnji tamburaša zapjevala pjesmu »Radujte se narodi«.

Program je pratio veliki broj mještana te gostiju iz okolnih mjesta, nazočan je bio i župnik vlč. *Josip Kujundzić* kao i pročelnik Crkvenog odbora župe sv. Jurja *Antun Bošnjak*. Pjevački zbor i tamburaški sastav sudjelovali su za polnočku te za prvi dan Božića na misnim slavljenjima i time uveličali ovaj veliki blagdan radosti.

Nadamo se da će nastojanja društva u produbljivanju značaja našeg jezika, vjere i običaja uroditi plodom, te da ćemo svake godine imati bogatiji program, više članova i da će pokazana oduševljenost gledateljstva motivirati sadašnje i nove članove na što aktivniji i kvalitetniji rad.

M. Ihas

Koncert dječjeg i omladinskog orkestra Subotičkog tamburaškog orkestra

Budući nasljednici velike tradicije

*Članovi dječjeg orkestra su pod ravnanjem Ruže Torbai izveli nekoliko solo točaka kao i orkestarskih numera * Repertoar omladinskog orkestra, koji vodi Sonja Jaramazović, činile poznate narodne, te evergreen skladbe*

U petak, 23. prosinca, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici održan je koncert dječjeg i omladinskog orkestra koji djeluju u sklopu Subotičkog tamburaškog orkestra.

vršetak nastupa dječjeg orkestra i početak programa kojeg je izveo Omladinski orkestar pod ravnanjem *Sonje Jaramazović*. S obzirom na to da su oba orkestra već bila na podiju, dječji s jedne a omladinski s druge

kupnog Subotičkog tamburaškog orkestra *Stipan Jaramazović*, dok je u ovoj godini rad s orkestrom preuzela Sonja Jaramazović. Po njezinim riječima, orkestar vježba dva puta tjedno. »Omladinski orkestar je

Članovi dječjeg orkestra koga čine djeca koja pohađaju sate obuke u okviru STO-a, pod ravnanjem *Ruže Torbai*, izveli su nekoliko solo točaka kao i orkestarskih numera.

NASTUP DJEČJEG ORKESTRA: Na početku programa *Martina Vujković Lamić* je odsvirala skladbu »Đuvegije di ste da ste«, a zatim smo u izvedbi *Marka Ivankovića* čuli božićnu pjesmu »Radujte se narodi«. *Ivana i Marko Babičković* su u duetu odsvirali pjesmu »Tiho noći« a *Maja Mačković, Bonita Elek i Siniša Banović* pjesmu »Ej salaši«.

Nakon pojedinačnih, uslijedile su skladbe koje je izveo cjelokupni dječji tamburaški orkestar. Bile su to, publici poznate, skladbe poput »Slavujev poj«, »Iznad duge«, »Rumunjska melodija«, »Gajdaško kolo«, »Neven kolo«, »A sad adio«, »Slamarsko kolo« i »Divojačko kolo«.

Dobro je bio osmišljen scenski efekt i za-

strane, završavajući posljednju točku dirigentica *Ruža Torbai* se povukla s bine, da bi na njeno mjesto došla *Sonja Jaramazović* nastavljajući izvedbu »Divojačkog kola« sa omladinskim orkestrom čime je i označen njihov početak nastupa.

OMLADINSKI ORKESTAR: Omladinski je orkestar svoj program nastavio blokom bunjevačkih kola kao što su »Cupanica«, »Rokoko«, »Srdim se dušo« i »Tandrčak«. Uslijedio je niz evergreen skladbi – »Samo jednom se ljubi«, »Strangers in the night«, »Sting« i skladba »Espana cani«. Nakon toga orkestar je odsvirao nekoliko poznatih kola – »Rumunjsko«, »Jeftanovićevo kolo«, »Momačko kolo« i »Tavankutski marš«. Posljednja točka bila je »Ples šumskih vila« nakon koje su oba orkestra skupa odsvirala poznatu i nezaobilaznu skladbu u božićno vrijeme – »Zvončići«.

Prošle je školske godine s mladim tamburašima radio umjetnički voditelj cjelo-

prošle školske godine sudjelovao na općinskoj smotri orkestara gdje su bili najbolji u svojoj kategoriji – djece do 15 godina. Kao nagradu za ovaj uspjeh, osigurano im je sudjelovanje na Festivalu tamburaških orkestara Srbije u Rumi ali van konkurencije, no taj je put bio nagrada za dotadašnji rad i trud«, kaže aktualna voditeljica.

Sonja Jaramazović ističe i kako je omladinski orkestar skupa sa zborom katedralnim zborom »Albe Vidaković« u subotičkoj katedrali svete Terezije Avilske prošlog tjedna održao Božićni koncert. »Sada slijedi mali raspust a nakon toga se nastavljaju redovite probe. Omladinski orkestar se popunjava iz dječjeg orkestra, a dobrim i angažiranim sviračima iz omladinskog potom otvaraju vrata u veliki Subotički tamburaški orkestar«, kaže Jaramazovićeva.

N. Skenderović

Koncert »Parnog valjka« u zagrebačkom Domu sportova

Tulum za sve generacije

*Koncertnim spektaklom proslavljen trideseti rođendan rock skupine *
Preko 10 tisuća fanova * Koncert završen pjesmom »Jesen u meni«*

Piše: Olga Perušić

Izdržati trideset godina na sceni u Hrvatskoj i pri tome ne zastraniti u jeftine klišeje bila je misija legendarnog »Parnog valjka«. Apsolutni hitmejkeri u povijesti hrvatskog rocka i možda najzagrebačkiji bend od svih, nakon izvanredne karijere, proslavili su na veličanstven način 30 godina rada sa svojom najdražom, najvjernijom i najmasovnijom zagrebačkom publikom.

Kroz glazbeni presjek njihove karijere, koncert je 20. prosinca pratilo deset tisuća vjernih i razdraganih, ali zbog rastanka, ipak pomalo tužnih obožavatelja ove rock

nom sastavu istrčao na pozornicu s pjesmom »Moja je pjesma lagana« krenuo je trosatni koncertni maraton. Smjenjivale su se stare pjesme s novima. Atmosfera je cijelo vrijeme bila fantastična, pjevale su se pjesme koje se svima nama nalaze u kolektivnoj memoriji. Pjevač »Parnog valjka«, Aki Rahimovski, vrstan frontmen, dizač atmosfere, te je večeri dao sve od sebe. Nije zaboravio spomenuti sve ljude iz »sjene« koji su svih ovih godina radili s bendom i brinuli se da na koncertima sve štima, a glasno odobravanje publike dovoljno je govorilo koliko se cijeni i njihov trud. Pje-

ske uvjete radilo o vrhunskim standardima za nastup uživo. Jednostavno, oni su postali jamac dobro provedene večeri za širok sloj publike željne kvalitetnog zvuka. Odličan zvuk, tri videozida i jako dobro osmišljena bina, bili su samo točka na vrhuncu trosatnog spektakla. Publika je ispratila »Valjak« s rukama u zraku do posljednje pjesme »Jesen u meni«, pri čijem je izvođenju Aki, vidno dirnut, pustio i suzu.

SLAVLJENIČKI ZA JUBILEJ: Zagreb je matični grad Parnog valjka i ako su se Zagrepčani u bilo kojoj prilici morali sjetiti bar jednog kvalitetnog benda iz svog grada, Valjak je bio ime na koje su se uvijek mogli komotno izvući. Jedan od najdugovječnijih hrvatski rock-bendova od Novе godine prestaje s radom. Vijest o raspadu Večernjem listu potvrdio je lider benda Husein Hasanefendić Hus: »Ne, Valjak se ne raspada, jer raspada se nešto što je trulo, a Valjak to sigurno nije. Mi smo već dugo davno interno odlučili da je vrijeme da prestanemo raditi i nismo od toga kanili stvarati dramu, ali se o tome toliko počelo šušcati po medijima da to više nema smisla tajiti.« Prestanak rada ove rock skupine komentirao je i Aki Rahimovski: »Želja svih u bendu je bila da odemo dok smo još veliki. Nije nam, doduše, bila namjera da javno objavimo prestanak rada, pa da naš veliki slavljenički koncert u povodu 30 godina Parnog valjka 20. prosinca u Domu sportova bude tužopoljka, već veselje što smo tako dugo opstali na sceni. Zato i naglašavamo da to nije oproštajni koncert, već slavljenički«.

»Parni valjak« najavio je oproštajni silvestarski koncert na Trgu bana Jelačića. Nakon 30 godina na vrhu domaće rock scene, legendarni »Parni valjak« okončat će uspješnu karijeru i oprostiti se od vjerne publike ipak na novogodišnjem koncertu. Kako se čulo, to će biti prvi i posljednji koncert Parnog valjka na glavnome zagrebačkom trgu.

skupine. Zagrebački Dom sportova bio je prepun, čak su bila popunjena i mjesta na tribinama iza bine. Svi su došli na posljednje spektakularno »ispuštanje pare« legendarnog »Valjka«, benda koji je u svojoj dugogodišnjoj karijeri bio jedan od urbanih simbola grada.

KONCERTNI SPEKTAKL: Svojih 30 godina »Parni valjak« je proslavio zaista u velikom stilu. Krcata dvorana zagrijala se još prije koncerta, a kada je ansambl u pu-

sme su se u brzom tempu nizale jedna za drugom, pogotovo zadnjih sat vremena.

U jednom momentu Husein Hasanefendić je rekao: »Hvala Zagrebe, vi ste divna publika. Hvala Zagrebe, hvala Hrvatska. Hvala za svih 30 godina!«. Nije izgovoreno ništa suvišno, oproštaj se odvijao uz pjesme. Posebno osmišljen stage, odličan razglas i tri videozida činili su se kao sastavni dio koncertne opreme »Parnog valjka«, ali ne treba zaboraviti da se za hrvat-

U Knjižnici grada Zagreba, u predblagdansko vrijeme upriličena izložba

Knjige bačkih Hrvata

Prikazan bogat izbor knjiga i druge građe tiskane u 20. stoljeću iz privatne zbirke Nace Zelića

U obnovljenom prostoru Gradske knjižnice u Zagrebu, priređena je izložba »Knjige bačkih Hrvata«, izbor knjiga i druge građe tiskane u 20. stoljeću, iz privatne zbirke *Nace Zelića*. Kako je na otvorenju istakla mr. sc. *Ljiljana Sabljak* ova je izložba, među ostalim, značajna i stoga što – mada tek u naznakama – ipak, ukazuje na iznimno bogatu i veoma značajnu, a nedovoljno poznatu produkciju autora književnih i drugih djela bačkih Hrvata. Posebnu pomoć u pripremi izložbe pružio je prof. *Željko Vegh* (voditelj zbirke RARA) kako bi se ostvario što bolji uvid u slojevitost i bogatstvo ove zbirke i građe koju sadrži. Po završetku bibliografskog popisa svih tiskovina u njoj sadržanih, hrvatskoj kulturnoj javnosti će biti pružena mogućnost cjelovitog upoznavanja sa svim njenim artefaktima i vrijednostima. Ovaj rad će, također, pridonijeti boljem upoznavanju sa književnim ostvarenjima bačkih Hrvata i njihovim ubaštijenjem u matičnu književnost.

Zahvaljujući se svima koji su prepoznali kulturnu vrijednost hrvatskog književnog pisma u Bačkoj Naco Zelić je istaknuo kako ono traje dulje od tri stoljeća. Pored toga ukazao je na vodeće autore i njihova djela što su pisana na slovinskom, bosanskom, dalmatinskom, ili iliričkom jeziku, kako su Bunjevci i Šokci u Bačkoj, naziva-

Otvorenje izložbe knjiga u vlasništvu Nace Zelića – mr. sc. Ljiljana Sabljak, prof. dr. sc. Ante Sekulić, prof. Željko Vegh i Naco Zelić

li hrvatski jezik u pojedinim razdobljima, ovisno o političkim i drugim prilikama. Na kraju je Naco Zelić istakao kako su bački Hrvati samo u 20. stoljeću napisali i objavili više od 600 knjiga, te da je na izložbi mogao biti prikazan tek manji dio svih ti-

skovina kojima raspolaže. Posebno za-
paženo izlaganje na otvorenju ove izložbe imao je prof. dr. sc. *Ante Sekulić*, dopisni član HAZU, autor više znanstvenih djela u kojima je obrađena hrvatska književnost u Bačkoj. M.M.

Ovogodišnje nagrade Kulturno-istorijskog društva »Pčesa«

»Zlatni slavuj« za glazbenike iz Subotice

Kulturno-istorijsko društvo »Pčesa« iz Novog Sada, koje ove godine slavi 20. obljetnicu od svoga osnutka, u subotu 24. prosinca u holu Izvršnog vijeća AP Vojvodine, po 7. puta je dodijelilo svoje godišnje nagrade. Članovi žirija i selektori su ovom prigodom uručili brojne nagrade u različitim oblastima, a u kategoriji koja se dodjeljuje vrhunskim izvođačima vojvođanske narodne pjesme i igre, pod nazivom »Zlatni slavuj«, nagrade su pripale i dugogodišnjim članovima Subotičkog tamburaškog orkestra – *Antoniji Piuković* za najbolju vokalnu solisticu i sadašnjem članu ansambla »Hajo« iz Subotice *Marinku Pi-*

Selektor i nagrađeni: Marinko Piuković, Zoran Mulić (u sredini) i Antonija Piuković

ukoviću koji je proglašen za najboljeg be-gešara.

Navode iz obrazloženja njihovih nagrada glazbenici iz Subotice su ovom prigodom i demonstrirali. Marinko Piuković je svoje umijeće prikazao izvodeći dionicu iz »Momačkog kola«, kao i uvodni dio »Velikog bačkog kola«, dionicu koja se bazira na slobodnoj intepretaciji i improvizaciji. Rad Antonije Piuković na očuvanju nacionalne, a isto tako i vojvođanske kulture, pokazao se kroz pjesme koje je na dodjeli nagrada otpjevala – »Tamburice kad bi plakat znale«, »Ej bar još jednom« i »Kolo igra tamburica svira«.

D. B. P.

U Osnovnoj školi »Ivan Milutinović« u Subotici održan

Božićno-novogodišnji koncert

U programu sudjelovali dječji zbor pod ravnanjem učiteljice Ane Kovač, zbor viših razreda kojim ravna profesorica glazbenog odgoja Ružica Inić, zbor područne škole u Maloj Bosni, kao i tamburaški orkestar koji je uvježbala Nela Skenderović

U četvrtak 22. prosinca, u fiskalturnoj dvorani Osnovne škole »Ivan Milutinović« u Subotici održan je prigodni božićno-novogodišnji koncert na kome su sudjelovali – dječji zbor pod ravnanjem učiteljice Ane Kovač, zbor viših razreda kojim ravna profesorica glazbenog odgoja Ružica Inić, zbor područne škole u Maloj Bosni, kao i prošireni tamburaški orkestar sastavljen od učenika ove škole, koji je uvježbala predsjednica Školskog odbora Nela Skenderović. Na koncertu su, među ostalim, bili nazočni i supruga generalnog konzula Republike Hrvatske u Subotici Meri Vidiš, župnik župe sv. Roka vlč. Andrija Anišić i s. Silvana Milan, te članovi Savjeta roditelja i školskog odbora.

Raznovrstan repertoar činile su većinom božićne i novogodišnje skladbe, a mogle su se čuti i poznate pop pjesme (»Love Story«, »Raindrops Keep Fallin' On My Head«, »Que sara, sara«, melodija iz filma »Titanik«) te dvije crnačke duhovne i jedna numera s Festivala bunjevački pisama. Kao vokalni solisti nastupili su Boris Vujković Lamić, Ivana Stipić i Anđela Popović, te solo sopranistica Ružica Inić, dok se u Bachovoj »Badinerie« na flauti predstavila Mihaela Švorc.

Bilo je ovo prvi puta da se u ovoj subotičkoj školi priređuje koncert ovakvog tipa, a njegov organizator bio je učenički parlament. Ideja za održavanje ove manifestacije se, prema riječima ravnatelja škole Ivana Stipića, rodila spontano među kolektivom. »Učenici

Prvi puta da se u ovoj subotičkoj školi priređuje koncert ovakvog tipa: OŠ »Ivan Milutinović«

nižih razreda redovito imaju svoj maskenbal, dok su učenici viših razreda dosad bili okrenuti proslavi blagdana samo u okviru svoje razredne zajednice. Ovo je bila prilika da i oni skupa s nastavnicima nešto prirede, a nakon što su se sabrali potencijali, došlo se na ideju da to bude jedan ozbiljniji koncert. Pripreme su počele koncem listopada, i mogu reći da sam zadovoljan prikazanim«, zaključio je ravnatelj.

D. B. P.

Iz knjige »Lira naiva 2005«

Mirela Stantić

I ja sam bila vesela ptica

U zraku vesela ptica,
nebeska skitnica,
plovi po plavom, nebeskom moru
i pod prozorom mojim cvrkuće,
budi me u ranu zoru.

Eh, da sam ta ptica ja
da i nad mojim krilima i glavom
sunce sja.

Eh, da bar letim po nebu plavom.

Kada će već proći ova tuga?

Kada će se u mojim očima,
opet poslije kiše,
pojaviti duga?

Pustite me da poletim, ne sijecite
moja krila.

Pustite da se opet sreće sjetim,
jer i ja sam nekad sretna bila,
a ipak mi sreća dugo nije sestra
mila.

Mirela Stantić rođena je 1985. godine u Tavankutu. Nakon srednje medicinske škole upisuje studij medicine u Zagrebu. U poetskom se svijetu javlja od 2001. godine kada objavljuje prve stihove u katoličkom mjesečniku »Zvonik«, a kasnije i u studentskom listu.

Pips Chips & Videoclips – »Dokument – izštekani session 17.12.2004.«

Menart Records, 2005.

Na prvi live album zagrebačkih Pips Chips & Video Clipsa se, s obzirom na godinu nastanka skupine (1992.) te njihova dosadašnja postignuća i status, čekalo dovoljno dugo. Njihovo najnovije izdanje pod nazivom »Dokument – izštekani session 17.12.2004.« koje čini zapis s njihove, popularno zvanog, »unplugged« nastupa koji su spomenutog datuma održali u emisiji *Jure Longyke* »Izštekani« na slovenskom radiju Val 202, upotpunjuje takav vid nedostatka u diskografiji skupine, ali tek djelomično, jer se ne radi o nekakvom studiozno pripremanom konceptu, već o potonjem oduševljenju koje su tek sada, nakon određenog vremena, članovi Pipsa odlučili podijeliti i s publikom. Stoga je i njegovo pojavljivanje lišeno senzacionalističkih najava kakve su pratile slične uratke poput »Unpljugda!« Psihomodo Popa ili »Live in ZeKaeM« Parnog Valjka.

Ipak, već nakon prvog preslušavanja, stiže se dojam o pristojnom uratku, kojemu spontanost nastajanja nikako ne umanjuje onu umjetničku, te pošto je njegovo snimanje pratio solidan tonski standard, i svojevrstu žanrovsku vrijednost. Jedanaest pje-

sama koje »pokrivaju« većinu faza njihove stvaralačke prisutnosti, odsviranih rastećeno i sa specifičnim guštom, darivaju nam neponovljivu emotivnu ogoljenost komorne prisutnosti, posebice u skladbama kojima je ovakvo »izštekano« izvođenje donijelo novi aranžmanski kolorit (»2X2«, »Narko«) i koje na momente zvuče bolje od svojih izvornika, pritom nam ponovno otkrivajući »magiju« njihov poznatih melodija i stihova. Na akustičnom »dokumentu« su se našle i, u pretežito klasičnom izdanju odsvirane, numere »Nogomet«, »Poštar lakog sna«, »Plači«, »Na putu prema dole«, »Rosita Pedringo«... Izostanak

pojedinih hitova bi im se možda i mogao zamjeriti, no sljedeći priču o nastanku ovog albuma, nesuvislo je o tome čak i razmišljati.

Na relativno maloj glazbenoj rock sceni, kakva je hrvatska, ovaj bi album, iako sa sobom nosi epitet »bootleg«, mogao ući među značajnije u pretincu »unplugged«. On dokumentira jedan pristup u kome možemo odvagati koliko su Pipsi snažni »bez struje«, te na koncu omogućuje da sagledamo kreativnost u igri sa vlastitim pjesmama jedne od značajnijih autorskih pojava popularne glazbe u Hrvatskoj.

D. B. P.

Branko Belan (1912.-1986.)

Branko Belan, hrvatski filmski redatelj, teoretičar filma, filmski i televizijski kritičar, romanopisac i novelist, rođen je 15. studenoga 1912. u Postirama na Braču, a preminuo 4. svibnja 1986. godine u Zagrebu.

Režirao je niz dokumentarnih filmova (»Elektrifikacija«, »Ribari Jadrana«, »Tunolovci«, »Vriština i klasje«, »Ne spavaju svi noću«, »Istarski puti«, »Vjekovi Hvara«, »Jesen na otoku Braču«, »Mediterranski prozori«) te dva dugometražna igrana filma (»Koncert«, 1954.; »Pod sumnjom«, 1957.). Zbog problema s jugoslavenskim političkim sustavom daljnja filmska karijera bila mu je u potpunoj onemogućenoj pa se profesionalno posvetio pisanju. Objavljivao je prve domaće knjige o filmu (»Scenarij što i kako«, 1960.; »Sjaj i bijeda filma«, 1966.; »Sintaksa i poetika filma«, 1979.), te modernističke (»Kutija od ebanovine«, 1960.; »Tmora«, 1967.) i kriminalističke romane (»Biografija utopljenice«, 1962.; »Obrasci mržnje«, 1964.; »Tko će pokucati na moja vrata«, 1974.). Jedan je od prvih autora znanstvene fantastike u Hrvatskoj (niz novela u »Sirius«-u 1976. -86.; roman »Utov dnevnik«, 1982.). Objavio je na stotine filmskih članaka u Telegramu, Slobodnoj Dalmaciji, Vjesniku, Filmskoj reviji, Filmskoj kulturi, Kinematografiji i drugdje. Bio je utemeljitelj Katedre za montažu na Akademiji za kazalište i film u Zagrebu (danas Akademija dramske umjetnosti) i glavni predavač do umirovljenja 1979. Objavio je dvije knjige novela (»Lica otputovala, lica umrla«, 1963.; »Gle, krasne li paprati«, 1978.). Prevodio je s engleskoga i talijanskoga; u drugoj polovici 1940-ih preveo je prve filmološke knjige u Hrvatskoj (*R. Maya*, *P. Rotha*), a 1950-ih i prvi anglosaksonski SF roman *I. Asimova*. Dobitnik je Nagrade grada Zagreba za roman *Kutija od ebanovine*, prve dodijeljene nagrade Večernjeg lista za kratku priču, nagrade Dušan Timotijević za filmskog kritičara godine, nagrade Vladimir Nator za životno djelo na filmu i nagrade SFera za SF roman godine (»Utov dnevnik«).

Radujem se prosincu

Zimsko je vrijeme. Počeo je padati snijeg. Djeca se raduju, prave snjegovića, stiže Sveti Nikola.

U prosincu ima puno blagdana. Najviše se radujem kićenju bora, Božiću i darovima. Obitelj je vesela i svi skupa uživamo.

Martina Sivić, II. h., OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Miran Kujundžić, II. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Marina Crnković, IV. a.,
OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

Anamarija Vidaković, II. a.,
OŠ »Ivan G. Kovačić«, Sonta

Josip Bukovac, II. b., OŠ »Ivan G. Kovačić«, Sonta

Sveti Nikola

Stiže prosinac, sitžu blagdani,
mnogi darovi u papir umotani.
Sveti Nikola sa štapom stiže,
gleda cipele i darove spušta.
Vidi, sva djeca su dobra,
kaže, šiba mu ne treba.

Čekamo jutro i nadamo se svi
da ćemo svetog Nikolu ugledati mi.

Martina Romić, II. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Radujem se prosincu

Volim prosinac jer ima puno blagdana. Sveti Nikola je u prosincu, kom se mi djeca posebno veselimo jer dobijamo darove. 24. prosinca je Badnji dan. Toga dana kitimo bor, pravimo Betlehem i unosimo slamu. Te večeri se puno molimo i pjevamo kod malog Isusa i dobijamo darove. Idemo u katedralu na Ponoćku. Jedni drugima čestitamo Božić i idemo u goste. Radujem se prosincu, zato što je u ovom mjesecu moj rođendan.

Katarina Skenderović, II. h., OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Ivan Merković, IV. a.,
OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

Ksenija Benčik, IV. a.,
OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

HRCKOVA SVEZNALICA

JESTE LI ZNALI?

Širom svijeta Nova godina se proslavlja na različite načine a mnogi od njih su zaista neobični.

U nekim afričkim plemenima za Novu godinu zakolju kokoš, mažu se njenom krvlju (crvena boja otjerat će sve demone) i izvode ritualne plesove.

Najstariji zapis o proslavi Nove godina datira iz Mesopotamije, 2000 godina prije Krista, a počinjala je proljetnom ravnodnevnicom.

Ako ste ženskog spola potrudite se da ne budete prvi gost u kući tradicionalnog Britanca 1. siječnja. Isto vrijedi i za muškarce plave ili crvene kose. U suprotnom, nezvani gosti rizikuju da se suoče sa, u najboljem slučaju, prijekornim pogledima. Naime, Britanci vjeruju da žene, plavokosi i crvenokosi muškarci donose zlu sreću u njihov dom. Prototip najpoželjnijeg gosta je snažan, visok i zdrav mladić, po mogućnosti guste i tamne kose. On će u domove svojom ljepotom donijeti sreću za cijelu narednu godinu.

U Kini su svi dobrodošli, pa je obavezno u ponoć otvoriti sva vrata i prozore na kući. U Hmong kulturi Nova godina nema točan datum slavljenja. Tokom godine seljani različitih sela zajednički se zalažu da se trodnevni festival održava u isto vrijeme. Za

odabrano centralno selo, dodjela organizovanja festivala smatra se velikom čašću. Ispred kuća Vijetnamaca nekada se stvaraju gužve, jer nitko ne želi ući prvi kod domaćina. Mogu stajati i satima pred vratima, jer biti prvi u gostima nije dobar znak.

U Punjabu daruju se samo muškarci a uobičajeni dar je turban. Poželjno je da se nekoliko mjeseci prije toga ne šišaju kako bi im kosa koja viri ispod ruba turbana otkrivala moć koju posjeduju. Žene će svoje muževe počestljati i pripremiti za pokazivanje sunarodnjaca.

Što duža kosa – to veća moć. U Srbiji za pravoslavnu Novu godinu djevojke gataju za koga će se udati.

Prije svanuća, glumeći da se skrivaju, odlaze na tavan i bacaju svoju cipelu kroz vrata. Prema vjerovanju, u pravcu u kojem se okrene vrh cipele živi njihov budući muž, kojem će otići te godine. Za Australce je veoma loš predznak 1. siječnja ujutro vidjeti staru ženu. U Japanu nije ništa neobično vidjeti kućna vrata okićena jastozima. Smatra se da u kombinaciji s papratima i narančama simboliziraju dugovječnost, bogatstvo i prosperitet. Farmeri iz Australije uoči Nove godine blagosiljaju svoju stoku. U Kambodži se Nova godina slavi 12., 13. ili 14. travnja. Neko-

liko dana prije, djeca skupljaju novac koji će u novogodišnjoj noći dati svojim roditeljima i odraslim rođacima u znak poštovanja. Treći dan proslave djeca peru noge svojim roditelja, kao znak odstranjivanja svih loših misli. Na ulicama ljudi prskaju jedni druge vodom obojenom u crveno, žuto ili roze, smatrajući tu vodu simbolom vedrije budućnosti. I stanovnici Burme svoju dobronamjernost i iskrene čestitike iskazuju polijevanjem vodom. Ljudi idu ulicom i prskaju prolaznike, bez obzira radi li se o poznatima ili ne. Vjeruju da voda pročišćuje dušu i da će novu godinu započeti čisti. Slavi se 16. travnja.

Nova godina u Brazilu se slavi na plaži, sa borovima zabodenim u pijesak. Darove nosi Djed Mraz u kupaćim gaćicama, bos, ali s kapom na glavi.

Priredio: Zoltan Sič

Tko će biti prvi, a tko posljednji

Nova godina stiže 24 puta

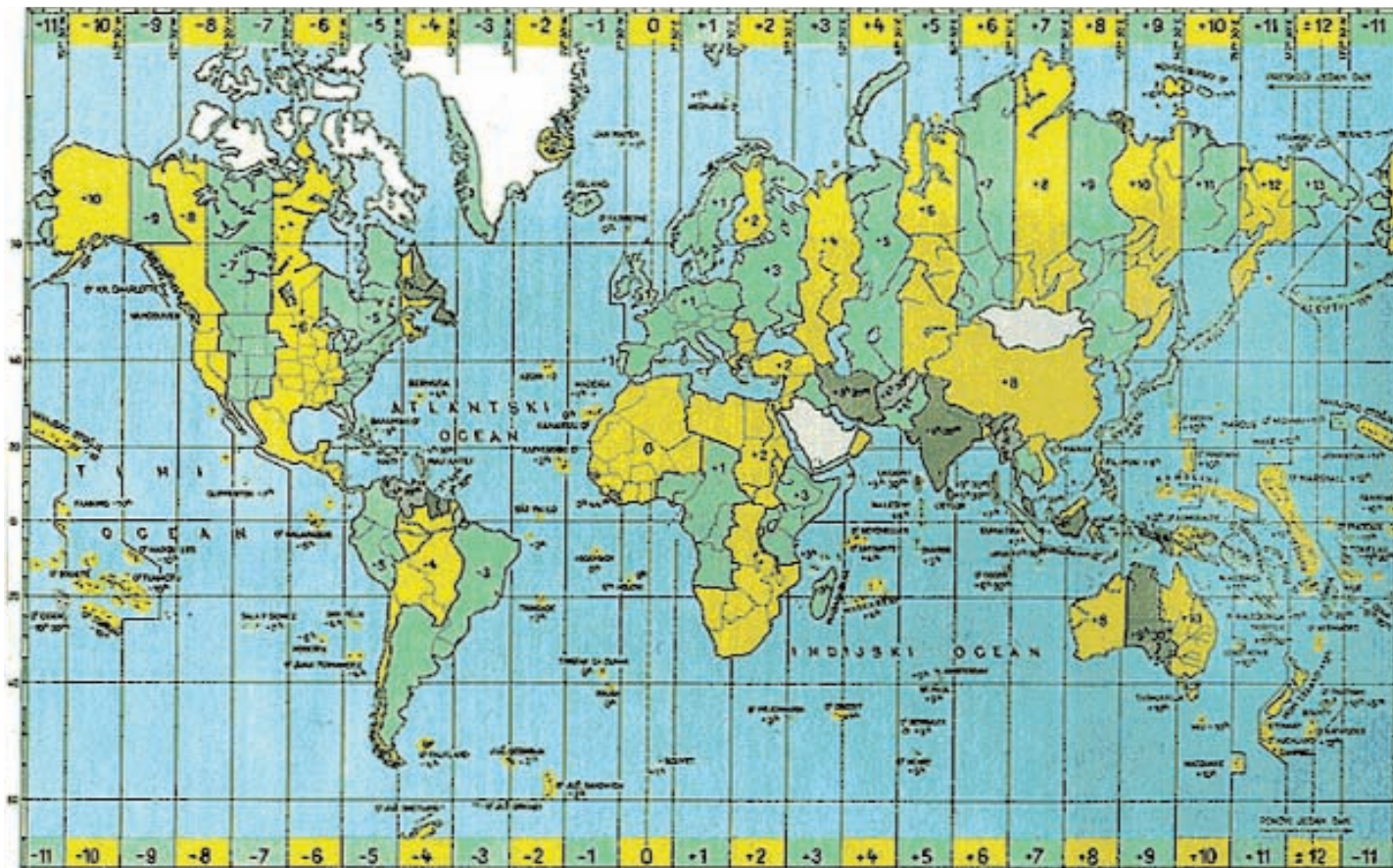
Usljed postojećih vremenskih zona stanovnici Zemlje u »različitim satima ulaze« u Novu 2006. godinu

Piše: Dražen Prčić

Kada budemo odbrojavali posljednje minute stare i dobre 2005., dobar dio naših Zemljana već će biti u »Novom ljetu« nastupajuće kalendarske godine. Tajna ovog fenomena ogleda se u činjenici da je naš planet podijeljen u 24 vremenske zone, distancirane svojom geografskom udaljenošću od Grinicha (London), čije se lokalno vrijeme uzima za tzv.

lji Wellingtona uveliko »objeduju« prvi novogodišnji »lunch« (engl. ručak), dok mi upućujemo prve čestitke svojim najbližima. Potom slijedi ohotsko vrijeme koje je na »snazi« u području Kamčatke, Kurilskih otoka, Hokaida i tu je odstupanje u iznosu od 11 sati plusa. Popularni kontinent na donjoj strani zemljine lopte, Australija, ima dvije svoje vremenske zone,

A GDJE ĆE STIĆI POSLJEDNJA: Otvaranje slavljeničkog pjenušca najdulje moraju čekati svi oni koji se ravnaju prema zapadnoaljaskom vremenu, koje od centralnog vremena u Grinichu zaostaje cijelih -11 sati, i dok mnogi od nas još uvijek spavaju umorni od novogodišnjeg tuluma, Aljaska tek odbrojava posljednje minute stare godine. Srednjealjasko vrijeme kasni

standardno vrijeme za cijeli svijet, a svako udaljavanje 15 stupnjeva dovodi do odstupanja po 1 sat, prema istoku u plusu, a prema zapadu u minusu.

GDJE ĆE PRVO STIĆI NOVA GODINA: Uzmemo li pravilo udaljenosti od već spomenutog londonskog opservatorija najudaljenija vremenska zona je na Čukotskom poluotoku, koji se nalazi na sjeveroistočnim prostorima nekadašnjeg SSSR-a, u Aziji, a odstupanje iznosi čak 13 sati u plusu. Jednostavnom matematikom ($24 - 13 = 11$) dolazimo do nepobitne činjenice prema kojoj Zemljani iz Čukotske imaju privilegiju da budu uvijek prvi s pjenušcem (ukoliko ga piju) u ruci, i to sat prije »našeg silvestarskog podneva«. Odmah iza ovog vremena slijedi službeno novozelandsko mjerenje, koje nam »beži« za cijelu polovicu dana ($12+$), i, primjerice, žite -

Istočnoaustralno ($10+$) i Zapadnoaustralno ($9.30+$) i uslijed obrnutih godišnjih doba (ljetu-zima) u posljednjem dnevniku 31. prosinca uvijek možemo vidjeti egzotične snimke lagano odjevenih »Ausie-a« kako si žele sve najbolje u Novom »ljetu«. Potom slijede: japansko vrijeme od 9 sati plusa, molučko $8.30+$, dok žitelji najmnogoljudnije države svijeta Kine imaju cijelih 8 sati »fore« ispred nas. Zatim je tu malajsko vrijeme $7.30+$, tajlandsko $7+$, burmansko $6.30+$, omško $6+$, indijsko $5.30+$, pakistansko $5+$, avganistansko $4.30+$, uralsko $4+$, iransko $3.30+$, moskovsko $3+$, dok na većim dijelovima našeg kontinenta vladaju - istočnoeuropsko $2+$ i srednjeeuropsko vrijeme kojemu pripadaju ovi naši životni prostori i koje je jedan sat u plusu glede tzv. zapadnoeuropskog vremena; koje važi u tom dijelu Europe.

-10 sati, istočnoaljasko -9, pacifičko -8, Rockymountain -7, srednjeameričko -6, istočnoameričko -5, venezuelansko -4.30, čileansko -4, gvajansko -3.45, njufaundlensko -3.30, grenlandsko -3, azorsko -2, dok madeirsko vrijeme u nekadašnjoj portugalskoj koloniji kasni svega -1 sat u odnosu na standardno svjetsko vrijeme.

SRETNNA NOVA 2006. GODINA: Neovisno od toga kada budete dočekivali prve trenutke nastupajuće godine, svi vi koji je čekate po našem, srednjeeuropskom vremenu ili naši dragi pretplatnici ili posjetitelji naše internetske stranice iz bilo kojeg dijela ovog svima nama zajedničkog planeta i tamošnjeg važećeg vremena, dočekajte ih u okruženju najdražih i najbližih osoba, i budite sigurni u jedno - ona sigurno dolazi poslije 23:59:59!

Što odjenuti za Silvestrovo

Toaleta za doček

Biti elegantan po »svaku cijenu« ili koji problemi muče ženski spol prilikom izbora svečane odjeće za ulazak u Novu godinu

Piše: Dražen Prčić

Na dan izlaženja ovog teksta (30. prosinca) mnogi od vas će vjerojatno sa sigurnošću znati gdje će provesti Silvestarsku noć. Znat će i ljude u čijem će okruženju »učiti« u Novu 2006. godinu, ali velika većina, posebice pripadnici »nježnijeg spola« još uvijek neće biti niti blizu konačne odluke o izboru novogodišnje toalete.

Jer, ta dilema postoji od trenutka kada se prelasku iz jedne u drugu godinu počelo pridavati i društveno-statusno obilježje, pogotovo ukoliko su »dočeci« masovniji, grandiozniji i što je mnogima najvažnije, što »otmjeniji«. A u takvim okolnostima se, dozvolit će te, ne može se odjenuti bilo što...

IZBOR ODJEĆE: Jedna od najvećih stupica potrošačkog društva, koje počiva u što većim materijalističkim dubinama, ogleda su u smišljenom diktatu najveće sujetne pošasti. Mode. Trendovski teror, koji s vremena na vrijeme, zavlada svim porama »tekstilnog društva«, bespogovorno nameće ono što se mora nositi tijekom trajanja svog vala popularnosti. I tada počinje opća pomama, ovdje se u najvećem postotku govori o (ponovno) ženskoj populaciji (godine i starosna dob su nebitni), za nabavom trendy krpica i svega ostalog što ide uz njih. A doček Nove godine je prilika nad prilikama da se nabavljeno skupocjeno »perje« prikaže u najboljem svjetlu. Posebice ukoliko je »svr godine« u nekom otmjenijem ugostiteljskom objektu, uz adekvatnu blizu i dalju okolicu za susjednim stolovima. Jer čarolija novogodišnje noći nikako ne bi bila potpuna ukoliko haljina ne bi bila zamijećena, suknja i bluza upamćeni, komplet zapažen...

U biti, ništa to nije strašno, niti za bilo kakovu osudu, jer oduvijek je bilo svojstveno ljudskom rodu da voli skrenuti pozornost na sebe. Još od davnina, kada su se naši prethistorijski preci trudili »nabaviti« (čitaj loviti) što egzotičnije krzno tadašnjih divljih životinja i staviti ih na sebe i svoje

ljepše polovice. Iako, nagađamo, nisu mnogo marili za prijelaz iz stare u novu godinu...

I sve ovo je vrlo jednostavno i »bezproblematično« ukoliko se raspolaže dovoljnom količinom financijskog potencijala za potpuno ispunjenje svih željenih dilova planirane toalete. Uzme se novčarka ili čarobni komad plastike (kreditna kartica), ode se u trgovinu i kupi se što ti srcu želi. Ali što ako su financije reducirane, a

na doček se mora ići pošto po to. Jer prijatelji, susjedi ili već svi oni do čijeg vam je mišljenja u životu stalo, također idu i bit će dotjerani najbolje što mogu. Tu već nastaje poveći problem, jer izgledati se mora najbolje što se može u tom trenutku. Kako nije važno. I tu počinje glavobolja. Muškog roda ponajviše. Jer, kako žene uvijek znaju kazati: »Tebi je lako biti dotjeran, obučeš odijelo, čistu košulju i vežeš kravatu, i gotovo!«

Ruku na srce to je apsolutno točno i sva ki pravi muškarac (metro populaciju na-

ravno ne računamo) se može tip top odjenuti vrlo lako i brzo, pod uvjetom da ima odijelo tamnije boje (ne mora značiti, ali je bolje) i moderno-tradicionalnog kroja. Ali žene, ukoliko je obiteljski proračun »pu-kao«, moraju se svojski potruditi da od postojećeg ormarskog potencijala izaberu najbolju moguću soluciju, pod uvjetom (vrlo česta pojava, posebice kod mlađih osoba) da smišljeno posuđuju toaletu jedna od druge. I to je bolje, nego dva puta biti viđen u istoj odjevnoj kombinaciji.

IZBOR OBUĆE: Još jedan visoko problematični detalj, jer cipele ili čizme (žene) jednostavno moraju savršeno ići (pasati) uz odabranu večernju toaletu. A tu se »stare stvari« nikako ne mogu maskirati, a ni posuđivanje nošenih ne rješava stvar i jednostavno se moraju kupiti nove. Pa što košta da košta. Ovo pravilo, kao i sva ostala glede muškog poimanja mode, također ne vrijedi u veliko postotku slučajeva, jer svaki pravi muškarac se najbolje osjeća u već razgaženoj obući i nikako ne bi dozvolio da mu novogodišnji provod propadne zbog potencijalnih žuljeva. Žene su, posve normalno, uvijek spremne podnijeti ovu bol zarad dojma koji će producirati prikazivanje novih i što viših potpetica.

DILEMA UVIJEK OSTAJE: I to sve do posljednjeg trenutka i definitivne odluke u čemu će se izaći iz stana ili kuće. Brojni su primjeri »kretanja« i »vraćanja« na presvlačenje, odluka u posljednji moment i posve normalnog kašnjenja uslijed svega toga. Ali nije to najstrašnije od svega, jer ljudi se lijepo oblače prije svega zbog sebe (je li) i zbog toga se vrijedi malo i pomučiti, maltretirati i nervirati. Najstrašnije je kada toliki trud, nervi i utrošena pozamašna financijska sredstva oličena u »nabačenju« toaleti, na koncu, ostanu posve neprimijećena i cijeli doček bude potpuni fijasko (promašaj). A možda su se svi oni koji su se najobičnije odjenuli (ne potrošivši pritom ništa), mnogo bolje proveli...

Sarma

Potrebno za četiri osobe:

1 kg prokole
1/2 kg mljevenog mesa
2 dcl riže
2 jaja
sol
papar
brašno
crvena paprika
ulje

Mljeveno meso, rižu, jaja dobro umijesiti i dodati papra i soli po okusu. Prokolu oprati, koren malo istanjiti. Od mesa praviti kuglice i umotati ih u prokole. Umotane prokole poslagati u lonac i naliti vodu tako da sve prokole budu u vodi. Ostaviti da se kuha sat i pol. Kada je kuhano zapržiti i osoliti po okusu.

Zaprška: Ugrijati malo ulja, (ili masti) staviti malo brašna i dodati pola žlice crvene paprike.

Attila Szalai

Praseća pečenica

Potrebno:

praseće meso
pivo
sol

Večer prije nego što će se pečenica peći, meso oprati i dobro osoliti i ostaviti tako preko noći. Prije pečenja, uliti malo vode, a meso preliti s malo piva i staviti da se peče.

Savjet: da bi kožica bila lijepa, uvijek prvo peći tako da kožica bude gore.

V I J E S T I

Najbolji sportaši

**Janica Kostelić
i Ivan Ljubičić**

U tradicionalnom izboru »Sportskih novosti« za najbolje sportaše Hrvatske u protekloj 2005. godini izabrani su skijašica *Janica Kostelić*, po šesti puta u svojoj sportskoj karijeri, i tenisač *Ivan Ljubičić*. Janica je titulu zaslužila trima zlatnim

medaljama na prošlom Svjetskom prvenstvu i drugim mjestom u ukupnom poretku Svjetskog kupa, dok je »Ljubo« odigrao najbolju sezonu koju je krunisao osvajanjem Davisova kupa s teniskom momčadi Hrvatske, proglašenom za najbolju sportsku momčad prema ovom izboru.

Nogomet

Srna i Kranjčar uz Zidane

Igrajući u momčadi »Zidane i prijatelji« protiv »Ronaldovih prijatelja«, hrvatski nogometni reprezentativci *Darijo Srna* i *Niko Kovač*, uveličali su humanitarni spektakl upriličen kao doprinos borbi protiv siromaštva u svijetu. Susret je odigran u Dusseldorfu, pravdu je dijelio umirovljeni talijanski sudac *Pi-*

erluigi Collina, a pobijedili su »Zidaneovi« (4:2) u nogometnom prazniku veličina poput: *Adriana, Rivalda, Baptiste, Andradea, Micouda, Berbatova, Cocua, Tristana...*

Tenis

Zagreb Indoors

Poznat je spisak tenisača koji će učestvovati u glavnom ždri-jebu ATP turnira u Zagrebu (Indoors), koji će se igrati od 30. siječnja do 5. veljače 2006. godine. Prvi nosilac i glavna zvijezda turnira je *Ivan Ljubičić*, deveti igrač svijeta, a od ostalih hrvatskih igrača »unutra« su tu još i *Mario Ančić* i *Ivo Karlović*, dok lepezu visoko pozicioniranih svjetskih igrača čine: *Ferrer* (15. igrač na svjetskoj ranking ljestvici), *Stepanek* (21), *Kiefer* (23), *Berdych* (25), *Andrejev* (27), *Nieminen* (29), *Monfils* (31), *Henman* (37) i dr.

Skijanje

Odlična Janica

Najbolja hrvatska skijašica *Janica Kostelić* nastavlja s odličnim rezultatima u natjecanju za Svjetski kup. Nakon što je po prvi puta uspjela zabilježiti veleslalomsku pobjedu, Kostelićeva je dodala i izvrsno drugo mjesto u drugom slalomu sezone i s novih 80 osvojenih bodova zauzima drugo mjesto u ukupnom poretku utrke za Kristalni globus.

Rukomet

**Balić ostaje u San Antonio
Portlandu**

Ivano Balić, prvi rukometaš Hrvatske i svijeta, odlučio je produljiti ugovor s španjolskom momčadi San Antonio Portland (Pamplona) za koji će igrati sve do konca sezone 2007/08. Iako se spekuliralo da bi se Balić čak mogao i vratiti u Hrvatsku (Zagreb) ili prijeći u redove neke renomirane njemačke momčadi, španjolci su bili brži i »privoljeli« da ostane u klubu za koji trenutačno nastupa.

Još jedna sportska godina ostala je iza nas

Hrvatski sport u 2005. godini

Mali podsjetnik najvećih uspjeha koji su obilježili proteklih 12 mjeseci

Priredio: Dražen Prčić

SIJEČANJ: Ivan Ljubičić izborio plasman u finale ATP turnira u Dohi. Hrvatska, tj. Zagreb i Sljeme domaćini slalomskoj utrci Svjetskog kupa za žene. Niko Kranjčar potpisao za Hajduk.

VELJAČA: Janica Kostelić osvojila tri zlatne medalje na SP u Santa Caterini. Ru-kometna reprezentacija Hrvatske osvojila srebrnu medalju na SP u Tunisu. Košarkaši Zadra osvojili košarkaški kup Hrvatske. Ivan Ljubičić igrao finale ATP Rotterdam. Mirko Cro Cop Filipović pobijedio Amerikanca Marka Colemana.

OŽUJAK: Još jedno finale za Ljubičića, ovog puta u Dubaiu. Hrvatska u gostima pobijedila SAD u Davis-cupu (3:2). Janica Kostelić osvojila drugo mjesto u ukupnom poretu Svjetskog kupa. Zagreb izbacio Partizan u četvrtfinalu rukometnog kupa pobjednika kupova. Hrvatska pobijedila Island (4:0) i Maltu (3:0) u kvalifikacijama za plasman na SP u Njemačkoj.

TRAVANJ: Tamara Boroš osvojila zlato, srebro i broncu na stolnoteniskom EP u Danskoj, a hrvatska ženska reprezentacija srebrnu medalju. Zoran Primorac osvojio broncu na istom natjecanju. Košarkašice Croatie osvojile četvrto mjesto na Final Fouru. Pobjedom nad Vardarom (34:26) rukometaši Zagreba plasirali se u finale Kupa kupova.

Kristijan Curavić oborio svjetski rekord u ronjenju ispod leda. Hrvač grčko-rimskim stilom Neven Žugaj osvojio broncu na EP u Bugarskoj. Hrvatska bolja od Tajlanda u Fed Cupu tenisačica (3:2).

SVIBANJ: Odbojkaši Varaždina postali prvacima Hrvatske. Prezentiran logo hrvatsko-mađarske kandidature za dobivanje EP u nogometu 2012. godine. Vaterpolisti Juga osvojili četvrto mjesto na Final Fouru. Ljubičić osvojio Zagreb Open.

LIPANJ: Hajduk obranio naslov prvaka Hrvatske u nogometu. Hrvatska pobijedila u gostima Bugarsku (1:3) u kvalifikacijama za SP. Marin Čilić pobjednik junior-skog Roland Garrosa. Hrvatske kuglašice

osvojile broncu na SP u Novom Sadu. Tenisač Ivo Karlović se plasirao u finale ATP Queensa. Mario Ančić osvojio svoju prvu ATP titulu u Hertogenboschu. Zadar postao prvak Hrvatske u košarci.

SRPANJ: Stjepan Janić osvojio zlato (kajak 1000m) na MI u Španjolskoj, a potom s bratom Mićom ponovio uspjeh (500m). Cro Cop pobijedio Ibragima Magomedova. Tamara Boroš osvojila zlato na MI.

drilicar Ivan Kljaković Gašpić osvojio zlato na juniorskom SP u jedrenju u Rusiji. Pobjedom nad Rusijom (3:2) Hrvatska se plasirala u finale Davis-cupa. Tenisačica Karolina Šprem plasirala se u finale WTA turnira u Calcutti.

LISTOPAD: Hrvatska pobijedila Švedsku (1:0) i izborila plasman na SP. Ivan Ljubičić pobjednik ATP turnira u Metz. Mario Ančić se plasirao u finale ATP turnira u

Veljko Rogošić započeo plivački maraton od Savudrije do Prevlake. Braća Skelin osvojili prvo mjesto u veslačkom Svjetskom kupu. Pobjedom nad Rumunjskom (4:1) Hrvatska izborila plasman u polufinale Davis-cupa. Nogometaši Hajduka osvojili Superkup.

KOLOVOZ: Plivač Duje Draganja osvojio srebrnu medalju na SP. Kajakaš Stjepan Janić osvojio broncu na EP u Poljskoj. Vaterpolisti Hrvatske osvojili četvrto mjesto na SP u Kanadi. Hrvatska odigrala u Splitu prijateljski nogometni susret protiv svjetskog prvaka Brazila (1:1). Jedrilicar Mate Arapov osvojio srebro na EP u Španjolskoj.

RUJAN: Cro Cop poražen u borbi za prvaka svijeta. Bočar Goran Percan osvojio pojedinačno zlato i u paru s Robertom Iskrom na juniorskom SP u Sloveniji. Je-

Tokiju. Ljubičić osvojio ATP turnir u Beču. Mladi hrvatski vaterpolisti osvojili srebro na juniorskom SP. Cro Cop pobijedio Joshua Barnetta. Ljubičić igrao finale turnira Masters serije u Madridu.

STUDENI: Rukometaši Hrvatske osvojili četvrto mjesto na Superkupu. Ljubičić igrao finale turnira Masters serije u Parizu. Nogometna reprezentacija izgubila prijateljski susret od Portugala u gostima (0:2). Ljubičić zaigrao na Mastersu osam najboljih svjetskih tenisača (1 pobjeda i 2 poraza u skupini). Boksač Mario Šivolija osvojio srebro na SP u Kini.

PROSINAC: Pobjedom nad Slovačkom (3:2) Hrvatska prvi puta u povijesti osvojila Davis cup i postala momčadski prvak svijeta. Ždrijeb za SP 2006. godine Hrvatsku svrstao u skupinu F skupa s Brazilom, Australijom i Japanom. ■

Davor Francišковиć, nogometaš Bačke iz Subotice

Najbolji u svom godištu

Nisam sebičan i volim uposliti svoje suigrače u navalnom redu

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Posredstvom brojnih televizijskih postaja u prilici smo svakodnevno diviti se majstorstvu i nogometnoj vještini velikih zvijezda najpopularnijeg svjetskog sporta. Ali svi ti majstori kožnate lopte, poput recimo *Ronaldinha*, *Zidanea*, *Beckhama* ili *Lamparda*, na samom početku svoje igračke karijere bili su natprosječno talentirani poletarci poput, recimo, *Davora Francišковиća* (1997.), malog nogometaša *Bačke*, najstarijeg nogometnog kluba na ovim prostorima. Uz malu asistenciju tate *Ivice*, također nekadašnjeg nogometaša ovog renomiranog subotičkog i vojvođanskog kluba, porazgovarali smo s Davorom u njegovom prvom velikom razgovoru za novine. Nek se zna, kada jednog dana postane svjetska nogometna zvijezda, kako je medijski debitirao za »Hrvatsku riječ«.

► **Tko te je odveo na prvi trening i koliko si imao godina kada si započeo s aktivnim treniranjem nogometa?**

Iako je tata *Ivica* od prvog nogometnog trenutka uz mene, na prvi trening me je odvela mama *Jasna*. Bilo je to u mojoj petoj godini i već tri godine redovito treniram nogomet u majici subotičke *Bačke*.

► **Tko je bio tvoj prvi trener, a pod čijim stručnim nadzorom sada vježbaš i uasvršavaš nogetnu vještinu?**

Moj prvi nogometni trener je bio *Zoltan Kujundžić*, negdašnji poznati vratar *Bačke* i *Spartaka*, a sada treniram kod *Marka Romića*, također bivšeg dugogodišnjeg nogometaša subotičke *Bačke*.

► **Jedan od izravnih povoda za ovaj razgovor je i tvoje proglašenje za najboljeg nogometaša svog godišta u Bačkoj za proteklu 2005. godinu.**

Jesen je odigran turnir našeg dobnog uzrasta na terenima *Spartaka* iz Subotice, i ta-

da su se od strane nogometnih stručnjaka birali najbolji nogometaši klubova koji su nastupali na tom natjecanju, a ja sam proglašen za najboljeg u svom godištu.

► **Osim tog turnira tijekom protekle godine odigrao si mnoštvo susreta na nekoliko turnira diljem Vojvodine. Gdje si sve nastupao za svoju Bačku?**

Igrali smo u Somboru, gdje smo osvojili prvo mjesto, u Feketiću i Subotici smo bili drugi, u Svetozaru Miletiću treći, a nastupali smo još u Novom Sadu, te Szegedu i Sandorfalvi (Mađarska), gdje sam na turniru bio prvi strijelac s 6 postignutih golova, iako smo ispali već u prednatjecanju.

► **Na kojoj poziciji igraš u momčadi?**

Iako često postizem golove, u biti nisam čista špica, već se najprirodnije osjećam na mjestu polušpice. Dešnjak sam, ali podjednako igram s obje noge, vjerojatno zato što pišem lijevom rukom.

► **Koliko si približno odigrao susreta i postigao zgoditaka za protekle tri godine?**

Prema mojoj i tatinoj evidenciji bilo je oko

80 zvaničnih susreta na kojima sam postigao blizu 100 golova.

► **Koji bi susret izdvojio kao »naj« svoje dosadašnje karijere?**

Bio bi to polufinalni susret na turniru u Svetozaru Miletiću kada smo pobijedili momčad novosadske Vojvodine (2:1), a ja sam postigao oba gola za našu momčad.

► **Što je tvoje najjače oružje i kvaliteta u igri?**

Prijam lopte i osjećaj za asistenciju, jer nisam sebičan i volim uposliti svoje suigrače u navalnom redu.

► **Imaš li nekog nogometnog uzora i za koji klub navijaš?**

Navijam za zagrebački *Dinamo*, a volim *Da Silvu* i *Luku Modrića*. Od svjetskih igračkih zvijezda najviše volim gledati *Ševčenka* iz Milana.

► **A tko su tvoji najdraži nogometni suigrači iz kluba?**

Dragi su mi svi moji suigrači s kojima treniram i igram susrete, a najbolje surađujem s *Lukom Sili* i *Nenadom Vukanovićem*.

► **Kako trenirate tijekom zimskog perioda?**

Treniramo dva puta tjedno u salama OŠ »Ivan Milutinović« i »Majšanski put«, u kojima ponajviše radimo na uvježbavanju tehnike i međusobnoj igri na dva gola.

► **Uz odlične rezultate na nogometnom terenu jednako si odličan i u školskoj klupi. U koju školu ideš i koji razred?**

Idem u 2/h razred OŠ »Matko Vuković«, skupa s mojom sestrom blizankom *Korinom*.

► **Što voliš raditi u pauzi između školskih i nogometnih obveza?**

U zimskom periodu volim ići na klizanje, igrati se s drugovima, ali i uvijek pogledati na TV-u kada ima neka dobra utakmica.

► **U vašem nogometnom uzrastu još uvijek igrate na terenima manjih dimenzija (40x60m), jesi li već igrao i na cijelom (velikom) terenu?**

Odigrao sam samo jedan susret na velikom terenu i bilo mi je pomalo čudno, jer sam navikao na znatno manji prostor. Ali kako s deset godina prelazimo na veliki teren, sve više ću uvježbavati i brzo se naviknuti na igru na velikoj površini. ■

Tjelesne predispozicije

Udobio od samo 6,5 godina Davor je uspio, poslije sat i pol treninga, uraditi čak 150 trbušnjaka i 30 sklekova na mjerjenju vježbi izdržljivosti.

Grandiozno djelo velikoga Krleže

Priredio: Zdenko Samaržija

29. studenoga 1924. umro je talijanski skladatelj *Giacomo Puccini*. Rođen je 22. prosinca 1858. godine. Najvažnija djela su mu opere: *La Boheme*, *Tosca*, *Manon Lescaut*, *Madam Butterfly*.

24. prosinca 1798. godine rodio se *Adam Mickiewicz*, poljski književnik.

25. prosinca 800. godine papa *Lav III.* okrunio je carskom krunom *Karla Velikog*.

25. prosinca 1899. godine rođen je *Humphrey Bogart*.

25. prosinca 1938. godine umro je u Pragu *Karel Čapek*, češki književnik.

25. prosinca 1989. godine strijeljan je *Nikolaj Ceausescu*.

27. prosinca 1571. godine rodio se *Johannes Kepler*, njemački zvijezdoznac. Umro je 15. studenoga 1630. godine.

27. prosinca 1822. godine rodio je *Louis Pasteur*, francuski znanstvenik.

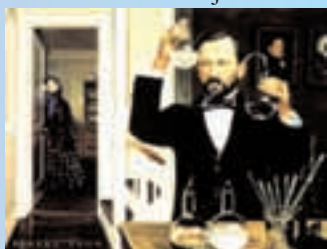
27. prosinca 1901. godine rođena je u Berlinu *Marlene Dietrich*.

15. prosinca 1832. u Dijonu u Francuskoj rodio se *Alexandre Gustave Eiffel*, francuski građevinski inženjer. Izgradio je povodom Svjetske izložbe u Parizu 1889. godine toranj, koji će postati atrakcija Pariza. Izgradio je i konstrukciju Kipa slobode, koji su Francuzi poklonili Amerikancima. Zapravo, ta su dva spomenika zasjeni - la njegove genijalne konstrukcije

željezničkih mostova, koje su prihvatili umalo svi svjetski konstruktori. Umro je 27. prosinca 1923. godine u Parizu.

28. prosinca 1895. godine su braća *Auguste* i *Louis Lumiere* priredila pariškoj Velikoj kavani prvi filmski program.

28. prosinca 1899. godine rodio se *Miroslav Feldman*.

27. na 28. prosinca 1925. godine ubio je *Sergej Aleksandrovič Jesenjin*. Rođen je 3. listopada 1895. u selu Konstatinovu, u Rjazanskoj guberniji,

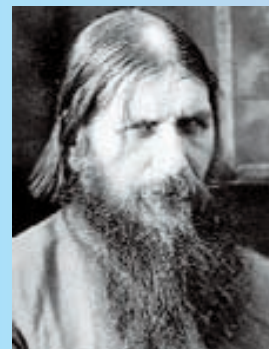
29. prosinca 1980. godine umro je *Miroslav Kr-*

leža, hrvatski književnik, urednik mnogih časopisa i enciklopedist. Rodio se 7. srpnja 1893. u Zagrebu, a školovao se, među ostalim gradovima, i u Pečuhu. Lucidan, svestran u temama i književnim formama, sveobuhvatan u problemima koje je analizirao, Krleža je stekao laskavu titulu najvećega hrvatskoga književnika svih vremena. Njegovo se djelo ne može svrstati ni u jednu stilsku formaciju. Najvažnija djela su *Legende*, *Zastave*, *Moj obračun s njima*, *Dijalektički antibarbarus*, *Balade Petrice Kerempuha*, *Na rubu pameti*, *Glamabayevi...*

29. prosinca 1926. umro *Rainer Maria Rilke*, austrijski pjesnik.

30. prosinca 1865. u Bombayu rodio se *Joseph Rudyard Kipling*, britanski književnik. Odličnoga obrazovanja dobro je upoznao i europsku kulturu i indijsku kulturu. Monarhist i pristalica kolonijalizma, ali ujedno i kritičar britanskoga društva, Kiplink je bio omiljen u svim društvenim staležima. Godine 1907. dobio je Nobelovu nagradu. Napisavši alegorijsku bajku s rasističkom osnovicom o dječaku koji je odrastao u džungli, a odgojile su ga životinje, Kiplink je kritizirao britansko društvo, no, kao i mnoge knjige tako je i njegova *Knjiga o džungli* drugačije protumačena i postala je dio opće kulture i obavezna lektira u mnogim zemljama. Umro je za boravljen 18. siječnja 1936. godine.

30. prosinca 1916. godine ubijen je u Petrogradu *Grigoriy Jefimovič Rasputin*.

31. prosinca 1869. godine rođen je u Le Cateau Cambresisu je francuski slikar, grafičar, kipar i dekorater *Henri Matisse*.

BAŠTINO VICA RUBRA	NEUSODNA SITUACIJA	/NAMI- NITOST FILE	2000 VISA PAPNIKA	OKRE NEČEGA	KING KONG (LAT.)	ORANICA	REDOVI IZ KUHANA	MOTITI BOJE SE NAFLA OČJE DANINA								
PUE SE NA OČEKLJ NOVO GODINI																
OSTVA- RENJE																
PASMINA RUBA																
DRUGE OSTALE				URUČITI PREDATI REMOT SIGNALIZIRAN VAČERAMA												
SELJACI POLJOPRIV REDNO						"PINKET" OTKROVNI AK KATITIT IZ VITIT- BILJA										
SUPROTNI VIZINIS		VRHOVNI PAPIRSKI SUD OPKRENO PROKLET SUDNO					"ABSTINENCIJA" ANTIMON SARFRENDO VRUJEME									
"KALITIT"			NUŠNA ZA LUZINU KRAJINU ZAVNOŠ LUBIT													
NEUTRALNO ELEK- TRONNA ČESTICA U ATOMSKOJ JEZORI																
ODJEVNI (TJEDNJE)																
IGRANJE KOSARKE NA ŽIGLAN KOS					GLUMAC LEVI ČUVENI TESANSKI VOJSKO- VODJA				ORAFIČKI RADNOST JE TRACI	"TOUSHT"	ODRABENI PRISTUP KAKIŠENI DOKNO	NAUJANJE DIO KEMI- TITIMENIA	GRČKO SLOVO		ŽADNI DAN II GODINI STARO GODINA	
SVICAR- SKA NOVINSKA AGENCIJA				BREDISTE POTREBA AMERIČKA SARFENJA DOKRANA										"ŠVEDSKI"		
PISAC ANALA KRONIKARI											KRIK RAS I RNO TORNENKA POVA ILITITERE- LUDJA				OVJETNJE	
KADIFIČA SKIRI							HEKRA NA TITITIM- JEMA TAKIŠENI DIO REŠI SOCIETY"						"VLASNIK"	MAJKA KROJKA I TITIMA		
ALTANIKO MISKO IMT (DALLAŠ)						NALNO LITITI PRITOK DOKNAMA	BARENA TAPIDA RACNO STANJE VLADOLA					TRACIRAN KUKAC LAKA U OKRUKU KROJKA				
"TOSKOT"		PETRODANI MABA AMERIČKO GLUMAC KROJKA											PEDINA TITITIMA II KROJKA BRPASTA KROJKA KROJKA			
D. I. 2. KROJKA KROJKA			VRSTA KROJKA KROJKA						STRAJNJI DIO KROJKA KROJKA						"TRIMPTIT"	TAMJANA KROJKA
PROČI- NOST								OČEVA I MALJONA MAJKA KROJKA KROJKA						MARKO TOMAS KROJKA KROJKA		
ELIPSO KROJKA				TOTIJEŠ ZAPRANO INTERNAT PUBIS KROJKA					ORAVNIKI ELIŠADAT ADALBERT TITITITIA							
NOČA- MIŠI KROJKA					MOKRO ZALJEV DOKNAMA SUSJEDNA SLOVA							PRENOVA MABA OLIVER TITITIA				
MANOUP						GENEVA TITITIA TITITIA										
VALKAN NA BILJICI					ELIPSO KROJKA KROJKA										"KROJKA"	

RJEŠENJA:

KING KONG, APERITIV, NESANICA, TRIMARAN, RITA, AJA, IT, TAČ, K, D, ČIM, EO, ALEKSEJ, APATRID, OBI, ENNIO, PLESO, PANKREAS, SRETEN, OV, IDS, KRATA, A, LOVRATA, ANTIMON, OSRAM, PESTICID, TIS, PETKO, ANAS, E, SIGURNOST, JA, MIKROSKOP, NASER, IKA, STALAKTIT, V, NATOP, TOTO, DAMA, ARIJAN, GILGAMEŠ

PETAK 30. 12. 2005.

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Svijet slavnih, serija
10.00 Vijesti
10.10 Svemirska pustolovina:
Hoće li naša galaktika
preživjeti?
11.00 Vijesti iz kulture
11.05 Među nama, znanstveno-
obrazovni program
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Sestre, serija
15.05 Spiderman, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 Odjednom mi,
dokumentarna emisija
16.35 Život je lijep
17.35 Vijesti
17.50 Najslabija karika, kviz
18.35 Ljubav u zaleđu, serija
19.30 Dnevnik
20.10 James Bond: Svijet nije
dovoljan, britanski film

22.20 Vijesti iz kulture
22.30 Struna u krvi 3., mini-serija
00.05 Vijesti dana
00.20 Spinning Boris,
američki film
02.10 National Lampoon's Loaded
Weapon 1., američki film
04.00 Ubij me nježno,
američko-britanski film
05.40 Oprah Show
06.25 Ljubav nema cijene, serija

07.00 VIP DJ
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Animanijaci, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Učilica
09.30 MULTI SAT:
09.40 Deset minuta
10.00 Kokice
10.30 Spiderman, crtana serija

10.50 Život pred nama,
serija za mlade
11.40 Candleshoe,
američki film za djecu
13.20 Na Badnju večer, crtani film
14.10 Štrumfeta, crtani film
14.35 Crtani film
14.45 Vijesti za gluhe
14.55 Barney's Great Adventure,
film za djecu
16.10 Vijesti na drugom
16.25 Svijet slavnih, serija
17.15 Tree Hill 2., serija
18.00 Hrvatska danas
18.50 Animanijaci, crtana serija
19.15 8 jednostavnih pravila za
dečke moje kćeri
tinejdžerice 2.,
humoristična serija
19.35 VIP DJ
20.10 Bitange i princeze II., serija
20.50 Jesam tel 3.,
humoristična serija
21.20 Večernja škola
21.50 Vijesti na drugom
22.05 Zlikavci, hrvatska
humoristična animirana serija
22.15 Crveni planet, američki film
00.00 Večer s Joolsom Hollandom
01.00 Pregled programa za subotu

06.35 Andy Richter, serija
07.00 Šaljivi kućni video
07.30 Kraljica mača, serija
08.20 Nasljednica, serija
09.20 Ljubav na kocki, serija
10.20 Putovi ljubavi, serija
11.20 Izlog strasti, serija
12.00 Šaljivi kućni video
12.30 Jimmy Neutron, igrani film
14.00 Inventura,
informativna emisija
15.05 Moja obitelj, serija
15.35 Andij Richter, serija
16.05 Nasljednica, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.05 Hypo Ski report
17.10 Ljubav na kocki, serija
18.05 Jelena, serija
18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer,
informativni magazin
20.00 Laku noć, Hrvatska,
crtana serija
20.10 Istraga,
kriminalistički magazin
21.00 Vlak pun love, igrani film
22.50 Pripravnici, serija
23.45 National Geographic report:
Misteriozne havarije
Mediterrana

23.50 Taksist, serija
00.45 Zandalee, igrani film
02.30 Taxi Free
02.50 Kraj programa

05.00 Ljubav jednog oca,
telenovela (R)
05.40 Ljubav bez predaje,
telenovela (R)
06.30 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
06.50 Beyblade, crtana serija

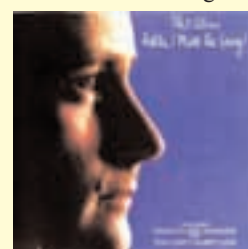

07.15 Transformers Energon,
crtana serija
07.35 Bračne vode,
humoristična serija (R)
08.00 Sanja, talk show (R)
09.00 Eksploziv, magazin (R)
09.40 Powder park,
obiteljska serija
10.35 Big Brother—
reality show (R)
11.55 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
12.20 Sam u kući 4,
igrani film, komedija
13.45 Ljubav jednog oca,
telenovela
14.50 Ljubav bez predaje,
telenovela
15.40 Simpsoni, humoristična
animirana serija
16.05 Pod istim krovom,
humoristična serija
16.35 Roseanne,
humoristična serija
17.00 Bračne vode,
humoristična serija
17.25 Dadilja, humoristična serija
17.50 Sanja, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Big Brother— reality show
23.40 Vijesti, informativna emisija
23.50 Gimnazija za divljake,
igrani film, komedija
01.20 Izgubljeno blago,
igrani film, akcijski
02.50 Cobra 11,
kriminalistička serija (R)
03.40 Gimnazija za divljake,
igrani film, komedija (R)
05.05 Djed Mraz na odmoru,
obiteljska komedija (R)

SUBOTA

07.15 TV raspored
07.20 TV kalendar
07.30 Vijesti
07.35 Principal Takes a Holiday,
kanadsko-američki film
09.00 Vijesti
09.15 See Spot Run, američki film
10.50 Vijesti iz kulture
10.55 National Geographic:
Potapanje Belgrana
12.00 Dnevnik
12.20 Ljubav nema cijene, serija
13.05 Prizma –
multinacionalni magazin
13.50 Vijesti
14.05 Spas 911 (7.)
14.50 Orgazmički organsko,
dokumentarna serija
15.20 Dvoboj vrtlara
15.55 Oprah Show
16.40 Vijesti
16.50 Inspektor Rex 8., serija
17.40 Prirodni svijet:
Slonovska špilja
18.35 TV Bingo Show
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
20.02 Vinjete skijašica
20.10 Big Band HRT
00.00 Čestitka
00.10 Phill Collins u Zagrebu

01.40 Novi fosili, snimka koncerta
03.10 Kylie: Money Can't Buy
04.15 Zlatna ploča
05.45 Slobodna zona, kratki
dokumentarni film
05.55 Ljubav nema cijene, serija

07.20 TEST
07.35 TV raspored
07.40 Teletubbies, lutkarska serija
08.05 Ljubav u zaleđu, serija
09.35 Duhovni izazovi – međure
ligijski magazin
09.50 Sunčani dan

31. 12. 2005.

10.20 Sretan dan
10.40 Dokoličar
11.15 Isplata
11.40 TV raspored
11.45 Dr. Dolittle 2., američki film
13.10 James Bond: Svijet nije dovoljan, britansko-američki film
15.15 Filmska klasika: Veliki bijeg, američki film
18.05 Amarcord, talijanski film
20.10 James Bond: Umri drugi dan, britanski film
22.25 Zavedi me, razvedi me – američki film
00.10 Zmajev poljubac, američki film
01.45 Monty Python: Smisao života, britanski film
03.30 Teška meta, američki film
05.05 Istok je istočno, britanski film
06.45 Na putu do foruma zbilo se nešto čudno!, američki film

06.45 Cubix, crtana serija
07.30 Yu-gi-oh, crtana serija
08.20 Ninja kornjače, crtana serija
09.10 Hlapićeva priča, emisija za djecu
09.25 Hlapićeve nove zgode, crtana serija
09.50 Hlapićeva nagradna igra
10.05 TV prodaja
10.15 VIP DJ, glazbena emisija
11.20 TV prodaja
11.30 Emisija uoči borbe
12.00 Cro cp vs. Mark Hunt, prijenos
12.35 Vlak pun love, igrani film
14.25 Superagent, serija
15.15 Istraga, kriminalistički magazin
16.10 Inventura, informativni magazin
17.00 Vijesti Nove TV
17.05 Hypo Ski report
17.10 Josie i mačkice, igrani film
18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer, informativni magazin
20.00 Cro Cop vs. Mark Hunt, snimka
20.30 Laku noć, Hrvatska – novogodišnje izdanje

21.20 Policajac s Beverly Hillsa 1, igrani film
23.15 Policajac s Beverly Hillsa 2, igrani film
01.00 Policajac s Beverly Hillsa 3, igrani film
02.40 Četiri sobe, igrani film
04.15 Josie i mačkice, igrani film
05.50 Laku noć, Hrvatska – novogodišnje izdanje

06.45 Sam u kući 4, igrani film, komedija (R)
08.05 Ed, Edd i Eddy, crtana serija
08.30 Dexterov laboratorij, crtana serija
08.55 Johnny Bravo, crtana serija
09.20 Medvjedići dobra srca, crtana serija
09.40 Sabrina, mala vještica, humoristična serija
10.05 Centar svijeta, humoristična serija
10.30 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
12.50 Srebrni vuk, igrani film, obiteljski
14.30 Corrina, Corrina, igrani film, komedija
16.30 Big Brother-reality show (R)
18.15 Zvijezde Extra: Robbie Williams, zabavna emisija

18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Mjenjačnica, zabavna emisija
20.00 Arnold Schwarzenegger: Osveta, igrani film, akcijski
21.55 Arnold Schwarzenegger: Brisač, igrani film, akcijski
23.55 Novogodišnja zdravica
00.05 Robbie Williams, koncert
01.30 Bijelo dugme, koncert
03.30 Runjićeve večeri, koncert (prvi dio)
05.00 Runjićeve večeri, koncert (drugi dio)

NEDJELJA 1. 1. 2006.

06.40 TV raspored
06.45 TV kalendar
06.55 Vijesti
07.00 Put u Eldorado, američki animirani film
08.25 Aladdin, crtana serija
08.45 Timon i Pumbaa, crtana serija
09.15 Dungeons&Dragons, američki film
11.00 Vijesti
11.10 TV raspored
11.15 Beč: Novogodišnji koncert, prijenos
13.45 TV raspored
13.55 Dnevnik
14.15 Nedjeljom u 2
15.20 Vijesti
15.35 Džingis Kan, dokumentarni film
16.30 Zmajovo srce, američki film
18.10 Novogodišnji koncert Tamburaškog orkestra HRT-a, prijenos
19.15 LOTO 6/45
19.30 Dnevnik
20.02 Vinjete skijašica
20.10 Gospodar prstenova: Prstenova družina, američki film

23.15 Vijesti dana
23.30 Zmajovo srce, američki film
01.10 Dungeons&Dragons, američki film
02.55 Večer s Rodom Stewartom
03.50 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.10 The Magnificent Seven (Sedmorica veličanstvenih), američki film
06.15 Opera Box: Silvestrovo u Berlinu

08.15 TEST
08.30 TV raspored
08.35 Ljubav u zaleđu, serija
10.50 Biblija
11.00 Zagreb: Misa, prijenos
12.00 TV raspored
12.05 Barbie na Labuđem jezeru, animirani film
13.30 Mir i dobro
14.00 Opera Box: Silvestrovo u Berlinu
14.45 Gospodica Marple, serija
16.20 Večer s Rodom Stewartom
17.20 James Bond: Umri drugi dan, britansko-američki film
19.30 Simpsoni 14., humoristična serija
20.00 Phill Collins u Zagrebu
21.30 Willie Nelson & Friends
23.05 Evergreen – ciklus klasičnog vesterna: The Magnificent Seven (Sedmorica veličanstvenih)
01.10 Gospodica Marple, serija
02.45 Pregled programa za ponedjeljak

06.40 Školska liga
07.10 Yu-gi. oh, crtana serija
08.00 Ninja kornjače, crtana serija
08.45 TV prodaja
08.55 Divlje mačke, animirani film
10.10 TV prodaja
10.20 VIP DJ, glazbena emisija
11.20 TV prodaja
11.30 National Geographic report: Misteriozne havarije Mediterana
11.35 Policajac s Beverly Hillsa 1, igrani film
13.25 Policajac s Beverly Hillsa 2, igrani film
15.10 Policajac s Beverly Hillsa 3, igrani film
17.00 Vijesti Nove TV
17.05 Hypo Ski report
17.10 Laku noć, Hrvatska – novogodišnje izdanje
18.00 Red carpet, zabavna emisija
18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.25 Sport Nove TV
19.30 Vrijeme Nove TV
19.35 Nova navečer, informativni magazin
20.00 Veliki potres, igrani film

NEDJELJA

21.40 Ona ili on, kviz
22.35 Plešimo zajedno, igrani film
00.30 Izdaja, igrani film
01.55 Ispod maske, igrani film
03.45 Kraj programa

06.15 Corrina, Corrina,
igrani film, komedija (R)
08.10 Sabrina mala vještica,
humoristična serija (R)
08.35 Centar svijeta,
humoristična serija (R)
09.00 Medvjedići dobra srca,
crtana serija
09.25 Krava i Pilić, crtana serija
09.50 Dexterov laboratorij,
crtana serija
10.15 Johnny Bravo, crtana serija
10.40 Sinbad, animirani film

12.05 Beskrajni dan, igrani film,
komedija
13.50 Arnold Schwarzenegger:
Brisač,
igrani film, akcijski (R)
15.50 Arnold Schwarzenegger:
Osveta, igrani film,
akcijski (R)
17.40 Salto, zabavna emisija
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Salto: Uhvaćeni na djelu,
zabavna emisija
20.00 Zauvijek u mom srcu,
igrani film, ljubavna drama
23.10 Slučajna avantura, igrani
film, romantična drama
01.25 Beskrajni dan,
igrani film, komedija (R)

PONEDJELJAK 2. 1. 2006.

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Svijet slavnih, serija
09.55 TV raspored
10.00 Vijesti
10.10 Povijesne legende: Ramzes
– miljenik bogova
11.00 Vijesti iz kulture
11.05 Vrijeme danas
11.10 Riječ i život: Za civilizaciju
ljubavi, religijski program
12.00 Dnevnik
12.15 TV kalendar
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.20 Maja, talk-show
14.00 Vijesti
14.10 TV raspored
14.13 Vrijeme danas
14.15 Sestre, serija
15.05 Spiderman, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 Lud bi bio 'ko bi zamjerio,
emisija pučke i
predajne kulture
16.35 Život u živo
17.35 Vijesti
17.50 Najslabija karika, kviz
18.35 Ljubav u zaleđu, serija
19.30 Dnevnik
20.02 Vinjete skijašica
20.10 Škoro, snimka koncerta
21.45 Na posebnom zadatku:
Edita od Križa
22.15 Vijesti iz kulture
22.30 Otvoreno
23.25 Na rubu znanosti: Ayurveda
00.25 Vijesti dana
00.40 Dobro ugođena večer:
Rachlin & Friends
01.45 Začaran, američki film
03.20 Tree Hill 2., serija
04.05 Sestre, serija
04.55 Slobodna zona, kratki
dokumentarni film
05.05 Na rubu znanosti: Ayurveda
06.00 Ljubav nema cijene, serija

06.45 TEST
07.00 VIP DJ
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Animirani, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Unidentified Flying
Oddball, film za djecu
10.50 Spiderman, crtana serija
11.15 Život pred nama,
serija za mlade

12.05 Tajni život gmazova:
Gušteri
12.30 Dunston Checks In,
film za djecu
14.00 Animirani klasici:
Ružno pače
14.45 Vijesti za gluhe
14.55 Zemlja daleke prošlosti,
animirani film
16.05 TV raspored
16.10 Vijesti na drugom
16.20 Vrijeme sutra
16.25 Svijet slavnih, serija
17.10 TV raspored
17.15 Tree Hill 2., serija
18.00 Hrvatska danas
18.50 Animirani, crtana serija
19.15 8 jednostavnih pravila za
dečke moje kćeri
tinejdžerice 2.,
humoristična serija
19.35 VIP DJ
20.10 Uzmi ili ostavi, TV igra
20.50 Začaran, američki film
22.30 Vijesti na drugom
22.40 Svjetski skijaški kup
»Snježna kraljica« –
pregled dana
22.50 Na dužnosti, serija
23.35 Ciklus Bigasa Lune: Šunka,
šunka – španjolski film
01.10 Pregled programa
za utorak

06.45 Šaljivi kućni video
07.15 Mali mačkun, crtani film
07.40 Kraljica mača, serija
08.30 Nasljednica, serija
09.20 Tv prodaja
09.30 Ljubav na kocki, serija
10.20 TV prodaja
10.30 Putovi ljubavi, serija
11.20 TV prodaja
11.30 Izlog strasti, serija
12.00 Šaljivi kućni video
12.30 TV prodaja
12.40 Plešimo zajedno, igrani film
14.35 Red Carpet,
zabavna emisija
15.25 TV prodaja
15.35 Moja obitelj, serija
16.05 Andy Richter, serija
16.30 TV prodaja
16.40 Nasljednica, serija
17.30 Vijesti Nove TV
17.35 Hypo Ski report
17.40 Ljubav na kocki, serija
18.30 Mr. Bean, serija
18.55 Hypo Ski report

19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer,
informativni magazin
20.00 Drugo lice –
Petar Vlahov show
21.00 Izgubljeni, serija
22.40 Will i Grace, serija
23.10 JAG, serija
00.05 Ispovijedi opasnog uma,
igrani film
02.00 Taxi Free
02.20 Kraj programa

06.50 Transformers Energon,
crtana serija
07.10 Beyblade, crtana serija
07.35 Simpsoni, humoristična
animirana serija (R)
08.00 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
08.20 Roseanne,
humoristična serija (R)
08.45 Bračne vode,
humoristična serija (R)
09.10 Sanja, talk show (R)
10.10 Ekkluziv, magazin (R)
10.45 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
11.10 Kuća duhova,
igrani film, obiteljski
12.55 Ljubav jednog oca,
telenovela
14.00 Ljubav bez predaje,
telenovela
14.50 Powder park,
obiteljska serija
15.40 Simpsoni, humoristična
animirana serija
16.05 Pod istim krovom, humori -
stična serija
16.35 Roseanne,
humoristična serija
17.00 Bračne vode,
humoristična serija
17.25 Dadilja, humoristična serija
17.50 Sanja: Otkud najednom
baby boom?, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Zaštićeni svjedok,
igrani film, akcijski triler
21.45 Trinaesti ratnik, igrani film,
povijesni spektakl
23.15 Vijesti, informativna emisija
23.30 Slučajna avantura,
igrani film, drama (R)

UTORAK 3. 1. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Svijet slavnih, serija
09.55 TV raspored
10.00 Vijesti
10.10 Povijesne legende: Quin Shihvangdi – zagonetka prvog kineskog cara
11.00 Vijesti iz kulture
11.05 Vrijeme danas
11.10 Meta, emisija za branitelje
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.20 Maja, talk-show
14.00 Vijesti
14.13 Vrijeme danas
14.15 Sestre, serija
15.05 Spiderman, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 Euromagazin
16.35 Život u živo
17.35 Vijesti
17.50 Najslabija karika, kviz
18.35 Ljubav u zaleđu, serija
19.30 Dnevnik
20.02 Vinjete skijašica
20.10 Globalno sijelo
20.45 Ništa osobno
21.30 Hrvatsko podmorje 3.: Pag
22.05 Vijesti iz kulture
22.20 Otvoreno
23.15 Drugi format
00.10 Vijesti dana
00.25 Ponoćna antologija: Betty Fisher i druge priče, francuski film
02.05 Stažist 2., humoristična serija
02.25 Tree Hill 2., serija
03.10 Sestre, serija
03.55 Na dužnosti, serija
04.40 Bez traga 2., serija
05.25 Globalno sijelo
05.55 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.45 TEST
07.00 VIP DJ
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Animanijaci, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Učilica
09.30 MULTI SAT:
09.40 Navrh jezika

10.00 Promjene, dokumentarni film
10.30 Spiderman, crtana serija
10.55 Život pred nama, serija za mlade
11.45 Slavni parovi: Kirk Douglas i Vicente Minelli
12.15 Breakfast With Einstein, britanski film za djecu
13.45 Palčić i Palčica, crtani film
14.40 Vijesti za gluhe
14.50 Land Before Time II.: The Great Valley Adventure, animirani film
16.05 TV raspored
16.10 Vijesti na drugom
16.20 Vrijeme sutra
16.25 Svijet slavnih, serija
17.15 Tree Hill 2., serija
18.00 Hrvatska danas
18.50 Animanijaci, crtana serija
19.15 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri
tinejdžerice 2., humoristična serija
19.35 VIP DJ
20.10 Uzmi ili ostavi, TV igra
20.45 Brazil, britanski film
23.05 Vijesti na drugom
23.15 Svjetski skijaški kup »Snježna kraljica« – pregled dana
23.25 Bez traga 2., serija
00.15 Na dužnosti, serija
01.00 Stažist 2., humoristična serija
01.20 Pregled programa za srijedu

nova

06.45 Šaljivi kućni video
07.15 Mali mačkun, crtani film
07.40 Kraljica mača, serija
08.30 Nasljednica, serija
09.20 TV prodaja
09.30 Ljubav na kocki, serija
10.20 TV prodaja
10.30 Putovi ljubavi, serija
11.20 TV prodaja
11.30 Izlog strasti, serija
12.00 Šaljivi kućni video
12.30 TV prodaja
12.40 Opća anatomija, igrani film
14.35 Ona ili on, kviz
15.25 TV prodaja
15.35 Moja obitelj, serija
16.00 Andy Richter, serija
16.30 TV prodaja
16.40 Nasljednica, serija
17.30 Vijesti Nove TV
17.35 Hypo Ski report
17.40 Ljubav na kocki, serija
18.30 Mr Bean, serija

18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer, informativni magazin
20.00 Murjak, plavuša i pas, serija
20.55 Šminkerica sa sela, igrani film
22.50 Izgubljeni, serija
23.45 JAG, serija
00.40 Godina oružja, igrani film
02.30 Taxi Free
02.50 Kraj programa

RTL

06.50 Transformers Energon, crtana serija
07.10 Beyblade, crtana serija
07.35 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
08.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
08.20 Roseanne, humoristična serija (R)
08.45 Bračne vode, humoristična serija (R)
09.10 Sanja, talk show (R)
10.10 Exploziv, magazin (R)
10.45 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
11.10 Gusarsko blago, igrani film, obiteljski/avanturistički
12.55 Ljubav jednog oca, telenovela
14.00 Ljubav bez predaje, telenovela
14.50 Powder park, obiteljska serija
15.40 Simpsoni, humoristična animirana serija
16.05 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Roseanne, humoristična serija
17.00 Bračne vode, humoristična serija
17.25 Dadilja, humoristična serija
17.50 Sanja: Političari novog kova, zanima li i njih lova?, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Big Brother – reality show
21.10 Pravi pravcati frajeri, igrani film, komedija
22.45 Cobra 11, kriminalistička serija
23.40 Vijesti, informativna emisija
23.55 Zaštićeni svjedok, igrani film, akcijski triler (R)

SRIJEDA

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Svijet slavnih, serija
09.55 TV raspored
10.00 Vijesti
10.10 Povijesne legende: Ubijte bludnicu – pad Marije Stuart
11.00 Vijesti iz kulture
11.05 Vrijeme danas
11.07 TV raspored
11.10 Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.20 Maja, talk-show
14.00 Vijesti
14.10 TV raspored
14.13 Vrijeme danas
14.15 Sestre, serija
15.05 Spiderman, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 Znanstvena petica
16.35 Život u živo
17.30 Vijesti
17.45 Najslabija karika, kviz
18.30 Ljubav u zaleđu, serija
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
20.02 Vinjete skijašica
20.10 Piramida, zabavni program
21.20 Luda kuća, serija
22.00 Poslovni klub
22.40 Otvoreno
23.30 Vijesti iz kulture
23.40 Tajni život umjetničkih djela 3., dokumentarna serija
00.35 Vijesti dana
00.50 More Dogs Than Bones, američki film
02.30 Tree Hill 2., serija
03.15 Sestre, serija
04.00 Na dužnosti, serija
04.45 Ekipa za očevid 4., serija
05.30 Poslovni klub
06.00 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.45 TEST
07.00 VIP DJ
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Animanijaci, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Učilica
09.30 MULTI SAT:
09.40 Športerica
10.00 Kako nastaje...
10.30 Spiderman, crtana serija

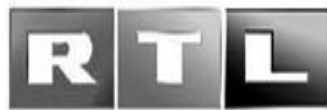
SRIJEDA 4. 1. 2006.

10.50 Život pred nama, serija za mlade
 11.35 Jedan dan u prirodi: Zakouma
 12.05 Emil i detektivi, film za djecu
 13.55 Snjeguljica, crtani film
 14.45 Vijesti za gluhe
 14.55 Land Before Time III.: The Time of the Great Giving, animirani film
 16.05 TV raspored
 16.10 Vijesti na drugom
 16.20 Vrijeme sutra
 16.25 Svijet slavnih, serija
 17.15 Tree Hill 2., serija
 18.00 Hrvatska danas
 18.30 Svjetski skijaški kup – emisija
 19.00 Izvlačenje startnih brojeva za Svjetski skijaški kup, prijenos
 19.35 VIP DJ
 20.10 Svjetski skijaški kup »Snježna kraljica«, uključenje u prijenos koncerta
 21.00 Bogus, američki film
 22.50 Vijesti na drugom
 23.00 Svjetski skijaški kup »Snježna kraljica« – pregled dana
 23.10 Ekipa za očevid 4., serija
 23.55 Na dužnosti, serija
 00.40 Pregled programa za četvrtak

06.35 Andy Richter, serija
 07.00 Šaljivi kućni video
 07.30 Mali mačkun, crtani film
 07.55 Kraljica mača, serija
 08.45 Nasljednica, serija
 09.35 TV prodaja
 09.45 Ljubav na kocki, serija
 10.35 TV prodaja
 10.45 Putovi ljubavi, serija
 11.35 TV prodaja
 11.45 Izlog strasti, serija
 12.15 Šaljivi kućni video
 12.45 TV prodaja
 12.55 Život s Mickeyjem, igrani film
 14.35 Murjak, plavuša i pas, serija
 15.25 TV prodaja
 15.35 Moja obitelj, serija
 16.00 Andy Richter, serija
 16.30 TV prodaja
 16.40 Nasljednica, serija
 17.30 Vijesti Nove TV
 17.35 Hypo Ski report
 17.40 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Mr. Bean, serija
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV

19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 20.00 Sud zločina, igrani film
 21.35 U sridu, društveno-politički magazin
 22.35 Izgubljeni, serija
 23.30 National Geographic report: Misteriozne havarije Mediterana
 23.35 JAG, serija
 00.30 Ukleti blizanci, igrani film
 02.20 Taxi Free
 02.40 Kraj programa

07.10 Transformers Energon, crtana serija
 07.30 Beyblade, crtana serija
 07.55 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
 08.20 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 08.45 Roseanne, humoristična serija (R)
 09.05 Bračne vode, humoristična serija (R)
 09.30 Sanja, talk show (R)
 10.30 Eksploziv, magazin (R)
 11.05 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 11.30 Buddy, igrani film, obiteljski/pustolovni/drama
 12.55 Ljubav jednog oca, telenovela
 14.00 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.50 Powder park, obiteljska serija
 15.40 Simpsoni, humoristična animirana serija
 16.05 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.35 Roseanne, humoristična serija
 17.00 Bračne vode, humoristična serija
 17.25 Dadilja, humoristična serija
 17.50 Sanja: Zašto se bojite seksa?, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.10 Dvornikovi, humoristična serija
 21.05 Nestali, kriminalistička serija
 21.55 Klaun, kriminalistička serija
 22.45 Cobra 11, kriminalistička serija
 23.40 Vijesti, informativna emisija
 23.55 Pravi pravcati frajeri, igrani film, komedija (R)

ČETVRTAK

06.45 TV raspored
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 10.00 Vijesti
 10.10 Povijesne legende: Neron – legenda o čudovištu
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.10 Trenutak spoznaje, znanstveno-obrazovni program
 12.00 Dnevnik
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Govorimo o zdravlju
 14.00 Vijesti
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 Potrošački kod
 16.35 Život u živo
 17.35 Vijesti
 17.50 Najslabija karika, kviz
 18.35 Ljubav u zaleđu, serija
 19.30 Dnevnik
 20.10 Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.15 Brisani prostor
 22.00 Pola ure kulture
 22.40 Otvoreno
 23.40 Direkt
 00.30 Devet kraljica, argentinski film
 02.25 Tree Hill 2., serija
 03.10 Sestre, serija
 03.55 Na dužnosti, serija
 04.40 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 04.50 Pola ure kulture
 05.20 Brisani prostor
 06.00 Ljubav nema cijene, serija

06.45 TEST
 07.00 VIP DJ
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Crtani film
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 NULTI SAT:
 09.40 Platno, boje, kist
 10.00 Tečaj talijanskog jezika, 3.
 10.30 Spiderman, crtana serija
 10.50 Život pred nama, serija za mlade
 11.40 Jedan dan u prirodi: Dzanga – sangha

12.05 Štrumpfovi, crtani film
 12.25 Anđelići, crtani film
 13.10 Land Before Time IV.: Journey Through the Mists, film za djecu
 14.20 Vijesti za gluhe
 14.30 Svjetski skijaški kup »Snježna kraljica« – emisija
 15.05 Svjetski skijaški kup: Slalom, 1. vožnja
 16.15 Svjetski skijaški kup »Snježna kraljica« – emisija
 16.40 Vijesti na drugom
 16.50 Vrijeme sutra
 16.55 Tree Hill 2., serija
 17.40 Svjetski skijaški kup »Snježna kraljica« – emisija
 18.00 Svjetski skijaški kup: Slalom, 2. vožnja
 19.00 Svjetski skijaški kup »Snježna kraljica« – emisija
 19.35 VIP DJ
 20.10 Reporteri
 21.15 Genijalci, kviz
 21.45 Vijesti na drugom
 22.00 Family Business, američki film
 23.55 Na dužnosti, serija
 00.40 Dva i pol muškarca, humoristična serija
 01.05 Pregled programa za petak

06.45 Šaljivi kućni video
 07.15 Mali mačkun, crtani film
 07.40 Kraljica mača, serija
 08.30 Nasljednica, serija
 09.20 TV prodaja
 09.30 Ljubav na kocki, serija
 10.30 Putovi ljubavi, serija
 11.30 Izlog strasti, serija
 12.00 Šaljivi kućni video
 12.40 Potjera za muškom svinjom, igrani film
 14.30 U sridu, društveno-politički magazin
 15.35 Moja obitelj, serija
 16.00 Andy Richter, serija
 16.40 Nasljednica, serija
 17.30 Vijesti Nove TV
 17.35 Hypo Ski report
 17.40 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Mr. Bean, serija
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 20.00 Navy CIS, serija
 20.55 Bumerang, serija

5. 1. 2006.

21.55 Jedan mladić za dvije
djevojke, igrani film
23.25 Izgubljeni, serija
00.20 Lavina, igrani film
02.15 Taxi Free
02.35 Kraj programa

06.35 Transformers Energon,
crtana serija
07.00 Beyblade, crtana serija
07.20 Simpsoni, humoristična
animirana serija (R)
07.45 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
08.10 Roseanne,
humoristična serija (R)
08.35 Bračne vode,
humoristična serija (R)
09.00 Sanja, talk show (R)
10.00 Eksploziv, magazin (R)
10.40 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
11.05 Moja maćeha je
izvanzemaljac,
igrani film, komedija
12.55 Ljubav jednog oca, telenovela
14.00 Ljubav bez predaje, telenovela
14.50 Powder park, obiteljska serija
15.40 Simpsoni, humoristična
animirana serija

16.05 Pod istim krovom,
humoristična serija
16.35 Roseanne, humoristična serija
17.00 Bračne vode,
humoristična serija
17.25 Dadija, humoristična serija
17.50 Sanja: Smršavio sam 40
kilograma!, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Mijenjam ženu,
dokumentarna serija
21.20 Sakupljač kostiju,
igrani film, triler
23.20 Cobra 11,
kriminalistička serija
00.15 Vijesti, informativna emisija
00.30 Nestali,
kriminalistička serija (R)

TV TJEDNIK NA YU ECO

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku TV tjednik emitirat će se u petak 13. siječnja 2006. godine u uobičajenom terminu od 20 sati na programu YU ECO televizije. Repriza emisije je u subotu 14. prosinca u 15 sati.

FILM TJEDNA

ISPOVIJEDI OPASNOG UMA

*Film je osvojio Srebrnog medvjeda na Berlinskom filmskom festivalu.
(Confessions of Dangerous Mind), 2002., SAD/Kanada/Njemačka, krimić*

NOVA TV 2.1.2006. 00.05

Radnja filma započinje godine 1981. u jednoj hotelskoj sobi u New Yorku. Chuck Barris (Sam Rockwell) se nalazi na zalazu karijere i pokušava novi smisao života naći u tome što će svoje

doživljaje staviti na papir. Potom se radnja pomiče u prošlost gdje upoznajemo Barrisa kao mladića koji se 50-tih i 60-tih godina pokušava probiti u show-businessu kako bi bario komade. Nakon neuspjelog pokušaja da uđe u upravu televizijske kuće i nešto više uspjeha kao tekstopisac pop pjesmuljaka Barris godine 1965. dolazi na genijalnu ideju da tvrtki ABC proda »Dating Game« – TV emisiju u kojoj će mlada djevojka birati između tri kandidata za spoj. ABC-jeve glavešine u početku odbijaju tu zamisao, ali Barris privlači pažnju tajanstvenog Roberta Byrda (Clooney), agenta CIA-e koji drži da nadobudni TV producent posjeduje sve kvalitete nužne za uspješnu karijeru terenskog operativca. Barris nevoljko pristaje i prolazi kroz obuku i prve akcije na terenu, da bi u međuvremenu ABC promijenio mišljenje i otkupio njegovu emisiju. Barris je otada prisiljen voditi paralelni život televizijskog producenta i CIA-inog atentatora, i s vremenom postaje sve više rastrgan kako između dvije karijere, tako i između dvije žene koje su mu osvojile srce – vjerne djevojke Penny (Drew Barrymore) i CIA-ine agentice Patricie (Julia Roberts). Krajem 1970-tih Barris započinje novu emisiju »Gong Show« u kojoj publika vrijeđa netaleantirane izvođače – gledatelji je obožavaju, a kritičari nazivaju znakom propasti zapadne civilizacije. U međuvremenu, Byrd Barrisu saopći kako se u redovima CIA-e pojavila krtica, te da je i njegov život u opasnosti.

Redatelj: George Clooney

glume: George Clooney, Julia Roberts, Drew Barrymore, Sam Rockwell

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 800 dinara

☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 70 EUR.

BANK: VBUYU 22
(Vojvođanska banka a.d. Novi Sad Yugoslavia)
Beneficiary customer:
540101 320 5 NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,
telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,
telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovođa i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.942 din.)
- studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 2.707 din., a u jednom pravcu 1.514 din.)
- osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

TippNet

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

DRAŽEN
PRČIĆ

WILD CARD

Hrvatska riječ

Prva knjiga u proznoj nakladi NIU "Hrvatska riječ"